

Gorenjski Glas

PETEK, 14. DECEMBRA 2018

LETO LXXI, ŠT. 100, CENA 1,85 EUR | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Hotel Rikli Balance z novo podobo

Pri prenovi nekdanjega Golf Hotela so v Sava Hotelih Bled gradili na bogati lokalni tradiciji in zgodbi zdravilca Arnolda Riklija, ki je že v 19. stoletju na Bledu ustanovil naravno zdravilišče. Po njem so hotel zdaj tudi poimenovali.

MATEJA RANT

Bled – Pet milijonov evrov vredna obnova nekdanjega Golf Hotela je po besedah direktorice Sava Hotelov Bled Mojce Krašovec potekala v dveh delih. Že v začetku preteklega leta so obnovili vseh 150 sob, v prvih treh mesecih letošnjega leta pa so prenavo dočakali še recepcija, hotelsko preddverje z barom, restavracija in konferenčne dvorane. Ponudbo bodo spomladi dopolnili še z Riklijevim sprostivnim parkom, ki ga urejajo nasproti hotela.

»Ključno vodilo pri prenovi hotela, ki je s prenavo dobil tudi novo ime, je bilo v hotel vključiti tradicijo lokalnega okolja in trajnostni vidik ter nadgraditi udobje, pri tem pa poskrbeti za zdravje in dobro počutje gostov,« je razložila Mojca Krašovec. Celoten hotel krasi les navadne smreke, najbolj številne vrste v Sloveniji, ki porašča tudi bližnjo planoto Pokljuka. »Hotelske sobe pa pripovedujejo zgodbe Bleda in njegove okolice,« je pojasnila in dodala, da je prek detajlov mogoče spoznati zgodbe kranjske

čebele, tradicionalnih gorenjskih vezenin, lectovega srca, smreke in Arnolda Riklija. Hotel tako skupaj s prenovljeno kulinarično in velneško ponudbo po njenih besedah omogoča popoln zasebni ali poslovni obisk. V Riklijevem parku, v katerem se opirajo na naravne dejavnike Bleda – vodo, zrak in svetlobo, se je že zdaj mogoče sprehoditi po bosonogi poti z osmimi naravnimi materiali, v zavetju zelene objemati drevesa in črpati njihovo pozitivno energijo ter izvajati različne vaje.

► 11. stran

Mojca Krašovec v prenovljenem hotelskem preddverju / Foto: Tina Dokl

Nujna nova regijska bolnišnica

Enajstega decembra 2015 so na Jesenicah odprli novi urgentni center. V treh letih so urgentno pomoč nudili 120 tisoč pacientom, vse bolj pa se kaže, da je ob sodobnem urgentnem centru bolnišnica postala premajhna in nefunkcionalna. Gradnja nove regijske bolnišnice je zato nujna, poudarjajo.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Pred tremi leti so odprli Urgentni center Jesenice, v tem obdobju pa v njem obravnavali 120 tisoč bolnikov. Urgentni center je velika pridobitev in pozitivna zgodba jeseniške bolnišnice, je poudarilo vodstvo Splošne bolnišnice Jesenice na sredini novinarski konferenci. Obenem pa so opozorili, da zaradi vse večjega števila pacientov, ki obiščejo urgentni center, postaja nujna gradnja nove regijske bolnišnice. Kje jo bodo zgradili, na Jesenicah ali v Radovljici, bo odločila država.

► 5. stran

Vsaka javna predstavitev v jeseniški bolnišnici se izteče v pozive o nujnosti gradnje nove regijske bolnišnice. Na sliki: idejna skica nove regijske bolnišnice. / Foto: SBJ

Tomaž Repinc na čelu Hita

Nadzorni svet Hita je za novega predsednika uprave imenoval Leščana Tomaža Repinca, dosedanjega direktorja kranjskogorske Korone.

MARJANA AHAČIČ

Nova Gorica, Kranjska Gora – Nadzorniki družbe Hit so v sredo z večino glasov za novega predsednika uprave družbe Hit izbrali Tomaža Repinca, ki zadnjih pet let vodi igralniško-zabavišni center Korona v Kranjski

Gori. Repinc, ki bo petletni mandat nastopil prvega januarja, je v Hitu zaposlen od leta 1993, ko je v igralniško-zabaviščem centru Korona v Kranjski Gori začel kot krupje. Delo je nadaljeval v Hitovi odvisni družbi v Bosni in Hercegovini.

► 11. stran

Prilogi: **jurij tržiški glas**

GORENJSKA

Egiju Gašperšiču naziv častni občan

Na slovesnosti ob občinskem prazniku v Radovljici so se poklonili novemu častnemu občanu – pevovodji, skladatelju in glasbenemu pedagogu Egiju Gašperšiču. Slavnostni govornik je bil minister za kulturo Dejan Prešiček.

4

EKONOMIJA

Kakšna bo v podjetjih letos božičnica

Tudi letos smo po gorenjskih podjetjih poizvedovali, koliko božičnice bodo izplačala svojim zaposlenim. Kot kaže, bodo v večini podjetij, ki so bila pripravljena odgovoriti na naše vprašanje, enake ali nekoliko višje od lanskih.

11

CG+

Prva slovenska obrtnica leta

Mojca Trnovc iz Gostilne Mihovec v Zgornjih Pirničah je obrtnica leta, sploh prva ženska v Sloveniji s tem nazivom. V pogovoru je spregovorila o svoji poti, usklajevanju družine in posla pa tudi o težavah obrtnikov.

20

CG+

Ta čudoviti Gaštejski klanec

V ponedeljek so v Kranju odprli dokumentarno razstavo o gradnji Gaštejskega klanca z naslovom Glavna dovorna žila za Kranj. Za tiste čase izjemno zahtevno gradnjo je Gradbeno podjetje Josipa Slavca opravilo v dveh letih.

21

VREME

Danes bo oblačno. Jutri se bo od zahoda začelo jasni. V nedeljo bo sprva pretežno jasno, popoldne bo zmerno oblačno.

-3/1 °C

jutri: precej jasno

Državni svet se je sestal v Radovljici

V sredo je preteklo natančno eno leto, odkar se je na prvi konstitutivni seji sestal aktualni Državni svet Republike Slovenije. Prav na ta dan so se svetniki na eni od svojih dveh sej, ki jih vsako leto organizirajo zunaj Ljubljane, na predlog svetnika Bogomirja Vnučca sestali v Radovljici.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Radovljčan Bogomir Vnučec je zastopnik lokalnih interesov v Državnem svetu že drugi mandat. Na seji, ki je bila v prostorih nove radovljiške knjižnice, so med drugim obravnavali njegove pobude in vprašanja glede sofinanciranja obnove objektov kulturne dediščine v lasti lokalnih skupnosti ter izgradnje nove gorenjske regijske bolnišnice in regijskega reševalnega centra v Radovljici.

Državni svet je tako potrdil pobudo Bogomirja Vnučca, da se projekt izgradnje nove regijske bolnišnice v najkrajšem možnem času uvrsti v Načrt razvojnih programov v okviru državnega proračuna, bolnišnico pa umesti v območje, ki ga je za ta namen na svojem območju že opredelila Občina Radovljica. »Splošna bolnišnica Jesenice in župani 18 gorenjskih občin že nekaj let opozarjajo na prostorsko in kadrovske podhranjenost

Na dnevnem redu seje Državnega sveta je bila tudi predstavitev programa dela Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, zato se je seje udeležil tudi gospodarski minister Zdravko Počivalšek, ki sta ga v Radovljici pozdravila župan Ciril Globočnik in državni svetnik Bogomir Vnučec.

sekundarnega nivoja zdravstvenega varstva na Gorenjskem. Posledično se vrstijo pozivi k izgradnji nove regijske bolnišnice na Gorenjskem, ki bi zagotovila razbremenitev obstoječih kapacitet in prebivalcem omogočila kakovostnejšo

in dostopnejšo zdravstveno obravnavo na sekundarni ravni,« izpostavlja Vnučec. Državni svet je ob tem seznanil z dejstvom, da je občina Radovljica že pristopila k izdelavi Prostorske programske preveritve za umestitev gorenjske regijske

bolnišnice na območju, ki je v prostorskem redu Občine Radovljica namenjeno zdravstveni dejavnosti. »Analiza je zajela stanje prostora in variantne rešitve umestitve bolnišnice, pri čemer se je izkazalo, da je umestitev regijske bolnišnice z ustreznim

načrtovanjem objektov možna.« Pri tem poudarja, da vzpostavitev nove regijske bolnišnice na pomen ukinitve bolnišnice na Jesenicah, potrebe po zdravstvenih storitvah se bodo namreč tudi v prihodnje še povečevale.

»Obstoječi demografski trendi nakazujejo na intenzivno staranje prebivalstva v prihodnjih desetletjih, na podlagi česar se lahko pričakuje tudi povečanje števila hospitalizacij oseb, starejših od 65 let, na kar bi se bilo treba pravočasno pripraviti.«

Državni svet je podprl tudi pobudo Vnučca, da se regijski reševalni center na severovzhodnem delu Radovljice prepozna kot projekt posebnega pomena in se zagotovijo ustrezna finančna sredstva za sofinanciranje njegove izgradnje. »Del Regionalnega razvojnega programa Gorenjske 2014–2020 predstavlja tudi projekt izgradnje regijskega reševalnega centra na severovzhodnem delu Radovljice. Območje, ki ga je

Občina Radovljica že opredelila kot območje, namenjeno dejavnosti zaščite in reševanja, je bilo kot najboljša prostorska rešitev z vidika varovanja narave izbrano na podlagi natečaja, v postopku izbire pa so sodelovali tudi predstavniki uporabnikov, ki bodo imeli sedež v novem regijskem reševalnem centru, to so policijska postaja, gasilci, Civilna zaščita, nujna medicinska pomoč in gorska reševalna služba,« je pojasnil Vnučec, ki je v eni od svojih pobud poudaril tudi sofinanciranje obnove objektov kulturne dediščine, ki so v lasti lokalnih skupnosti. »Treba se je zavedati, da je konkretne rezultate na področju ohranjanja naše bogate kulturne dediščine mogoče doseči le z močno finančno podporo države. V nasprotnem primeru bomo lahko žal vsi, država in lokalne skupnosti, pričrta nadaljnemu propadanju številnih objektov kulturne dediščine,« opozarja Vnučec.

Nastope svojih otrok lahko še naprej slikate

Kranj – Iz pisarne informacijskega pooblaščenca, ki v prednovoletnem času prejema številna zaskrbljena vprašanja staršev, šol in vrtec glede (ne)dopustnosti fotografiranja nastopov otrok po Splošni uredbi o varstvu podatkov (GDPR), so sporočili, da v tem delu ni nikakršnih sprememb glede na čas pred začetkom uporabe Splošne uredbe. Nova zakonodaja na področju varstva osebnih podatkov namreč ni uvedla novih pravil glede fotografiranja otrok in staršem tudi ne prepoveduje fotografiranja lastnega otroka na novoletnem ali drugem nastopu. »Nikakor zato ni ustrezen ukrep nekaterih vzgojno-izobraževalnih institucij, ki so absolutno prepovedale staršem fotografirati svoje otroke na šolski ali vrtčevski prireditvi,« pojasnjujejo. Fotografiranje staršev nastopa lastnih otrok pomeni po mnenju informacijskega pooblaščenca fotografiranje za zasebne namene. Vsekakor pa morajo biti starši previdni pri morebitnem nadaljnjem posredovanju fotografij drugih otrok, predvsem pri objavah na spletu in na družbenih omrežjih. »Starši zato fotografij drugih otrok brez soglasja njihovih staršev ne smejo posredovati tretjim ali jih objavljati na spletu. Gre namreč za drugačno situacijo, kot kadar fotografiranje prireditve organizira šola oz. vrtec,« še opozarja informacijski pooblaščenec.

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Nagrajenke

V nagradni igri, ki je bila objavljena 7. decembra 2018, prejmejo termovko za tople napitke Kaja Jevšek iz Naklega, Anica More iz Škofje Loke in Jelka Kežar iz Kranja. Nagrajenkam čestitamo!

Migracije niso človekova pravica

Kranjski poslanec Branko Grims in publicist Bernard Brščič sta slovensko potrditev marakeškega dogovora o migracijah označila za veleizdajo.

SIMON ŠUBIČ

Kranj – V ponedeljek, na mednarodni dan človekovih pravic in ko je v marakeškem Marakešu 164 držav potrjevalo globalni dogovor Združenih narodov o migracijah, sta mestni odbor SDS Kranj in slovenska skupina Generacije identitete v Kranju pripravila okroglo mizo z naslovom Migracije in človekove pravice. Razpravljavca, ekonomist in publicist Bernard Brščič ter državni poslanec Branko Grims, sta družno ugotavljala, da je pristop k t. i. Marakeškemu sporazumu veleizdaja Slovenije in diktat levice.

»Marakeški sporazum bi bilo treba v celoti zavrniti zaradi nesprejemljive filozofije, ki ruši suverenost nacionalnih držav, kot je Republika Slovenija, ker ruši ustavni red in zakonitost nacionalnih držav. Ključni pravici z vidika problematičnosti sta dve: sporazum uvaža novo človekovo pravico – pravico do migracij – in drugič ukinja eno temeljnih človekovih pravic – pravico do svobode govora. Migrantom

dajejo pravico proste izbire destinacijske države, nam, avtohtonemu prebivalstvu, pa jemljejo pravico o tem javno govoriti,« je dejal Brščič in poudaril, da migracije ne morejo biti človekova pravica.

Marakeška deklaracija je napad na koncept nacionalne države, je nadaljeval Brščič in razmišljal v smeri, da če priznamo migracijo kot človekovo pravico, potem priznamo tudi vlom kot pravico. »Tako kot vi najbrž zaklepate vrata svojega stanovanja pred vlomilci, bi morali tisti, ki smo odgovorni, torej slovenski državljani, zapreti vrata pred vlomilci. Kaj pa so nezakoniti migranti drugega kot vlomilci? Njihov prvi stik s slovensko državo je kršenje slovenskih zakonov,« je povedal. »Imamo vso moralno, politično in pravno pravico preprečiti vstop tistim, za katere mislimo, da ogrožajo varnost in da bo njihov vstop v državo zmanjšal našo blaginjo,« je še dejal Brščič in ocenil, da večina migrantov k nam prihaja na socialne počitnice. »Za migrante, ki jih podjetja res potrebujejo, obstaja

Branko Grims (levo) in Bernard Brščič na okrogli mizi, ki je potekala na mednarodni dan človekovih pravic in na dan, ko so v Marakešu potrjevali globalni dogovor o migracijah

pravno zakonit in urejen način, da podjetja do njih pridejo. Tistim, ki jih ne potrebujemo, pa imamo vso pravico zapreti vrata,« je dodal. Po njegovem mnenju politika multikulti globalizma vodi v razmere, kakršne v zadnjih dneh vladajo v Parizu.

»Ne glede na to, ali je Marakeški sporazum potrjen in da je formalno glasovanje v skupščini OZN prihodnji teden, je še vedno čas, da se izvede referendum, katerega izid se potem upošteva pri implementaciji in uresničevanju teh določil. Če bi vsi

hoteli in zmogli to državniško držo, da bi naredili korak nazaj, bi bilo to za Slovenijo zelo dobro,« pa je poudaril poslanec Branko Grims. »Bojim pa se, da iz tega ne bo nič. Potem lahko storimo le to, da ljudi, ki so storiili zavestno kršitev slovenske zakonodaje, prej ali slej pokličemo na odgovornost, najprej politično, potem še preostalo,« je še dejal. Odbor državnega zbora za zunanjo politiko je sicer v sredo zavrnil predlagane sklepe SDS za razpis posvetovalnega referenduma.

Tudi pozimi varno v gore

Predstavniki planinskih organizacij opozarjajo, da se v zimskih razmerah v gore odpravimo le primerno opremljeni. Število reševanj v gorah se je namreč letos znova povečalo.

ALEŠ SENOŽETNIK

Krvavec – Kljub temu da v gorah trenutno še ni veliko snega, so razmere že povsem zimske, večina koč je zaprtih, temperature so nizke, dnevi pa kratki, zato se v gore odpravimo le ustrezno opremljeni, ture pa prilago-

ni pijače ter toplih oblačil in primerne obutve. Strokovni sodelavec GRZS Matjaž Šerkezi ob tem poudarja, da so pohodniške dereze ali verige, ki so v zadnjih letih voljo v športnih trgovinah, primerne za sprehode v nižinah, nikakor pa ne za obisk visokogorja.

posameznika, ki ima poleg dobre fizične pripravljenosti tudi veliko mero znanja alpinistične tehnike, izkušenj in znanj o plazovih, hoji po različnih vrstah snega, ledu, zaščiti pred mrazom in vetrom, orientaciji ...» pravi Šerkezi, ki v nasprotnem primeru svetuje

v primeru, da imamo cepin in lavinski trojček, pa si lahko izkopljemo tudi luknjo v snegu, ki nam služi za zatočišče. Jani Bele iz Gorske reševalne službe zato priporoča, da imamo v nahrbtniku vedno suha rezervna oblačila, alu folijo, vžigalice in svečo, s katero si lahko v zatočišču nekoliko dvignemo temperaturo.

Kljub priporočilom strokovnjakov se število posredovanj v gorah povečuje. Lani je število prvič doseglo petsto, letos se je že do začetka decembra povzpelo na 519 akcij, pravi Jani Bele. Statistika je žal zabeležila tudi 31 smrtnih žrtev (lani 28).

V gorah smo gostje

Med obiskovalci gora je vse več turnih smučarjev. Ob tem tudi generalni sekretar in inštruktor planinske vzgoje pri PZS Matej Planko poudarja pomen ustrezne opremljenosti, vključno s plazovnim nahrbtnikom, ki znatno poveča možnost preživetja v primeru plazov. Poleg tega pa svetuje smučanje v manjših skupinah in ohranjanje primerne razdalje med smučarji.

V nobenem primeru pa ne pozabimo, da smo v gorah gostje, opominja Sašo Hrovat, vodja naravovarstvene nadzorne službe v Triglavskem narodnem parku. Nikar ne vznemirjajmo živali, ki morajo še posebno v zimskih razmerah hraniti energijo. »V predprazničnih dneh je na mestu tudi opozorilo, da pirotehnična sredstva v narodni park in v naravo nasploh ne sodijo,« še dodaja Hrovat.

Ni dovolj le, da imamo primerno opremo, temveč jo moramo znati tudi pravilno uporabljati, pravi Matjaž Šerkezi.

dimo svojim sposobnostim in izkušnjam, so na novinarski konferenci na Krvavcu ob torkovem mednarodnem dnevu gora opozarjali predstavniki Planinske zveze Slovenije (PZS) in Gorske reševalne zveze Slovenije (GRZS).

Imajo opremo, a je ne znajo uporabljati

Tudi na krajše poti se nikar ne odpravimo brez lavinskega trojčka, ki nam bo pomagal v primeru plazov, cepina, derez in čelade ter seveda zadostne zaloge hrane

Zaradi močnega vetra je trenutno sneg v visokogorju spihan, nastajajo pa klože – trd skorjast sneg, ki se ob podorih nalaga eden na drugega, kar po besedah Matjaža Šerkezija za pohodnike predstavlja veliko nevarnost, saj se lahko spelje in povzroči zdrs, ki se lahko tragično konča. Zgolj dobra oprema torej ni dovolj, potrebna sta tudi znanje in izkušnje. »Pogosto srečujemo planince, ki sicer imajo vso potrebno opremo, je pa njena uporaba neustrezna. Hoja v gore pozimi zahteva

izbiro manj zahtevnih ciljev ali pa spremstvo izkušenega vodnika.

Kadar moramo bivakirati ...

V primeru, da se zaradi megle, teme ali sneženja v gorah izgubimo in ne najdemo več poti v dolino, smo primorani v zaslon bivanje. Kot pravi Jani Bele, v tem primeru poiščemo varno mesto, kjer smo zaščiteni pred vetrom. V gozdu je za to primeren luknja okoli debela smreke, v rušju si z nalomljenimi vejami naredimo zaklonišče,

k

KOMENTAR
MARJANA AHAČIČ

Naši najboljši sosedje?

To jesen so na vstopu v Radovljico začeli graditi nov poslovni objekt, v katerem naj bi do pomladi uredili pet novih trgovin. Kaj bodo v njih prodajali, še ni znano, govori se o živilski trgovini, trgovini s kozmetiko in čistili ter ponudbi konfekcije.

Res je, da je bil občinski lokacijski načrt za to območje sprejet že pred več kot desetimi leti, v času, ko se nam je še zdelo, da se nakupovalnih centrov ne moremo nasititi. Po prvotnih načrtih naj bi na zemljišču v neposredni bližini supermarketa Spar zgradili še trgovsko središče Tuš. Ko je ta od načrtovane investicije odstopil, se je nekaj let zdelo, da bo vendarle prevladala zadržanost in bodo zemljišča na robu mesta ostala namenjena travniku, njivam, morda kakšnemu vrtničku; poleti sprehajalcem in pozimi smučarskim tekačem, ki so, kadar je le zapadlo dovolj snega, z veseljem uporabljali urejene proge, tako prikladno speljane tik ob robu mesta.

A ko so jeseni veliki gradbeni stroji začeli z zemljišča odrivati kupe temno rjave zemlje in so v višino začeli rasti betonski stebri, je postalo jasno, da na robu Radovljice raste še eno trgovsko središče: objekt bo meril skoraj štiri tisoč kvadratnih metrov, v njem bo pet ločenih trgovin, ob njih pa veliko parkirnišče.

Za koga, pravzaprav? Radovljica in Lesce že imata tr-

govski center v Rožni dolini v Lescah, drugega, še večjega, ob izvozu z avtoceste pri Avsenikovem rondoju, oba komaj na razdalji kilometra ali dveh. Po drugi strani je bilo v zadnjih letih v manjših krajih v radovljiški občini in tudi v mestnih središčih zaprtih kup manjših trgovin.

Ampak trgovci nas očitno poznajo bolj, kot se poznamo sami. Če se gradnja vedno novih in novih trgovskih centrov ne bi izplačala, jih zagotovo ne bi postavljali. Bodo pač upokojevalci iz Begunj, Vrbenj, Lipnice in Zaloš še naprej inovativni pri iskanju prevoza do Lesca ali Radovljice, kjer bodo kupili kruh, mleko in olje. Tisti, ki živimo v mestu, se bomo namesto s kolesom do bližnje trgovine z avtom odpravili v nakupovalno središče. Parkirnih mest je tam zmeraj dovolj, v prtljajnik avtomobila pa je zagotovo mogoče natlačiti več kot v košarico na kolesu.

Ko bomo na križišču regionalne ceste zavijali proti Radovljici, bomo namesto zelene Obale gorice in mogočnega Triglava v daljavi pred seboj gledali sive skatlaste stavbe, pisane reklamne panoje in vrste parkirane pločevine ... tudi na ta pogled se bomo po nekaj tednih navadili, tako kot se navadimo na vse. Ali je pač mogoče, da kaj spremenimo? Moč je vendarle v rokah kupca, ki se odloči, kje želi nakupovati. In koliko in kdaj.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir, stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, Ilovär Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

Pozivi k čimprejšnji gradnji druge cevi

Turško podjetje Cengiz: Zamudo lahko še nadoknadimo. Prevozniki: Gradnja druge cevi se mora začeti takoj, vozniki tovornjakov lahko za prehod porabijo tudi po pet ur.

URŠA PETERNEL

Kranj – V turškem podjetju Cengiz zatrjujejo, da sedanjo zamudo pri začetku gradnje druge cevi predora Karavanke, ki je nastala zaradi postopkov, še lahko nadoknadijo. Gre za podjetje, ki ga je Dars izbral za izgradnjo vzhodne cevi predora Karavanke, Državna revizijska komisija pa je odločitev Darsa razveljavila. V podjetju Cengiz tudi trdijo, da niso nezakonito dopolnjevali ponudbe,

zato pričakujejo, da jim bo Dars v postopku ponovnega preverjanja ponudb dodelil pogodbo za izvedbo del, saj so dali najugodnejšo ponudbo.

Če bo javno naročilo razveljavljeno, bo to povzročilo gospodarsko škodo državi, za kar pa ne bo odgovorno podjetje Cengiz, temveč neizbrani ponudniki, ki so podali bistveno dražje ponudbe, a razveljavili izbor, so še poudarili v podjetju Cengiz. S svojimi stališči so v začetku tedna seznanili vse

pristojne v državi, tudi predsednika republike, državnega zbora, vlade ...

Da je takojšen začetek gradnje druge predorske cevi nujen, opozarjajo tudi prevozniki. Pred predorom so dolgi zastoji, vozniki tako lahko za prehod porabijo tudi pet ur. To predstavlja zamujen čas, ovire pri oskrbi gospodarstva, negativen vpliv na okolje, povečano tveganje za varnost v prometu. Zato so pozvali vse pristojne državne organe in družbo Dars, da nemudoma

sprejmejo vse potrebne ukrepe za čimprejšnjo izgradnjo druge cevi karavanškega predora.

»Karavanški predor predstavlja eno od pomembnejših transportnih smeri pretoka blaga, zato vsaka ovira v pretočnosti predstavlja veliko škodo za gospodarstvo. Ne razumemo in ne pristajamo na zavlačevanje pri izgradnji tako strateško pomembnega infrastrukturnega objekta,« je ob tem dejal Peter Pišek, predsednik Sekcije za promet pri OZS.

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek od 8. do 16. ure, sredo od 8. do 17. ure, petek od 8. do 15. ure sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltrednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: TV okno, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvida: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekočih številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Egiju Gašperšiču naziv častni občan

Na slovesnosti ob občinskem prazniku v Radovljici so se poklonili novemu častnemu občanu – pevovodji, skladatelju in glasbenemu pedagogu Egiju Gašperšiču. Slavnostni govornik je bil minister za kulturo Dejan Prešiček.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – »Častni občani so posamezniki, ki so z izjemnim delovanjem in stvaritvami na posameznih področjih družbenega življenja in dela pomembno prispevali k ugledu in napredku občine oziroma širše skupnosti. Gospod Egi Gašperšič to nedvomno je. Občinski svet mu je naziv častnega občana – na skupni predlog kar desetih organizacij – podelil soglasno,« je v slavnostnem nagovoru ob občinskem prazniku, ki ga Radovljica obeljezuje 11. decembra, na rojstni dan Antona Tomaža

Linharta, poudaril župan Ciril Globočnik.

Gašperšič je naziv častni občan prejel za izjemno pomembno delovanje na glasbenem in izobraževalnem področju ter prispevek v lokalni skupnosti in širše, sicer pa je Občina Radovljica v zadnjih dvajsetih letih imenovala le še tri častne občane: Slavka Avsenika v letu 1997, skladatelja Uroša Kreka v letu 2002 in umetnostnega zgodovinarja doktorja Cene Avguština v letu 2003.

Na proslavi je župan Globočnik izročil priznanja letošnjim občinskim nagrajencem. Prejemniki plaket

Antona Tomaža Linharta so Franci Černe za dolgoletno uspešno kulturno udeleževanje, Linhartov oder za štiridesetletno ustvarjalno sooblikovanje in bogatenje kulturne podobe občine Radovljica na področju gledališča in umetniške besede ter Matjaž Arnol za spodbujanje in umetniško usmerjanje varovancev CUDV Radovljica. Prejemniki pečatov Občine Radovljica so Nadja Jere za petdesetletno delovanje na področju turizma v Radovljici, Branka Konc za šestdesetletno kulturno udeleževanje in vodenje prireditev v Podnartu,

Egi Gašperšič, častni občan, in Ciril Globočnik, župan občine Radovljica / Foto: Gorazd Kavčič

Klemen Bohinc za ohranjanje kulturne dediščine in organizacijo prireditev v okviru Kulturnega društva Sotočje in Begunjski fantje in dekleta za ohranjanje etnološke dediščine z oživitvijo običaja vleke ploha v Begunjah. Medalji Občine Radovljica pa sta prejela Društvo upokojencev Kamna Gorica ob dvajsetletnici delovanja in Peter Ravnihar za uspešno vodenje Društva upokojencev Radovljica.

Študenti, ki so z odliko opravili zaključni letnik študija

in diplomo, so iz rok župana prejeli priznanje in denarno nagrado za nadaljnje strokovno izpopolnjevanje. To so Mohor Fajdiga iz Radovljice, magister prava, diplomant Pravne fakultete, Teja Goli iz Kroke, magistrica prevajanja, diplomantka Filozofske fakultete, Polona Potočnik iz Vrbenj, doktorica medicine, diplomantka Medicinske fakultete, in Miha Valant iz Radovljice, magister umetnostne zgodovine, diplomant Filozofske fakultete.

Slavnostni govornik na proslavi je bil minister za kulturo Dejan Prešiček, ki je v svojem nagovoru povezal ustvarjalnost v Radovljici rojenega Linharta in pisatelja Ivana Cankarja, katerega sto-to obletnico smrti smo obelježevali prav na dan radovljiškega občinskega praznika.

»Oba literata, Linhart in Cankar, sta vsak na svoj način prelomila s tradicijo in v slovenski literaturi pustila neizbrisni pečat. Obema je bila skupna izkušnja velenja, življenja na Dunaju, kjer sta se vsak v svojem času seznanila s sodobnimi evropskimi literarnimi in družbeno-političnimi tokovi. Oba sta svojemu okolju in prihodnjemu času vrnila z visoko mero odličnosti,« je izpostavil minister Prešiček.

»Pomembno je, kakšne sledi puščamo za sabo. Po kulturi smo znani tudi v svetu, vsaka dobra posameznikova zgodba pa se najprej začne v intimi ustvarjanja. Nato se razteza v izrazu in okolju, ki ustvarjalca najbolj vzpodbuja, navdihuje in izpopolnjuje.«

Župan Ciril Globočnik in letošnji občinski nagrajenci / Foto: Gorazd Kavčič

Zahvale ljudem odprtih rok

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Ljubljana – V 25. akciji Ljudje odprtih rok, v kateri revija Ženska predstavlja humanitarno delovanje posameznikov, skupin in podjetij na različnih področjih, so podelili zahvalne listine in prvim štirim v posamezni kategoriji tudi srebrne pripone ptice v letu. Te so posnetek pripone iz petega stoletja, najdene v Ajdnu nad Potoki, in je z dovoljenjem Gorenjskega muzeja, ki hrani original, tudi zaščitni znak akcije Ljudje odprtih rok.

Za dobrotnico leta 2018 so razglasili Ljudmilo Tratnik iz Ljubljane, za darovalca Jureta Poglajena in Davida Zorka

iz Brežic, izjemna osebnost je Marjana Kamnik z Raven na Koroškem, bralci pa so za dobrega človeka izbrali Judito Šiško iz Dokležovja. Med 19 prejemniki zahvalnih listin je tudi Mojca Furlan iz Medvod, borka za trajnostni razvoj, večje spoštovanje narave in vseh živih bitij ter predsednica in prostovoljka v društvu Reks in Mila de dejavnosti za ohranjanje okolja in dobrobit živali. V projektu Nikina prijazna vas, kjer sodelujejo štiri zagovornice pravic živali in so letos vzpostavile kmetijo, kjer domače živali živijo svobodno in brez strahu, pa je tudi Kamničanka Jasmina Hrastovec.

Pavel Rupar član Slovenske ljudske stranke

Tržič – Pavel Rupar je novi član Slovenske ljudske stranke (SLS). »O tem nas je obvestilo vodstvo stranke. V dosedanjem občinskem odboru SLS Tržič Rupar ne uživa podpore, vendar bomo spoštovali odločitev vodstva stranke,« je sporočila Helena Polajnar, ki je na seji občinskega odbora SLS Tržič 9. decembra odstopila z mesta predsednice, dan kasneje pa tudi izstopila iz članstva SLS. Rupar je povedal, da se je glede na izid lokalnih volitev, ko mu je dobrih 35 odstotkov volivcev namenilo svoj glas, odločil, da ostane v politiki. Pričakoval je sicer podporo SDS, tudi glede na to, da jih je podprl na državnoborskih volitvah, a je lokalno ni dobil. »SLS pa doživlja prepoved z novim vodstvom stranke in tudi mojemu političnemu prepričanju je trenutno najbližja stranka,« je dejal Rupar.

Račič zaprisegel kot župan

Blaž Račič je v sredo zaprisegel kot novi jeseniški župan.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Na prvi, konstitutivni seji so se v sredo sestali jeseniški občinski svetniki. Kot je dejala predsednica občinske volilne komisije Martina Hrovat, ki je predstavila poročilo o volitvah, niso ugotovili nobenih nepravilnosti. Ker na poročila tudi ni bilo nobene pritožbe, so potrdili mandate tako 28 članom občinskega sveta kot

zmagovalcu županskih volitev Blažu Račiču, ki je tudi zaprisegel kot novi župan.

V 28-članskem občinskem svetu ima pet mest stranka SD, po štiri SDS, SMC, LMŠ in Levica, tri neodvisna lista za boljše Jesenice, dve DeSUS, po eno pa NSi in SLS. Občinski svetniki so: Janez Marinčič, Vera Pintar, Žiga Pretnar, Tomaž Tom Mencinger in Maja Otovič (vsi SD);

Marta Smodiš, Miha Rebolj, Edina Džamastagić in Boštjan Žigon (vsi SMC), Maja Križnar, Jernej Udir, Marko Plečnik in Žarko Štrumbel (vsi SDS); Miha Rezar, Adis Medić, Almin Gorinjac in Gregor Čop (vsi LMŠ); Vlado Mlinarec, Alma Rekič, Iztok Pergarec in Boris Grilc (vsi Levica); Veronika Vidmar, Uroš Lakić in Jure Krašovec (vsi ZBJ); Stan-ko Sedlar in Borut Stražišar

Občinski svetniki z novim županom Blažem Račičem / Foto: Gorazd Kavčič

(oba DeSUS), Maja Razingar (NSi) in Marko Zupančič (SLS).

V primerjavi s prejšnjim mandatom je največ svetniških mest izgubila Neodvisna lista Za boljše Jesenice, ki ima v tem mandatu kar štiri občinske svetnike manj, in SMC, ki ima tri občinske svetnike manj. SD je ohranila pet mest, SDS je eno svetniško mesto pridobila, novinki v občinskem svetu sta Levica s štirimi mandati (njena predsednica v prejšnjem mandatu Delavska lista JA Jeseniška alternativa je imela tri svetniška mesta) in stranka LMŠ s štirimi mandati. DeSUS je ohranil dve svetniški mesti, NSi in SLS pa sta prav tako obdržali po eno svetniško mesto.

Novi župan v občinskem svetu nima svoje liste, občinski svetnik je postal dosedanji župan Tomaž Tom Mencinger, prav tako sta občinska svetnika postala oba dosedanja podžupana Vera Pintar in Miha Rebolj. A kot je dejal novi župan Blaž Račič, se še ni odločil, koga bo izbral za podžupana (občina ima lahko največ tri podžupane). V nagovoru občinskim svetnikom je Račič orisal tudi osnovne usmeritve svojega programa. Na seji so imenovali komisije in odbore občinskega sveta.

En mandat pod vprašajem

Na konstitutivni seji novega občinskega sveta v Gorjah se je zapletlo pri potrjevanju svetniškega mandata Anje Bunderla.

MATEJA RANT

Zgornje Gorje – Komisija za potrditev mandatov članov sveta in ugotovitev izvolitve župana je imela na sredini konstitutivni seji nepričakovano precej zahtevno delo, saj so malo pred sejo prejeli tudi pritožbo v zvezi z mandatom Anje Bunderla, ki je kandidirala v šesti volilni enoti. Komisija se je glede na utemeljen dvom in upravičenost pritožbe, ki jo je neizbrani kandidat v šesti volilni enoti Jakob Por vložil pravočasno, po približno enournem posvetu odločila ugoditi pritožbi, je pojasnila predsednica omenjene komisije Zdenka Repe.

V pritožbi je Jakob Por navedel, da pri Anji Bunderla obstaja sum storitve kaznivega dejanja goljufije v zvezi z navedbo njenega stalnega bivališča. Do njene izvolitve v občinski svet naj bi tako prišlo z neresničnim prikazovanjem podatkov glede stalnega bivališča, s

Župan Peter Torkar z novoizvoljenimi svetniki, katerih mandate so potrdili na sredini seji

čimer naj bi »preslepila pristojne organe in si zagotovila kandidaturu«. Na omenjene obtožbe je Anja Bunderla odgovorila, da lahko dokaže, da je njeno stalno bivališče že od rojstva v Podhomu. »Spim in delam pa lahko kjerkoli,« je poudarila in dodala, da bo mogoče tudi sama morala vložiti prijavo zaradi

zalezovanja. Glede na odločitev komisije bodo tako o spornem mandatu Anje Bunderla odločali posamično, potrdili pa so mandate ostalim desetim svetnikom, to je Janezu Kolencu, Pavlu Jakopiču, Ivanu Ratku, Janezu Poklukarju, Urbanu Janu, Primožu Pretnarju, Dominiku Pibru, Edvardu Torkarju, Zdenki

Repe in Danijeli Mandelj. Po poročilu mandatne komisije o ugotovitvah glede izvolitve župana je prisegel še novi župan Peter Torkar, ki tako začne svoj četrti mandat na čelu občine. Obljubil je, da bo svojo funkcijo opravljal vestno in odgovorno ter spoštoval lokalne interese in skrbel za blaginjo občanov.

Nujna nova regijska bolnišnica

◀ 1. stran

Predstojnik urgentnega centra Robert Carotta je povedal, da se je z odprtjem novega urgentnega centra število pacientov povečalo za osem odstotkov, zlasti na račun bolnikov z območja spodnje Gorenjske, to je Kranja, Škofje Loke z obema dolinama, iz Posočja, zaradi preobremenjenosti ljubljanske urgence pa tudi iz Domžal, Kamnika, Mengša ... Po Carottovih besedah letno obravnavajo okrog 40 ti-

potreba po novi, večji bolnišnici, čemur je pritrtil tudi direktor bolnišnice Janez Poklukar. Kot je dejal, je sedanja bolnišnica premajhna in prestara ter nefunkcionalna za potrebe sodobnega zdravljenja. Zato je Poklukar ponovil, da je za razvoj stroke potrebna gradnja nove, sodobne bolnišnice, o lokaciji (ali bo to na Hrušici, v Radovljici ali kje drugje) pa bo odločil ustanovitelj, to je država. Predvideni stroški gradnje naj bi znašali 200 milijonov evrov.

Po besedah strokovne direktorice bolnišnice Anje Jovanovič Kunstelj veliko ljudi ne ve, da sta pod streho urgentnega centra združeni dve službi, in sicer urgentna služba bolnišnice in služba nujne medicinske pomoči, ki sodi pod okrilje Zdravstvenega doma Jesenice. V prihodnje naj bi obe službi združili v eno organizacijsko enoto, je napovedala.

soč pacientov, kar jih uvršča med srednje velike urgentne centre. A kot je opozoril Carotta, moderen urgentni center predstavlja »velika vrata« v bolnišnico, žal pa so dvorane za temi vrati premajhne. Primanjkuje tudi bolnišničnih postelj in vsakodnevno se soočajo s težavo, da za paciente, ki jih po urgentni obravnavi morajo sprejeti v bolnišnico, še nimajo zagotovljene izpraznjene postelje.

Tako se po besedah Roberta Carotte vse bolj kaže

A kot je poudaril Poklukar, sedanja bolnišnica v vsakem primeru ostaja na Jesenicah, v prostorih bi lahko uredili negovalno bolnišnico, saj se potrebe po tovrstni oskrbi povečujejo. Namenjena bi bila pacientom, ki ne morejo v domačo oskrbo, obenem pa tudi ne v socialno-varstvene zavode. Ob tem je Poklukar napovedal tudi obnovo sedanjih bolnišničnih stavb, za energetsko in požarno sanacijo naj bi namenili dobrih osem milijonov evrov.

Klubska knjiga uspehov

Izšla je knjiga o zgodovini Smučarskega kluba Triglav Kranj in uspeh tega kluba, ki jih je zasejal Jože Javornik, tudi avtor publikacije.

NEŽA ROZMAN

Kranj – Jože Javornik velja za legendo smučarskih skokov v Kranju in v Sloveniji, saj je večino svojega življenja posvetil prav temu športu in njegovemu razvoju. Ko je zaključil aktivno skakanje, se je mnoga leta udejeval kot trener, bil je tudi predsednik kluba – in pod njegovo taktirko so se kalili mnogi slovenski skakalni asi. Vse svoje uspehe in prizadevanja za napredek v smučarskem klubu Triglav Kranj, predvsem pa klubske zgodovino, je popisal v knjigi z naslovom 70 let v službi smučarskih skokov. Knjigo je pred prijatelji in člani kluba predstavil v prostorih pod skakalnico na Gorenji Savi in vsi zbrani so pritrtili, da je bil Jožetov trud za klub v preteklosti neizmeren, za kar so mu hvaležni.

Ob predstavitvi knjige je spregovoril Janez Bukovnik, predstavnik Smučarske zveze Slovenije, ki je dejal, da ni kluba v Sloveniji, ki bi prispeval toliko skakalnih talentov kot ravno kranjski, in da je velik del zaslug treba pripisati prav Jožetu

Jože Javornik s svojo knjigo / Foto: Primož Pičulin

Petnajst skakalcev Triglava je bilo na olimpijskih igrah, med njimi je rekorder Robert Kranjec, ki je bil član olimpijske ekipe kar štirikrat.

Javorniku. Tudi Lojze Gorjanc, najstarejši član kluba, je pritrtil, da je knjiga slavo-spev kranjskim skakalcem in obenem enkratni popis zgodovine skokov v Kranju, Sloveniji in Jugoslaviji.

Jože Javornik je poslušalcem, med katerimi so bili zbrani tudi člani prve generacije kranjskih skakalcev, predstavil vsebino knjige in natrosil zanimive podatke o

klubu. Kar okoli trideset odstotkov slovenskih skakalcev je iz Kranja, predvsem najboljši, med katerimi so Peter Prevc, Primož Peterka in Robert Kranjec; 15 skakalcev je bilo na olimpijskih igrah, med njimi je Kranjec rekorder, saj je bil član olimpijske ekipe kar štirikrat, 21 mladih skakalcev pa je na mladinskih svetovnih prvenstvih osvojilo medalje.

Nove dovolilnice

Škofja Loka – Še v januarju 2019 bodo veljale dovolilnice abonentov za plačljiva parkirišča v Škofji Loki, za Šolski center Poden, Novi svet, Štemarje, Tehnik in Nunski vrt. Za pridobitev dovolilnic za leto 2019 morajo abonentii vložiti nove vloge. Občina Škofja Loka namreč prehaja na nov način oddaje vlog in izdaje dovolilnic. Na občinski spletni strani <https://www.skofjaloka.si/> (oziroma v glavni pisarni Občine Škofja Loka) bo treba izpolniti elektronsko vlogo. Vloge bo mogoče oddati januarja.

Poziv za športna in kulturna priznanja

Medvode – Javni zavod Sotočje Medvode je objavil dva javna poziva. Prvi je za predlaganje kandidatov za športna priznanja v letu 2018, za malo in veliko športno plaketo občine, športno priznanje občine, razglasili pa bodo tudi športnico in športnika leta. Drugi se nanaša na izbor in podelitev priznanj na področju kulture v občini v letu 2018. Podeljujejo dve vrsti priznanja, in sicer pletenico za življenjsko delo in pletenico za posebne dosežke. Rok za prijavo za oba razpisa je 7. januar.

Za vse, ki si želite umirjeno in prijazno življenjsko okolje, v urejenem naselju, sredi narave.

Naprodaj le še **4 zazidljive in komunalno opremljene parcele v izmerah od 540 m² do 653 m²,** za gradnjo stanovanjskih hiš v naselju Dorfarje-Sveti Duh.

Slika je simbolična - primer hiše, ki jo je možno graditi.

Več info na: info@tusnepremicnine.si ali 031 316 039

Tuš nepremičnine d.o.o., Resljeva ulica 16, 3000 Celje - lastnik/prodajalec je ŠK projekt d.o.o.

Tudi letos brezplačna sol za posipanje

Kranj – Mestna občina Kranj bo tudi v letošnji zimi v sodelovanju s Komunalo Kranj vsem gospodinjstvom v občini omogočila brezplačen prevzem soli za posipanje. Občani lahko sol do 15. marca prevzamejo v Zbirnem centru Zarica od ponedeljka do petka med 7. in 15. uro, brezplačna količina soli za posipanje pa velja le za posamezno gospodinjstvo in ne za posameznega člana gospodinjstva, so sporočili z občine. Vsak prevzemnik mora s seboj prinesiti svojo embalažo (vreča, vedro) ter se izkazati z osebnim dokumentom in zadnjim računom oz. položnico za komunalne storitve. »V želji, da preprečimo čim več neprijetnosti z zdrsi na poledenelih površinah in se pripravimo na hladni val, lahko uporabniki storitev Komunale Kranj še pred zimskimi razmerami prevzamejo sol,« sporočajo in hkrati uporabnikom svetujejo, naj vseeno ne pretiravajo s soljenjem cestišč, saj to predstavlja veliko obremenitev za okolje.

Knjižica, ki predstavlja Evo Pirnat

Kranj – V torek, 18. decembra, ob 17. uri bo v Prešernovem gledališču predstavitev knjižice z naslovom Pisano platno, ljubezen in ples v mojih očeh, ki predstavlja Evo Pirnat in žari v njenih treh ljubeznih: plesu, risanju in pisanju pesmi. Avtorica je Tatjana Ferengja, pri nastajanju knjižice so sodelovali Vlasta Nussdorfer, Ida Slapšak, Neža Maurer, Ivica Matko, dr. Karel Gržan, Maša Lancner, Saša Lončar, Katja Vidmar, Daniel Misson, Planet 47... »V knjižici predstavljam samo Evo. Družbi želim povedati, da so tudi osebe s posebnimi potrebami del umetnosti. Umetnost je univerzalen jezik, tako v plesu, petju, risanju ... in združuje vse ljudi,« je povzela Tatjana Ferengja in poudarila, da publikacija ni komercialne narave, veseli pa bodo prostovoljnih prispevkov. V nadaljevanju bodo Pisano platno, ljubezen in ples v mojih očeh predstavljali po knjižnicah in na plesni prireditvi šestega januarja v Prešernovem gledališču, na kateri bodo prostovoljne prispevke za knjižico namenili Zvezi prijateljev mladine.

Svet zavoda Razvojna agencija Zgornje Gorenjske skladno z Zakonom o zavodih (Ur.l. SRS, št. 12/91, Ur. l. RS, št. I-17/91, 55/92, 13/93, 66/93, 45/94, 8/96, 36/2000 in 127/2006) in Statutom Razvojne agencije Zgornje Gorenjske (16., 17., 18., 19., in 20. člen), razpisuje prosto delovno mesto

DIREKTORJA RAZVOJNE AGENCIJE ZGORNJE GORENJSKE (m/ž)

Za direktorja Razvojne agencije Zgornje Gorenjske je lahko imenovan kandidat, ki poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev, izpolnjuje še naslednje:

- da ima visoko strokovno ali univerzitetno izobrazbo družboslovne ali tehnične smeri,
- da ima najmanj pet let izkušenj na vodilnih delovnih mestih,
- da obvlada slovenski in najmanj en tuj svetovni jezik.

Merilo za izbor kandidatov je kvaliteta predloženega programa dela in vizije razvoja zavoda ter poznavanje problematike lokalnega in regionalnega razvoja.

Kandidat mora prijavi na razpis predložiti program dela in vizijo razvoja zavoda za mandatno obdobje štirih let ter kratek življenjepis. Statut zavoda Razvojna agencija Zgornje Gorenjske je dosegljiv na www.ragor.si.

Mandat direktorja zavoda traja 4 leta. Direktor je po izteku mandatne dobe lahko ponovno imenovan.

Kandidati, ki izpolnjujejo pogoje, naj najkasneje do 28.12.2018 pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisanih pogojev in kratkim življenjepisom na naslov:

**Razvojna agencija Zgornje Gorenjske
Spodnji Plavž 24 e
4270 Jesenice**

Zaprte ovojnice naj imajo oznako »Ne odpiraj – prijava na razpis direktorja RAGOR«.

Šteje se, da je prijava prispela pravočasno, če je prispela na zadnji dan roka za oddajo prijav. Za pravočasno se šteje tudi prijava, ki je bila oddana na pošti s priporočeno pošiljko na zadnji dan roka za oddajo prijav.

Obvestilo o odločitvi Sveta zavoda bodo kandidati prejeli v 30 dneh po poteku roka za prijavo.

V besedilu razpisa uporabljeni izrazi, zapisani v moški slovnični obliki, so uporabljeni kot nevtralni za ženske in moške.

Predsednik sveta
Razvojne agencije Zgornje Gorenjske
Andrej Golčman, l.r.

Navdušila jo je ideja inkubatorja

Ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Aleksandra Pivec je v torek obiskala Biotehniški center Naklo (BCN), kjer so ji predstavili načrtovani dolgoročni razvoj v izobraževalni, raziskovalni in storitveni dejavnosti na področju biotehnike.

MATEJA RANT

Naklo – Ob obisku se je ministrica podrobneje seznanila z delovanjem centra ter konkretnimi učnimi procesi in aktivnostmi. Pohvalila je zavzetost in profesionalen pristop šole do mladih, ki so prihodnost našega kmetijstva, zato je kakovostno izobraževanje na tem področju po njenih besedah ključno. Posebno jo veseli, da veliko pozornosti namenjajo ne samo izobraževalnemu procesu v učilnicah, ampak tudi praktičnemu izobraževanju, navdušila jo je še ideja kmetijskega inkubatorja, ki ga v BCN načrtujejo sodelovanju z gorenjskimi občinami in razvojno agencijo BSC Kranj.

Ministrici so v okviru obiska predstavili celotno izobraževalno infrastrukturo, poleg učilnic tudi delavnice in hleve ter zunanje površine z rastlinjaki in vrtovi. »Veseli me, da se imajo dijaki možnost seznaniti z vsemi procesi v kmetijstvu, od primarne pridelave do končnega izdelka in celo vstopa na trg, kar smo lahko videli v šolski trgovinici,« je bila navdušena ministrica. Ob tej priložnosti ji je vodstvo BCN predstavilo tudi idejo

Ministrica Aleksandra Pivec v družbi direktorja BCN Marijana Pogačnika v šolski trgovini / Foto: Tina Dokl

kmetijskega inkubatorja, ki jo snujejo v sodelovanju z gorenjskimi občinami in regionalno razvojno agencijo BSC Kranj. »To se mi zdi resnično dobra in inovativna ideja in prepričana sem, da jim bomo na tem področju tudi na ministrstvu lahko v pomoč,« je poudarila Aleksandra Pivec in dodala, da se bodo v okviru kmetijske politike po letu 2020 osredotočali zlasti na uvajanje novih tehnologij in inovacij v kmetijstvu in tudi tovrstni inkubatorji se lahko

po njenih besedah nadejajo tako vsebinske kot finančne pomoči. Po letu 2020 namreč lahko računajo na finančne vire prav za spodbujanje tovrstnih inovativnih pristopov v kmetijstvu.

Podpore ministrstva se veseli tudi direktor BCN Marijan Pogačnik. »Ta čas imamo na področju kmetijstva sorazmerno nizko dodano vrednost. Za sodobno kmetovanje je zato treba vključevati tudi vsebine tako imenovanega preciznega kmetijstva.« Glavni

cilj inkubatorja bo po njegovih besedah pospešiti ravno inovacije na področju kmetijstva oziroma razvoj inovativnih proizvodov. Na začetku se bodo usmerili predvsem v omenjeno precizno kmetijstvo, ki v kmetijsko proizvodnjo uvaja tudi uporabo informacijsko komunikacijske tehnologije. V nadaljevanju se bodo v okviru inkubatorja osredotočili še na trženje kmetijskih proizvodov in povezovanje tako znotraj slovenskega prostora kot tudi širše.

Jubilantkam zaželeli zdravja

SUZANA P. KOVAČIČ

Naklo – Društvo upokojenec (DU) Naklo, v njegovem imenu predsednik Jože Kajin in tajnica Slavka Jelenc ter dosedanji župan Marko Mravlja, je povabilo poverjenice in prostovoljke društva na praznično srečanje v gostilno Marinšek. Pobili so tudi občane in občanke, ki so pred nedavnim praznovali osemdeset, devetdeset ali več let, prišle so Marija Jagodic, Marija Stare in Marija Papler. Srečanje

so popestrile Skokice iz OŠ Naklo, ki plesno ustvarjajo pod mentorstvom Nataše Zaletelj, in se predstavile s koreografijo Sneguljka. V DU Naklo imajo sedem prizadevnih poverjenic, ki vzdržujejo stik s članstvom, in 18 prizadevnih prostovoljk, ki delajo v projektu Starejši za starejše, članom organizirajo razno pomoč, obiskujejo občane, starejše od 69 let ... Društvo organizira tudi predavanja in izlete za člane; enajst izletov so letos realizirali, od tega enega

enotedenskega na Poljsko. Letos so prejeli posebno priznanje Pokrajinske zveze društva upokojenec Gorenjske za udeleževanje v športu. Uspešna je njihova folklorna skupina, tudi z Rokovnaško muziko in pevskim sestavom Šestica; srečali jih boste v tem času na koledovanjih. Jože Kajin je povzel, da skušajo čim bolj ustreči članom, tudi s še drugimi aktivnostmi. Jubilantkam so gostitelji zaželeli zdravja, nazdravili so tudi letu, ki prihaja.

V družbi jubileantek ter poverjenic in prostovoljk Društva upokojenec Naklo / Foto: Tina Dokl

Po veseljačenju na brezplačen avtobus

Kranj – Decembra bodo prebivalci Kranja in okolice lahko izkoristili brezplačni nočni avtobusni prevoz. Prevozi bodo organizirani jutri, 15. decembra, in v petek, 21. decembra. Oba večera bosta dve vožnji, z odhodom ob 1.00 in 2.30 izpred Železniške postaje Kranj ter ob 1.05 in 2.35 izpred Globusa v Kranju. Trasa nočnega avtobusa je Kranj–Šenčur–Cerklje–Preddvor–Kokrica–Naklo–Kranj ter vmesne postaje (na zahtevo). Gre za testne vožnje, katerih namen je ugotoviti potrebe po redni uvedbi takih prevozov, so sporočili iz Centra za trajnostni razvoj podeželja Kranj, ki skupaj s CIPRA Slovenija omogoča prevoze v okviru projekta Naj te zapelje zelena mobilnost.

Preventiva dihalnih infekcij

Žirovnica – V ponedeljek, 17. decembra, bo ob 18. uri v dvorani gostišča Osvald predavanje mag. zdravstvene nege Ksenije Noč z naslovom Preventiva dihalnih infekcij.

Minimundus – mali svet ob Vrbskem jezeru pozimi

„MALI ZIMSKI SVET“ v celovškem Minimundusu je zopet odprt. Za obiskovalce so tudi tokrat pripravili številne zanimivosti.

Posebna razstava z drsališčem in božično hišico

Enkratno zimsko potovanje se začne s posebno razstavo v zunanjem parku, kjer je ogled znamenitosti s celega sveta popestren s čudovitimi svetlobnimi efekti. Možnost ogleda zunanjega parka je v zimskem času odvisna od vremenskih razmer.

Na terasi prvega nadstropja stoji božična hišica, kjer obiskovalci lahko spoznajo zgodovino najznamenitejše božične pesmi, okoli Kipa svobode pa je urejeno otroško drsališče. Drsalko in čelade si je možno brezplačno izposoditi.

Zanimiv zabavni program

Vsako nedeljo najmlajši mednarodni umetniki poskrbijo za vodenje gostov po Minimundusu, tako da si obiskovalci modele stavb lahko ogledajo na zelo zanimiv in kreativen način. Ob adventnih koncih tedna se otroci lahko

Foto: (c) Minimundus

udeležijo predbožične kreativne delavnice ter se razvedrijo ob predstavah čarovnikov in klovnov. Po božičnih praznikih bo v Minimundusu na obisku tudi najmanjši avstrijski cirkus Dimitri.

Poleg atrakcij, kot so npr. 4-D kino, nogometni gol, veliki tobogan in postaja za selfije, ki so gostom v notranjih prostorih na voljo vse leto, si bo med počitnicami možno ogledati tudi lutkovne predstave in se udeležiti likovnega tečaja pod vodstvom likovne šole iz Vrbe / Veldna. Zimsko sezono bo sredi februarja zaključil čudovit otroški muzikal.

Vsa dodatna ponudba je vključena v ceno vstopnice. Podrobnosti si lahko ogledate tudi na spletni strani www.minimundus.at.

Zimski odpiralni čas:

1. december 2018 – 24. februar 2019

vsak dan 10.00 - 18.00 (24. + 31. decembra do 13.00)

Foto: (c) Minimundus

Minimundus
mali svet ob Vrbskem jezeru
A-9020 Klagenfurt am Wörthersee/
Celovec ob Vrbskem jezeru
Villacher Strasse 241,
tel.: +43 (0)463 21194-0
e-pošta: info@minimundus.at
www.minimundus.at

Foto: (c) Minimundus

Borovlje, mesto s številnimi zanimivostmi

Občina Borovlje ima številna naravna bogastva, kot so vode in gozdovi, k napredku pa veliko prispevata tudi obrt in industrija. V zadnjih letih so veliko sredstev vložili tudi v infrastrukturo.

Borovlje je občina z velikim številom zaposlenih. Na 7200 prebivalcev pride kar 3000 delovnih mest, kar prinaša v občinsko blagajno tudi precej denarja. To pa je hkrati tudi eno najboljših razmerij med številom prebivalcev in delovnih mest v Avstriji. To je tudi razlog, da vseh delovnih mest ni mogoče zapolniti z ljudmi iz lastne občine. Tako se vozi na delo v Borovlje kar 1200 ljudi, med drugim tudi precej iz Slovenije. Župan Ingo Appe je zelo ponosen na dejstvo, da občina zagotavlja idealne pogoje vsem, ki bi v njej radi poslovali. Vendar občina ni vzorna zgolj na poslovnem področju. Borovlje in okolica imata tudi mnoge zgodovinske, naravne in kulturne posebnosti. V mestu je sodoben tehnični muzej, v katerem so poseben poudarek namenili puškarstvu. V Borovljah pa so uredili tudi lovski muzej. V bližnjem kraju Kožentavra/Kirschentheur je na ogled tudi čebelarški muzej.

LEKARNA V BOROVLJAH Z BOGATO TRADICIJO
A-9170 Borovlje/Ferlach • Glavni trg/Hauptplatz 16
tel. 0043/4227/2225 • faks 0043/4227/2572
adler@apothekeferlach.at

NOVO: SPLETNA TRGOVINA
www.apothekeferlach.at

- Naročila za zdravila sprejemamo tudi po telefonu in e-pošti
- Ekspresna dobava zdravil iz NEMČIJE
- Bachovi cvetni pripravki
- Schüsslerjeve soli

GOVORIMO SLOVENSKO

Dr. Eva Rosian, Mag. Jutta Rosian
in Tamara Rigelnik

Zahvaljujemo se vam za zaupanje v letu 2018.
Tudi v letu 2019 vam želimo obilico sreče, zadovoljstva in zdravja!

Smučišče Poden / Bodental

To priljubljeno smučišče leži samo 12 km od Ljubelja v smeri proti Celovcu. Zaradi te neposredne bližine je Bodental / Poden priljubljen predvsem pri smučarjih iz Gorenjske.

Poleg številnih znanih gorenjskih smučarskih klubov, ki trenirajo po odlično pripravljenih progah, so med gosti vse pogosteje tudi družine z mlajšimi otroci. Eden od razlogov, da je to smučišče tudi pri družinah vse bolj priljubljeno, je „čarobna preproga“, ki je namenjena otrokom, ki pričenjajo smučati. Uporaba „čarobne preproge“ je brezplačna. Na svoj račun pa pridejo brezdvomno tudi ljubitelji teka na smučeh. Njim je v čudoviti okolici na smučišču Bodental / Poden na voljo vrhunsko pripravljena tekaška steza. Neposredno ob smučišču je tudi velik parkirni prostor in restavracija, ki je odprta cel dan.

Tel.: 0043/4227/6300 • www.familienhof.at

SMUČIŠČE SCHILIFTE BODENTAL
PODEN/BODENTAL - OBČINA BOROVLJE/FERLACH

Smučišče Poden/Bodental - Familienhof Sereinig jaz sem
A-9170 Borovlje/Ferlach, Poden/Bodental 40
tel. 0043/4227/6300 - faks 0043/4227/6300-7
e-pošta: sereinig@gmx.at
www.familienhof.at

IZSAMO LUBELJA Sereinig

SMUČIŠČE BODENTAL
Ljubelj

Borovlje Ferlach
A SLO

Ko je šola komedija O družbi, ljudeh, nas samih

Prihodnji petek, 21. decembra, ob 19. uri v Kulturni hram Ignacija Borštnika prihaja Profesor Kuzman mlajši. Ne predavat, kot komik.

IGOR KAVČIČ

Cerklje – Uroš Kuzman je precej vsestranski tip. V Cerkljah se bo v monokomediji Profesor Kuzman mlajši najbolj približal svoji vlogi stand-up komika, sicer pa je tudi glasbenik (v osnovni šoli je igral klarinet, v srednji se je pridružil Šaleškemu študentskemu oktetu, katerega član je še danes) in predvsem asistent na Fakulteti za matematiko. Je matematik z doktoratom, ki bo tokrat občinstvo s tamburico v roki spravljal v smeh s pestro paleto matematičnih terminov, ki jih je vpletel v različne domisljice, ki vsekakor silijo k smehu. V novi monokomediji, s katero to jesen veselo polni gledališke dvorane, nas popelje na ekskurzijo po spominih na piflanje, plonkanje, pisanje in špricanje. Uroš je v tej krohotanja in hihitanja polni blok uri profesor, kakršnega si lahko samo želimo: sproščen, duhovit, bolj kot golo predavanje ga zanima to, da iz gledalcev izvleče največ – smeha. Na igralski oder pripelje vse: vrtec, osnovno in srednjo šolo, fakulteto, avtošolo, glasbeno šolo, celo šolo za starše. Predstava od prvega zvonca do konca dvojne ure vključuje dogodivščine, povezane

Matematik in stand-up komik Uroš Kuzman

s šolanjem in Uroševo šolsko avtobiografijo. Ob koncu predstave med drugim ugotovi: »Znanje je kot celulo, celo življenje ga vztrajno nabiraš, v bistvu pa sploh ne veš, da ga imaš. Ampak nekaj je pa vedno nedokončana, kljub doktoratu, ki je "kao" najvišja oblika formalnega izobraževanja – in to je ta šola, to je šola za starše.«

Pred tednom dni so bili nad Profesorjem Kuzmanom mlajšim navdušeni v Kulturnem domu v Preddvoru, prihodnji petek sledi predstava v Cerkljah, 26. januarja pa bo profesor z monokomedijo obiskal še Železnike.

Podelitev Severjevih nagrad

Škofja Loka – V nedeljo, 16. decembra, ob 18. uri bo na Loškem odru slovesna podelitev Severjevih nagrad za leto 2018. Podelitvi bo sledila odrska izpoved Polone Vetrici Ne pozabite na rože. Ob Vetricih nastopa še Lara Bešič na violončelu, predstavo pa je režirala Ivana Djilas.

Božični koncert pevcev in vseh orkestrrov
Glasbene šole Kranj:

KOLEDOVANJE

Četrtek, 20. 12. 2018, ob 17.00 in 19.30
Kongresni center Brdo, dvorana Grandis

Vstopnice po 5 evrov so na voljo na
Zavodu za turizem in kulturo, Glavni trg 2.

IGOR KAVČIČ

Kranj – V zadnjem mesecu dni so na kanalu HBO predvajali osem delov televizijske serije Genialna prijateljica, ki je nastala po literarni predlogi prvega dela neapeljske tetralogije italijanske avtorice, ki se podpisuje s psevdonimom Elena Ferrante. Vizualna različica je – kljub temu da seveda ne more pričarati istih občutkov, kot jih dobimo ob branju pisane besede – odlična in bo bržkone marsikoga, ki knjige še ni bral, spodbudila v obratni smeri, da se bo postavil na čakalno listo v knjižnici oziroma si bo v želji čim prej priti do knjige to kar kupil. Ne zgolj eno, ampak tri, po prvih dveh delih Genialna prijateljica (2016) in O novem priimku (2017) je v oktobru pri Cankarjevi založbi izšel že tretji (predzadnji) del neapeljskega cikla z naslovom O tistih, ki bežijo, in tistih, ki ostajajo, vsi trije v prevodu Anite Jadrič. Bralstvo seveda nestrpno čaka na zadnji del O izgubljeni deklici, ki naj bi ga predvidoma dobili prihodnje leto.

Elena Ferrante je mednarodno uspešna avtorica, katere dela prevajajo v več kot štirideset jezikov, pri nas je izšel še njen roman Dnevi zavrnjenosti, ob neapeljskem ciklu pa so bili v več državah

in tudi pri nas založniki deležni pravega vala ferrante-manije. Avtorica, ki je sicer dala nekaj intervjujev po elektronski pošti, pa svoje pravo ime skrbno skriva pod psevdonimom, in se s tem na neki način tudi odreka slavi. Romani, ki so v Italiji izhajali od leta 2011 do 2015, tudi po mnenju stroke narameč sodijo v sam vrh sodobne svetovne književnosti.

Pisateljica v prvi osebi opisuje življenjski zgodbi dveh deklet, najboljših prijateljic iz otroštva Elene in Lile, ki sta se leta 1944 rodili v stanovnjaki soseskici na robu Neaplja. Zaradi revščine in tradicionalne družbe, v kateri je že vnaprej določena vloga moškega in ženske v družini, kljub temu da sta v šoli obe zelo uspešni, uspešanje nadaljevati le Eleni, Lila pa se zelo mlada poroči. Čeprav se na tem mestu njuni poti v življenje in viziji prihodnosti močno razlikujeta, pa ju usoda in povezave s skupnim odraščanjem v soseskici zaradi različnih situacij vedno znova povežeta. Njunjo prijateljstvo je že v drugi knjigi, v kateri se ljubezen prepleta z uveljavljanjem v družbi, ves čas na preizkušnji. Če nakazana svetla prihodnost ene vedno bolj blede, se drugi vračata v boljše življenje vedno

Foto: Igor Kavčič

Na kanalu HBO so ta teden predvajali zadnja dva od osmih delov serije Genialna prijateljica. Glede na povpraševanje po treh doslej prevedenih knjigah neapeljske tetralogije jo velja kmalu pričakovati tudi na kateri od slovenskih televizij.

bolj odpirajo. A dekleti značajsko ostajata enaki, Lila je odločna in si upa hoditi po robu, medtem ko Elena v svojem nesamozavestnem značaju vselej izbira zanesljivejšo poti. V tretji knjigi tako ena pristane kot delavka v tovarni salam, druga doštudira, uspe s svojim knjižnim prvcem in se poroči v Firence. Misli vam bodo pri tem kaj hitro lahko ušle v leta vašega odraščanja in vstopanja v svet odraslih.

A ne gre le za zgodbo dveh prijateljic iz mladosti, Ferrantejeva v pripoved spretno vplete socialno razdrobljenost italijanske družbe,

še posebno na jugu, v petdesetih in šestdesetih letih prejšnjega stoletja, ki desetletje kasneje kulminira v razrastu neofašizma in terorizmu kot posledici frakcionarstva v boju za pravice ponižanih. V mikrokolju Italije prepoznavamo situacijo v globalnem svetu – na eni strani mafijsko sprego politike in kapitala, na drugi zmedeno ljudstvo, ki se zateka k populističnim voditeljem. Tretja knjiga nam v tem smislu da še posebno misliti. Knjige neapeljske tetralogije je preprosto težko odložiti, ko jih enkrat vzamete v roke. Zato bo tudi čakanje na zadnji del zagotovo težko.

Gimnazijsko Pohujšanje

Dijaki Gimnazije Kranj so se v režiji Milana Goloba predstavili v Cankarjevi drami Pohujšanje v dolini šentflorjanski.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Po lanski odmevni odrski uprizoritvi Bartolovega Alamuta so se dijaki Gimnazije Kranj v Cankarjevem letu lotili njegovega Pohujšanja v dolini šentflorjanski. Kljub temu da gre za eno izmed Cankarjevih besedilno najzahtevnejših del, so se dijaki ob režiserskem vodstvu Milana Goloba uspešno podali v njegove globine in razmišljali tudi o najtemnejših globinah človeške duše, pri tem niso pozabili na prisposodobno doline, ki

jo nemalokrat doživljamo tudi tukaj in zdaj.

Ko v dolino pride popotnik umetnik s svojo ljubico Jacinto, ga tamkajšnji župan in z njim seveda tudi vsi polložni stebri družbe označijo za vir nečistosti in pohujšanja. A kljub temu oprezajo za njunim početjem. Popotnik se namreč izdaja za Petra, tistega zapuščenega otroka, ki se ga je pred mnogo leti dolina v svoji »čistosti« odrekla, in zato od prej omenjenih veljavo izsiljuje denar. Seveda tudi na slavo, ki ga pripravljata, pridejo vsi. Iz strahu, hinavščine ...?

Foto: Janez Jakob Dremelj

Črt Štrubelj in Kristian Irgl na odru Stolpa Škrlovec

Ko ta dva odideta iz doline, se pojavi pravi Peter, župan in njegovim pa uspe obvarovati čisto šentflorjansko dolino.

Mladi igralci so v predstavljanju besedila, ki jo polno Cankarjevih citatov, ki tudi v današnjem času delujejo v različnih družbenih kontekstih, suvereni, prav tako pa v gibu in igri. Pri tem nimajo pomoči v scenografiji in drugih, na primer vizualnih elementih. Golob celo razdeli vloge ne glede na spol;

tako imamo odlično Jacinto v Črtu Štrublju ali pa župana v Tinkari Krišelj. V igralskem ansamblu so še Nika Guzelj (županja), Ana Humerca Šolar (dacar), Zehra Mehić (zlodej), Primož Žibert Đuričić (Peter) in Kristian Irgl (popotnik). Za kostume je poskrbela Tina Pavlin, koreografijo Talija Kalličanin, zvočno podobo je oblikoval Gal Nagode, svetlobo pa Marko Koren. Lučni tehnici sta bili Meta Polajnar in Janina Ulčar.

Đurić športnik invalid leta

Razglasili so najboljše slovenske športnike leta 2018 med invalidi. Športnika leta sta Tanja Glušič in Darko Đurić, ekipa leta pa ekipa gluhih kegljačev.

MAJA BERTONCELJ

Ljubljana – Na slavnostni prireditvi v Ljubljani so se v torek zbrali slovenski športniki invalidi. Zveza za šport invalidov Slovenije – paraolimpijski komite (ZŠIS-POK) je razglasila najboljše v letu 2018.

Športnik leta med invalidi je postal Gorenjec Darko Đurić. To je njegov drugi tovrstni naziv. Prvega je prejel leta 2013. Letos je blestel na evropskem prvenstvu v plavanju, kjer je osvojil zlato medaljo na petdeset metrov prosto in bronasto na dvesto metrov prosto. »Naziv športnika leta je čast, potrjuje dobrega dela iz preteklosti. Biti najboljši med sebi enakimi nekaj pomeni in je motivacija za naprej. Dokazal sem, da sem spodoben

dosegati vrhunske rezultate, in želim si, da bi jih še naprej,« so besede Darka Đurića, ki se je v želji po čim boljšem napredku podal na Nizozemsko: »Pride obdobje, ko potrebuješ spremembo. Odšel sem na Nizozemsko, kjer sem lahko treniral z vrhunsko ekipo. To mi je zelo koristilo, kar so pokazali tudi rezultati.« Đurić je poleg naziva športnika leta med invalidi dobil še posebno priznanje za svetovni rekord v plavanju na petdeset metrov delfin, ki ga je dosegel že konec lanskega leta. Športnica leta med invalidi je prvič postala plezalka Tanja Glušič, ki je bila tretja na svetovnem prvenstvu v paraplezanju Avstriji. Za najboljšo ekipo so bili razglašeni gluhi kegljači Tomaž Klemen, Dragutin Draganjac,

Darko Đurić in Tanja Glušič sta športnika leta med invalidi. / Foto: Sportida, ZŠIS-POK

Aleš Peperko, Esad Hadžagić in Robert Marolt, ki so nagrado dobili za prvo mesto na evropskem prvenstvu. Gorenjski alpski smučar Jernej Slivnik je prejel priznanje za mladega športnika leta. Na zimskih paraolimpijskih igrah v Pjongčangu je osvojil 12. mesto. Mlada športnica leta pa je atletinja Iris Breganski, ki je na mladinskem evropskem prvenstvu v Bolgariji osvojila tri medalje.

Zveza je najboljšim športnikom podelila tudi priznanja v obliki bronastih in srebrnih znakov, ki jih prejmejo uspešni udeleženci največjih

mednarodnih tekmovanj. »Z letom 2018 moramo biti zadovoljni. Naši športniki so bili evropski prvaki, dosegli smo svetovni rekord. Naša zveza je bila prireditelj doslej največjega športnega tekmovanja – svetovnega prvenstva v namiznem tenisu. Veseli smo tudi, da smo pognali program Postani športnik, ki nagovarja invalide, da se posvetijo športni vadbi. V letu, ki prihaja, nas čakajo še zimske igre gluhih in igre specialne olimpijade,« pa je pogled nazaj in tudi naprej usmeril predsednik zveze Damijan Lazar.

Jernej Slivnik, mladi športnik invalid leta / Foto: Sportida, ZŠIS-POK

KRATKE NOVICE

Danes se v svetovni pokal vrača Peter Prevc

Kranj – Smučarski skakalci so imeli minuli konec tedna zaradi odpadlih tekem v nemškem Titisee-Neustadtu prosto, tekme svetovnega pokala pa nadaljujejo v Engelbergu v Švici. V ekipi je znova tudi Peter Prevc, ki je uspešno saniral poškodbo gležnja. Opravljenih ima precej manj skokov od konkurence, večinoma na ledeni smučini v Kranju, nekaj treninga pa je opravil tudi v Planici, kjer je na srednji skakalnici prvič po marčevskem zaključku svetovnega pokala pod Poncami doskočil na snegu. Danes bodo v Engelbergu kvalifikacije, jutri in v nedeljo pa posamični tekmi. Skakalke bodo ta konec tedna tekmovali v Franciji.

Na svetovnem prvenstvu mu ni šlo po načrtih

Kranj – V Hangžuju na Kitajskem je na 14. svetovnem prvenstvu v plavanju v 25-metrskih bazenih tekmoval tudi triglavan Peter John Stevens. Nastopil je v disciplini sto metrov prsno in osvojil 28. mesto, nato pa še na sto metrov mešano, kjer je bil prav tako 28. Zaradi zapletov z dokumenti je ostal brez nastopa na petdeset metrov prsno, kjer bi branil srebro izpred dveh let. Takoj po koncu nastopov na prvenstvu je odpotoval v ZDA, ki bo ena izmed njegovih pripravljalnih baz do olimpijskih iger. Olimpijsko normo želi čez lužo napadati že januarja.

Vovkova uspešna na prvenstvu v Avstraliji

Kranj – Edina slovenska predstavica na mladinskem svetovnem prvenstvu v namiznem tenisu v Avstraliji je bila Gorenjka Aleksandra Vovk. Med dvojicami je v paru z Belgijcem Laurensom Devosom igrala v osmini finala, v posamični konkurenci pa ji je nastop med 32 najboljših preprečila Jinippa Sawettabut iz Tajske. Pred tem je v svoji skupini premagala Avstralko Rebekah Stanley in Slovačkinjo Emo Labosovo. S svojimi nastopi na svetovnem mladinskem prvenstvu je zadovoljna. Vovkova je imela letos nekaj odličnih partij tudi v slovenski članski reprezentanci.

Prva zmaga Šuštarjeve

Kranj – Razširjena ekipa slovenskih tekmovalcev je na tretji tekmi evropskega pokala v lednem plezanju v Žilini dosegla rekorden uspeh na tekmovanjih evropskega formata. Kar šest tekmovalcev se je uvrstilo v finale, na zmagovalni oder sta stopila Maja Šuštar (AO Domžale), ki se je veselila svoje premiere zmage v evropski konkurenci, in letošnji novinec v tekmovalnem lednem plezanju Miha Habjan (Akademski AO), ki je presenetil z bronasto kolajno. Za oba najboljša uvrstitev do zdaj je tudi največji slovenski uspeh v evropskem pokalu.

Žan Košir do olimpijskega Pekinga

Slovenski deskarji alpskega sloga so včeraj izjemno začeli tekme v novi sezoni svetovnega pokala. Zmagal je Tim Mastnak, Žan Košir je bil šesti. Tržičan v sezoni namerava nastopiti na večini tekem, njegove tekmovalne ambicije pa segajo vse do olimpijskih iger leta 2022 v Pekingu. »Kot prvi deskar na snegu bi rad osvojil štiri olimpijske medalje,« je odločen.

MAJA BERTONCELJ

Ljubljana – Včeraj so v Carezzi na Južnem Tirolskem v Italiji sezono svetovnega pokala začeli deskarji alpskega sloga. Pomerili so se v paralelnem veleslalomu, v katerem jih nova tekma čaka že jutri v Cortini d'Ampezzo. Uvod je bil zelo uspešen. Tim Mastnak je drugič v karieri zmagal, Žan Košir je bil šesti, Rok Marguč pa dvanajsti. V izločilne boje se ni uspela uvrstiti le Gloria Kotnik.

»Imamo močne, izkušene, zrele, dobro pripravljene deskarje in deskarko, ki vedo, kje jim je mesto v eliti in kaj je tisto, kar šteje. Vedo, zakaj so tu. Treba je tekmovali, se boriti in potrditi ugled, ki ga slovensko

Žan Košir je pred začetkom sezone na ogled postavil svoje že osvojene lovoričke. Zbirko želi še obogatiti. Včeraj je bil na uvodni tekmi v novi sezoni šesti. / Foto: Primož Pičulin

alpsko deskanje ima v tej karavani,« je pred začetkom sezone povedal glavni trener slovenske alpske deskarske reprezentance

Izidor Šušteršič. Z ekipo je poleti in jeseni opravil več sklopov skupnih treningov na avstrijskem Kaunertalu, vsi pa so trenirali tudi

individualno v okviru svojih osebnih ekip ter se občasno priključevali drugim, tujim ekipam. Med njimi je tudi Tržičan Žan Košir, ki še naprej sodeluje s trenerjem Jernejem Demšarjem. Pred odhodom na prve tekme je prestavil svoje načrte za sezono 2018/2019 in tudi naprej. »Tekmovalno imam v načrtu dvanajst tekem na najvišji ravni z vrhuncem na svetovnem prvenstvu v Park Cityju, ki bo v februarju. Seveda pa je kot vedno med pomembnimi cilji napad na stopničke svetovnega pokala na Rogli 19. januarja. V športu vztrajam, ker želim biti ambasador gibanja, sam organiziram brezplačno Šolo deskanja Žana Koširja, s čimer želim otrokom predstaviti

in omogočiti prvi stik z deskanjem na snegu. Dolgoročno imam tekmovalne ambicije do leta 2022, ko bi rad kot prvi deskar na svetu osvojil štiri olimpijske medalje,« pravi Žan Košir, ki je prve tri olimpijske medalje poleg treh kristalnih globusov in drugih medalj znova postavil na ogled. »Vse medalje in pokali mi pomenijo motivacijo za naprej,« je dejal 34-letni športnik.

Potem ko je bilo po lanski sezoni še veliko nejasnosti o nadaljevanju njegove kariere, teh ni več. »Mislim, da sem še vedno sposoben osvajati medalje. Dokler bom v stiku z vrhom, bom vztrajal,« je še povedal Žan Košir. Da je še vedno konkurenčen, je pokazala tudi včerajšnja tekma v Italiji.

Za odbojarski pokal tri kamniške ekipe

Kranj – Med 21. in 23. decembrom bo v Kanalu zaključni turnir odbojarskega pokala Slovenije, na katerem se bodo pomerile po štiri najboljše moške in ženske ekipe. Med njimi so tudi tri gorenjske, vse tri Calcita Volleya, in sicer njihova prva in druga ekipa pri ženskah in moška ekipa.

Po Davosu v Planico

Rateče – Smučarski tekači s tekmami svetovnega pokala ta konec tedna nadaljujejo v Davosu, v torek, 18. decembra, pa se bodo v Nordijskem centru Planica pomerili na tekmi državnega prvenstva v sprintu v prosti tehniki. Kvalifikacije se bodo začele ob 10. uri. Lani sta bila najboljša Vesna Fabjan in Luka Prosen.

Poraz Ločanov v šestnajstini pokala

Škofja Loka – Škofjeloški rokometaši, ekipa Urbanscape Loka, so v sredo igrali tekmo šestnajstine Pokala Slovenije. Gostovali so v Velenju in izgubili s 33 : 27 (18 : 14).

Priznanja najbolj skrbnim lastnikom gozdov

Na blejskem gozdnogospodarskem območju je priznanje prejela Polona Šibič iz Ljubljane, sicer lastnica dvajset hektarjev gozda na Jelovici, na kranjskem območju pa zakonca Marijana Karničar Košir in Franci Košir, ki gospodarita s petdesetimi hektarji gozda na Zgornjem Jezerskem.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj, Bled – V Zavodu za gozdove Slovenije vsako leto podelijo priznanja najbolj skrbnim lastnikom gozdov, skupno štirinajst priznanj, iz vsake območne enote zavoda enemu. Letos so podelitev priznanj pripravili skupaj z zavodom Grm Novo mesto – centrom biotehnike in turizma v prostorih zavoda na Grmu, kjer so hkrati odprli še razstavo zmagovalnih fotografij mednarodnega fotografskega natečaja Magična narava in fotografij dijakov kmetijske šole in biotehniške gimnazije Tilna Dolšaka ter razstavo poprtnikov (božičnega kruha), ki jih izdelujejo dijaki in študentje zavoda Grm Novo mesto.

Hitro posekali poškodovano dreve

S kranjskega gozdnogospodarskega območja, ki ga »pokriva« kranjska območna enota zavoda za gozdove, sta priznanje prejela Marijana Karničar Košir in Franci Košir z Zgornjega Jezerkega, gospodarja petdeset hektarjev velike gozdne posesti, ki se začne pri odcepu ceste za Komatevno

Marijana Karničar Košir in Franci Košir z Zgornjega Jezerkega

in sega vse do grebena nad domačijo. Na kmetiji so do lanskega vetroloma les sekali in spravljali iz gozda sami, pravzaprav so to počeli oče Franci in sinova, ki pa sta sedaj zaposlena v gozdarskem podjetju. Ko jim je lani vetrolom poškodoval okrog 1700 kubičnih

metrov drevja, so posek in spravilo lesa oddali pogodbenemu izvajalcu. Z delom so končali že maja in se tako tudi povsem izognili napadu podlubnikov. V zadnjih dveh letih so v gozdovih zgradili približno en kilometer gozdnih vlak, nekaj tudi po lanskem vetrolomu.

V zavodu za gozdove so pri izboru najbolj skrbnih lastnikov gozdov upoštevali, kako kakovostno opravljajo gozdna dela, kako negujejo sestoje, kako vzdržujejo gozdne prometnice in parcelne meje, koliko samoiniciativni so pri sanaciji poškodovanih gozdov, kako skrbijo za gozdni red, koliko upoštevajo strokovna navodila gozdarjev, kako upoštevajo splošne koristne vloge gozda in potrebe gozdnih živali ...

Pomembna dejavnost na kmetiji je tudi reja avtohtonega cikastega goveda, v okviru dopolnilne dejavnosti pa mleko in meso predelujejo v različne izdelke, ki jih prodajajo doma na kmetiji ali jih ponujajo na bližnjih stojnicah. Kot so v zavodu za gozdove zapisali v obrazložitvi k priznanju, na kmetiji pri gospodarjenju z gozdovi dobro sodelujejo z gozdarji, Franci pa se dokaj redno udeležuje tečajev, ki jih organizirajo.

Gospodari po dedovem vzoru

V blejski območni enoti zavoda za gozdove so letos za najbolj skrbno lastnico gozda izbrali Polono Šibič iz Ljubljane, lastnico dvajset hektarjev gozda na Jelovici, ki se je odločila, da bo posest, ki jo je podedovala po svoji mami, uredila tako vzorno, kot jo je imel že njen ded. Ker za delo v gozdu ni bila usposobljena, je za sečnjo in spravilo lesa izbrala strokovno usposobljenega izvajalca. Svojo precej razdrobljeno posest je vzorno uredila. Gozdove je odprla z gozdnimi prometnicami in obnovila vse posestne meje. Sestoje redno pregleduje, tako je

Polona Šibič iz Ljubljane

Ohranitev in razvoj gozdov sta najbolj odvisna od tega, kako skrbno z njimi gospodarijo lastniki. V Sloveniji je čez 460 tisoč lastnikov gozdov. Približno tri četrte gozdov je v zasebni lasti, povprečna zasebna posest pa meri le okoli 2,5 hektarja. Število posesti se še vedno povečuje, zmanjšuje pa se število kmečkih gospodinjstev, ki imajo v lasti gozd.

v zadnjem času odkrila več žarišč lubadarja in jih skupaj z izvajalcem sanirala. Lotila se je tudi obnove poškodovanih gozdov. Skupaj z možem opravlja potrebna gojitvena in varstvena dela, pri obnovi sadi tudi plodnosne drevesne vrste in s

tem povečuje njihovo biotsko pestrost. Redno se udeležuje tečajev gojenja gozdov, s svojimi mnenji in predlogi sodeluje tudi pri obnovi gozdnogojitvenih načrtov. Dohodek iz gozda vrača v povečevanje in zaokroževanje posesti.

Odkupne cene mleka se počasi zvišujejo

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Po podatkih Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja so mlekarnarje oktobra letos za mleko, dostavljeno v mlekarno ter s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin, plačale v povprečju 30,65 evra za sto kilogramov, kar je bilo za 6 centov ali za 0,2 odstotka več kot mesec prej. Ker je mleko v povprečju vsebovalo 4,17

odstotka maščobe in 3,45 odstotka beljakovin, je bila povprečna dejanska odkupna cena 34,27 evra in je bila za 1,07 evra ali za 3,22 odstotka višja kot septembra. Odkupovalci so za mleko s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin plačali povprečno 28,20 evra za sto kilogramov, cena, izračunana glede na vsebnost maščob in beljakovin v mleku, pa je znašala 31,98 evra.

Odkupna cena (v evrih/100 kg) za mleko s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin (standardna) in glede na dejansko vsebnost maščobe in beljakovin (dejanska)

Mesec	Cena mlekarn		Cena odkupovalcev	
	*standardna	*dejanska	*standardna	*dejanska
December 2012	31,00	32,56	26,56	30,71
December 2013	36,23	38,36	31,06	36,12
December 2014	32,64	34,09	27,77	31,72
December 2015	28,88	30,70	24,86	28,33
December 2016	26,84	30,01	24,15	28,18
December 2017	32,87	35,25	28,63	32,97
Julij 2018	29,99	31,96	27,34	29,78
Avgust 2018	30,33	32,15	27,74	29,89
September 2018	30,59	33,20	28,06	30,96
Oktober 2018	30,65	34,27	28,20	31,98

Klemenčičev in Nočev med najboljša

Na državnem senzoričnem ocenjevanju medu je bil v konkurenci lipovega medu najboljši med Čebelarstva Klemenčič iz Brodov, pri gozdnem medu pa med Čebelarstva Boštjan in Anton Noč s Sela pri Žirovnici.

CVETO ZAPLOTNIK

Lukovica – Čebelarstva zveza Slovenije je v petek med festivalom čebelarstva pesmi v Lukovici razglasila rezultate državnega senzoričnega ocenjevanja medu, na katero so se uvrstili vzorci medu, ki so na mednarodnih in slovenskih ocenjevanjih dosegli naziv prvak vrste. Letos so ocenjevanje izvedli v štirih skupinah medu – akacijev, cvetlični, lipov in gozdni med. V skupini lipov med je državni prvak postal med

iz Čebelarstva Klemenčič iz Brodov pri Škofji Loki, v skupini gozdni med pa med iz Čebelarstva Boštjan in Anton Noč s Sela pri Žirovnici. Na prireditvi so podelili tudi licence novim preizkuševalcem medu, ki so uspešno končali šolanje na Biotehniški fakulteti v Ljubljani. Licenco so prejeli: Andrej Bergoč, Silvo Božičko, Jožef Jenko, Uroš Kovač, Vesna Lokar, Mirja Smrdel, Egon Surina, Maja Ivana Smodiš Škerl, Darja Šolar, Janez Vertič in Branko Valenčak.

Isti dan je bil v Čebelarstvu centru na Brdu pri Lukovici tradicionalni posvet ob dnevu čebelarstva turizma, na katerem so podelili tudi priznanja občinam, ki so najbolj naklonjene čebelarstvu, certifikate odličnosti ponudnikom čebelarstva turizma in ploščice za posebne čebelnjake. Nekaj priznanj so prejeli tudi gorenjski čebelarji. Certifikat odličnosti je prejelo Čebelarstvo Boštjan in Anton Noč s Sela pri Žirovnici, ploščico za posebni čebelnjak pa

Čebelarstvo društvo Škofja Loka za Fikov čebelnjak s kranjski iz leta 1905, ki je najprej stal na Fikovi domačiji v Gorenji vasi pri Retečah, potem v naselju Gabrk v Poljanski dolini, pred osmi leti pa so ga prestavili pred Dom čebelarjev v Brodeh, s katerim upravlja društvo. Čebelnjak je eden najstarejših in najbolj ohranjenih čebelnjakov v Sloveniji in v celoti ustreza za vpis v register slovenskih čebelnjakov kot »pravi slovenski čebelnjak«.

Oražem še naprej direktor zavoda za gozdove

Kranj – Vlada je na seji prejšnji teden za direktorja Zavoda za gozdove Slovenije za dobo štirih let imenovala Damjana Oražma. Natečajna komisija je v postopku javnega razpisa preverjala usposobljenost treh kandidatov, ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Aleksandra Pivec pa je med njimi za direktorja zavoda predlagala Damjana Oražma, ki je vodil zavod že v prejšnjem mandatu.

Neposredno obveščanje vlagateljev

Kranj – Agencija za kmetijske trge je začela neposredno obveščanje vlagateljev o pomembnih rokih za izpolnitev obveznosti. Tako je v ponedeljek vsem vlagateljem, ki jim 9. januarja poteče rok za oddajo zahtevkov za izplačila za investicijske ukrepe, poslala kratka elektronska in SMS-sporočila, s katerim jih je opozorila na rok, ki je pomemben za pridobitev sredstev. Takšno obveščanje vlagateljev načrtuje tudi v prihodnje.

Kakšna bo v podjetjih letos božičnica

Tudi letos smo po gorenjskih podjetjih poizvedovali, koliko božičnice bodo izplačala svojim zaposlenim. Kot vedno na njeno višino najbolj vpliva uspešnost poslovanja v iztekajočem se letu.

ANA ŠUBIC

Kranj – Nekje izplačujejo božičnico, drugje nagrado za poslovno uspešnost, spet tretja podjetja pa ob novem letu izplačujejo trinajsto plačo, a ne glede na način izplačila si prav povsod zaposleni želijo čim višjega zneska. Kot kaže, bodo božičnice v večini podjetij, ki so bila pripravljena odgovoriti na naše vprašanje, enake ali nekoliko višje od lanskih.

Nagrade za poslovno uspešnost se bodo predvidoma danes razveselili zaposleni v Fraportu Slovenija. Zaradi zelo dobrih poslovnih rezultatov v letu 2018 se je poslovodstvo s soglasjem lastnika odločilo, da se zaposlenim izplača nagrada v višini 1.330 evrov bruto, medtem ko je lanska znašala 1.120 evrov bruto, so sporočili.

Letos so zagotovo zadovoljni tudi zaposleni v Iskra-telu, kjer lani božičnice niso izplačali, letos pa jim bodo do konca leta izplačali del plače za poslovno uspešnost, in sicer petsto evrov bruto na zaposlenega. V kranjskem Goodyearu so decembrsko

Foto: Gorazd Kavčič

V nekaterih podjetjih se delavci te dni veselijo božičnic. Fotografija je simbolična.

nagrado za poslovno uspešnost v višini osemsto evrov bruto izplačali pri novembrski plači. Nagrada je bila višja kot v preteklem letu, ko je znašala 350 evrov, saj je bil z delavskimi in sindikalnimi predstavniki lani podpisan nov dogovor o paketu izplačil za obdobje 2018–2020.

V železnikarskem Dome-lu, kjer so lani izplačali božičnico in trinajsto plačo v

skupni višini dva tisoč evrov bruto, bodo zaposleni tokrat prejeli nekaj nižje zneske. Konec novembra so jim že izplačali tristo evrov bruto božičnice. Januarja načrtujejo še izplačilo trinajste plače oziroma nagrade za uspešnost. Njene višine še niso dokončno določili, bo pa znašala od 1200 do 1500 evrov bruto glede na dosežen oziroma presežen poslovni rezultat,

je povedal predsednik uprave Domel Holdinga Matjaž Čemažar. V sosednjem podjetju Niko bodo po podatkih direktorja Rada Čulibrka zaposlenim 4. januarja izplačali do 1.100 evrov bruto (sto evrov več kot lani), znesek pa je odvisen od treh kriterijev: bolniškega staleža v letu, ocene nadrejenega in neuporabe zasebnega mobilnega telefona v službi.

V Skupini SIJ so nam povedali, da bodo nagrado za poslovno uspešnost izplačali konec tega tedna. Višina nagrade je odvisna od doseganja poslovnih rezultatov posamične družbe v primerjavi z lanskimi rezultati poslovanja. V SIJ Acroni bo znašala 680 evrov bruto oziroma dvajset evrov manj kot lani, v SIJ Elektrode Jesenice bo znesek enak lanskemu – 515 evrov, v SIJ SUZ pa 645 evrov, kar je 45 evrov več kot lani.

V podjetju Iskra Mehanizmi bodo zaposleni ta mesec prejeli 380 evrov božičnice, tako kot lani.

Zaposlenim v podjetju Sumida Slovenija bodo do konca prihodnjega tedna izplačali poslovno uspešnost v višini delavčeve stodoletne plače, izračunane iz povprečne plače med januarjem in oktobrom 2018, je razložil direktor Primož Egart. Višina izplačila bo sorazmerna glede na delavčovo prisotnost na delu v tem letu. Dodatno so avgusta letos izplačali poslovno uspešnost v višini delavčeve 15-odstotne plače. »Lani je bila izplačana

enaka višina nagrade za poslovno uspešnost kot letos, tako v avgustu kot tudi v decembru.«

Tudi iz Elektra Gorenjska konkretnega zneska nagrade, ki jo bodo izplačali, niso sporočili, saj bo odločitev uprave in predstavnikov sindikatov o izplačilu nagrade za 2018 sprejeta, ko bodo znani rezultati poslovanja podjetja in kazalnikov. Pojasnili so, da v skladu s Podjetniško kolektivno pogodbo zaposleni prejmejo nagrado, ki je pogojena s prispevkom zaposlenih kot rezultat doseganja merljivih kazalcev stroškovne učinkovitosti pri poslovanju podjetja ter pri zagotavljanju zanesljive oskrbe z električno energijo, katere višina in izplačilo sta pogojena z doseženimi rezultati poslovanja družbe za koledarsko leto. Tudi v podjetju Trelleborg Slovenija (nekdanji Savatech) so pojasnili le, da v decembru izplačujejo božičnico, ki je enaka za vse zaposlene. Trinajsto plačo izplačujejo po zaključnem računu in je odvisna od rezultatov.

Tomaž Repinc na čelu Hita

1. stran

Po usposabljanju na vseh poslovnih funkcijah v igralništvu v Novi Gorici je nato kot član uprave deloval v Hitovi odvisni družbi na Hrvaškem, so ob imenovanju v sporočilu za javnost zapisali v družbi Hit. V Slovenijo se je vrnil na mesto vodje igralniško-zabavišnega centra Korona v Kranjski Gori, med letoma 2010 in 2013 pa je bil direktor igralništva in turizma v družbi Hit. »Nadzorni svet družbe Hit je z

Tomaž Repinc / Foto: Gorazd Kavčič

imenovanjem zaključil kadrovske postopke izbire novega predsednika uprave družbe Hit. Člani nadzornega sveta so z večino glasov za predsednika uprave družbe Hit izbrali Tomaža Repinca, pri čemer predstavnica države v nadzornem svetu ni glasovala, ker v kadrovskem postopku ni sodelovala,« je povedal Marjan Pintar, predsednik nadzornega sveta družbe Hit. Nadzorni svet je Tomaža Repinca pozval, da v mesecu dni predlaga dva kandidata za člana uprave. Mesto četrtega člana uprave in hkrati delavskega direktorja bo še naprej zasedal Marjan Zahar.

Hotel Rikli Balance z novo podobo

1. stran

Letos se lahko v hotelu pohvalijo z izjemno zasedenostjo, saj so bili vse od velike noči polno zasedeni. Sezono sta namreč v jesenske mesece podaljšala šahovsko prvenstvo in svetovni pokal v biatlonu. Tudi napovedi za prihajajoče praznike so obetavne, saj imajo prav tako že polno zasedeno, nekaj prostora je še na voljo v drugih Savinih hotelih na Bledu, ki se jim v prihodnje prav tako obeta prenova. Prva bo za obnovo prišla na vrsto Kavarna Park, ki naj bi novo podobo dobila

do marca, sledila bo prenova Hotela Park.

Družba Sava Turizem se sicer letos lahko pohvali z uspešnim poslovanjem. »Za nami je še eno odlično leto, že peto zapored,« poudarjajo v družbi. Znotraj skupine Save Turizem so od januarja do oktobra naštel 1,015 milijona nočitev, kar je na ravni preteklega leta, ob tem pa je ustvarila prihodke od prodaje v višini 65,7 milijonov evrov, kar je za 3,3 milijona evrov oziroma 5,3 odstotka več kot v enakem obdobju lani. Visoki realizirani prihodki, poudarjajo v družbi, so tudi posledica uspešno končanih investicij.

Poostri nadzor nad taksisti

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Finančna uprava je prejšnji konec meseca v okviru poostreženega nadzora nad taksisti uporabila enega najstrožjih ukrepov in enemu od taksistov prepovedala opravljanje dejavnosti in mu zapečatila vozilo. Pri taksistu je namreč ugotovila številne in ponavljajoče se kršitve pri davčnem

potrjevanju računov ter neplačevanje davkov in prispevkov za socialno varnost pa tudi to, da se ni registriral za namene davka na dodano vrednost.

Finančna uprava že daljše obdobje izvaja poostrene nadzore pri taksistih, saj ugotavlja, da je to ena izmed dejavnosti, pri kateri zaznava številne nepravilnosti. V obdobju 2014–2016 je

opravila več kot sedemsto nadzorov, pri tem pa je pri tretjini nadzorov ugotovila nepravilnost in skupno 106 kršitev zakonodaje, na podlagi katerih je taksistom dodatno odmerila za več kot 250 tisoč evrov davčnih obveznosti. Poostreni nadzor je nadaljevala lani in nadaljuje tudi letos, skupno je lani in letos do konca novembra izvedla že 655

nadzorov, ugotovila nepravilnosti v 30 odstotkih primerov in pri tem obračunala dodatne dajatve v znesku 307.399 evrov, predvsem davka na dodano vrednost in prispevkov za socialno varnost. Najpogostejše kršitve, ki jih ugotavlja finančna uprava med nadzorom, so zaposlovanje in tudi delo na črno, nepravilnosti pri izdajanju računov, izmikanje obračuna prispevkov za socialno varnost in nepravilnosti glede licenc.

Družba BSC, Poslovno podporni center, d.o.o., Kranj

je objavila razpis za prsto delovno mesto

POMOČNIK VODJE PROJEKTOV.

Celotno besedilo razpisa je objavljeno na spletni strani družbe BSC, d.o.o., Kranj www.bsc-kranj.si. Rok za prijavo je 27. 12. 2018.

BSC Poslovno podporni center d.o.o., Kranj, Cesta Staneta Žagarja 37, 4000 Kranj

Čez prehod za pešce le ob kolesu, ne na njem

SIMON ŠUBIC

Kranj – V prometni nesreči v Kranju se je v torek popoldan, ko je že padal mrak, poškodoval kolesar, ki je na mestni ulici nenadoma zapeljal na prehod za pešce in poskušal na kolesu prečkati cesto. Pri tem je trčil z osebnim avtomobilom, padel in se po podatkih policije lažje poškodoval.

Mnogi bodo začudeni, a policisti proti kolesarju vodijo prekrškovni postopek zaradi povzročitve prometne nesreče. »Za kolesarje

na prehodu za pešce namreč veljajo enaka pravila kot za pešce, kar pomeni, da morajo čez prehod za pešce iti peš, ne na kolesu, razen če ob prehodu dodatno poteka tudi kolesarski pas. V tem primeru se čez cesto lahko peljejo,« je razložil Bojan Kos s Policijske uprave Kranj. Če torej želi kolesar čez prehod za pešce, mora kolo potiskati ob sebi, ne pa kolesariti. Prav tako tudi zanj velja, da nimajo absolutne prednosti in se morajo prepričati, ali manever lahko varno storijo, je še dodal.

Odsevni telovnik na avtocesti obvezen

Kranj – Gorenjski prometni policisti so sredi tedna okoli 6. ure zjutraj prejeli informacijo o dveh neoznačenih udeležencih, ki sta na avtocesti na vozilu v temi menjala pnevmatiko. Zadrževala sta se sicer na odstavnem pasu, postavila naj bi tudi varnostni trikotnik, naj pa ne bi nosila obveznih odsevnih telovnikov. Ob prihodu patrolje na kraj sta se udeleženca že odpeljala. Policisti ob tej priložnosti opozarjajo, da mora vsak udeleženelec, ki hodi po avtocesti ali hitri cesti, nositi odsevni telovnik živo rumene ali oranžne barve z vdelenimi odsevnimi trakovi bele barve. Uporaba telovnika ob okvarah vozil je priporočljiva tudi na drugih cestah.

Vlamljali v vozila

Jesenice – Jeseniški policisti so v sredo obravnavali tatvino denarja iz kabine tovornega vozila. Kot so ugotovili, je imel storilec lahko delo, saj je bilo vozilo odklenjeno, denarnica pa na armaturni plošči in tako na doseg roke. V Kranju pa so policisti obravnavali dve tatvini iz avtobusov. Iz enega sta izginila tudi voznikova denarnica in menjalni drobiž. Pred dnevi je neznan storilec na Savski Loki v Kranju iz tovornega vozila odtujil okoli tisoč litrov goriva, v Preddvoru pa je nekdo vlomil v avtomobil, iz katerega je vzel denarnico in torbo.

Gorel nadstrešek, v dimniku ...

Kranj – Gorenjski policisti so v torek preverjali štiri prijave požarov. Že dopoldan je na območju Kranja zagorel nadstrešek (tuje krivde niso ugotovili), na Dovjem pa so obravnavali dimniški požar z manjšo gmotno škodo. Popoldan so reševalci v Žireh zaradi vdihavanja dima ob nezgorelem materialu v kamninu nudili pomoč eni osebi, prejeli pa so še prijavo dimniškega požara na Križni Gori, v katerem škoda ni nastala.

Ženska tudi na čelu policije

Dva tedna za tem, ko je vodenje Slovenske vojske prevzela generalmajorica Alenka Ermenc, je vajeti slovenske policije prevzela Tatjana Bobnar.

SIMON ŠUBIC

Ljubljana – Potem ko je vlada v torek na dopisni seji Tatjano Bobnar imenovala na mesto generalne direktorice policije s petletnim mandatom, so ji v sredo na tradicionalnem prednovoletnem sprejemu vodstvenih delavcev policije v Tacnu predali tudi znak generalnega direktorja policije. Slovesnosti sta se udeležila tudi predsednik vlade Marjan Šarec in notranji minister Boštjan Poklukar, ki je vladi tudi predlagal imenovanje Bobnarjeve na položaj prve policistke v državi.

Devetinštiridesetletna Bobnarjeva, ki je kariero v policiji začela kot kriminalistka, je sicer po razrešitvi prejšnjega generalnega direktorja policije Simona Veličkega od 5. oktobra začasno že vodila policijo, pred tem pa je bila dobrih devet let namestnica skupno štirim generalnim direktorjem policije.

Minister Poklukar je ob tej priložnosti dejal, da od Bobnarjeve pričakuje, da bo slovenska policija še naprej suvereno opravljala svoje poslanstvo na visoki ravni. »Predvsem pa želim, da se z ekipo posveti izdelavi kariernega sistema za policiste

Policisti in občani dokazali, da so iz pravega testa

Med dvanajstimi prejemniki medalj za hrabrost in požrtvovalnost, ki jih je ta teden podelila policija, je bil tudi policist za izravnalne ukrepe Dražen Papec, ki je v Jelendolu iz deroče reke rešil domačina.

SIMON ŠUBIC

Tacen – Slovenska policija se je ob koncu leta znova spomnila policistov in občanov, ki so v zadnje pol leta v kritičnih trenutkih reagirali pogumno in s tem reševali človeška življenja. V sredo je na Policijski akademiji v Tacnu medalje policije za hrabrost in požrtvovalnost prejelo dvanajst posameznikov – devet policistov in trije občani. Med njimi je bil tudi gorenjski policist Dražen Papec, ki je 30. oktobra v Jelendolu iz deroče reke rešil utapljaljivega domačina, za kar sta mu nova generalna direktorica policije Tatjana Bobnar in notranji minister Boštjan Poklukar izročila medaljo za hrabrost.

Generalna direktorica policije Tatjana Bobnar je v nagovoru poudarila, da ob vstopu v policijske vrste marsikdo sanja o tem, da bo nekega dne postal junak, da se bo izkazal s pogumom. »Pogumen pa ne pomeni, da ne občutiš strahu, ampak da ta strah uspešno premagiš. Iz kakšnega testa smo, spoznamo takrat, ko življenje pred nas postavi pravo, resno preizkušnjo. In vi, policisti in občani, ste pokazali, da v kritičnih situacijah znate pomagati človeku in znate vzpostaviti javni red in mir ter tudi prijeti v nevarnih situacijah storilce, tudi takrat,

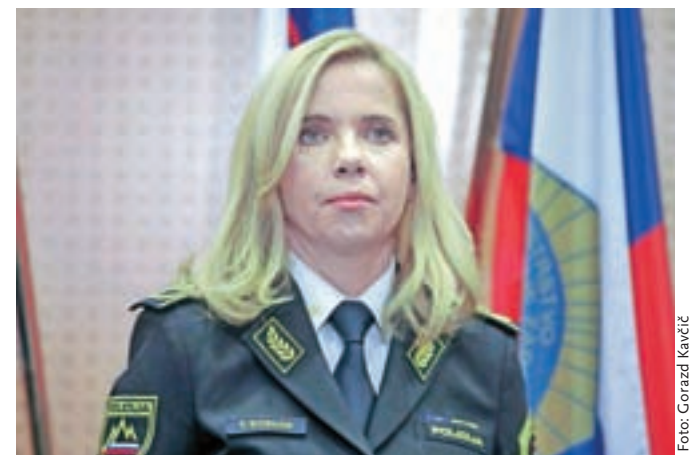
Na pogumnega policista Dražena Papca (drugi z desne) so ponosni tudi (z leve) komandir Policijske postaje za izravnalne ukrepe Kranj Damjan Bertonec, minister za notranje zadeve Boštjan Poklukar in direktor Policijske uprave Kranj Boštjan Glavič. / Foto: Gorazd Kavčič

ko ste prosti. S tem ste pokazali pogum, pripadnost in požrtvovalnost,« je dejala in dodala, da današnji čas zagotovo potrebuje junake, kar nagrajeni policisti tudi so. »Junaki pa niso samo med policisti, ampak tudi med občani. S tem tudi občani kažete, da naša družba še premore človečnost, in to nas navdaja z upanjem. Ističasno nam, policistom, krepi občutek, da v nevarnih situacijah nismo sami. Tudi zaradi vas je ta država varnejša,« je še povedala.

»Ne glede na to, da je poslanstvo policista in policije pomagati ljudem, mislim, da sem v tistem trenutku storil tisto, kar so ljudje

pričakovali. V takem primeru človek ne razmišlja, kaj je po poklicu, prepričan sem, da bi to storil vsak na svojem mestu. Morda sem bil celo najbližji in je tako naneslo,« je po prejemu medalje za hrabrost povedal Jeseničan Dražen Papec, policist za izravnalne ukrepe. Njegovo junaško dejanje: 30. novembra dopoldne je iz vodnega jarka, ki ga je v vodni ujmi v Jelendolu naredil hudournik, rešil starejšega domačina. Ta je nameraval na delu, kjer je bila še dan prej cesta, prečkati reko, a mu je spodneslo noge in je padel. Velika količina vode ga je takoj zalila, tako da je bilo iz vode videti

samo še njegovo roko. Na kraju nesreče se je podivjan hudournik zlival v zelo naraslo Tržiško Bistrico. Policist Papec, ki takrat ni bil v službi, je brez obotavljanja v nevarnih razmerah skočil v vodo, prijel moškega in ga potegnil na varno. »Če ga ne bi bilo zraven, bi moškega voda najverjetneje odnesla,« so razložili na policiji in poudarili, da je policist Dražen Papec s tem dejanjem pokazal izjemen pogum in sočutnost. »Brez pomišljanja je skočil za domačinom v deročo vodo, kljub temu da je s tem ogrozil tudi svoje življenje,« so še obrazložili, zakaj so mu podelili medaljo za hrabrost.

Tatjana Bobnar, nova generalna direktorica policije

države. »Ob negotovosti, ki jo prinaša prihodnost, me pomirja zavedanje, da imam ob sebi sposobne, odgovorne in zaupanja vredne sodelavce,« je dejala in poudarila, da je Slovenija še vedno ena najvarnejših držav na svetu, kar pa se prevečkrat razume kot nekaj samoumevnega. Poudarila je, da »pri nas ni Divje-ga zahoda, čeprav bi nekateri

radi ustvarjali tak vtis«, za kar lahko velik del zaslug pripišemo prav prizadevnemu delu policistov in kriminalistov, ki kljub večletni kadrovski podhranjenosti vestno, zakonito in strokovno opravljajo svoje delo. Dejala je tudi, da odločno podpira prizadevanja policijskih sindikatov za izboljšanje vrednotenja dela policistov in policistov.

GGG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLLED

Vljudno pismo v nemščini, prijazen odgovor v slovenščini

Študent Miha Valant je med branjem starih časopisov našel novico, ki je najavljala koncert znane dunajske pevke Sophie Linhart v Ljubljani, Katja Praprotnik in Nadja Gartner Lenac iz radovljiškega mestnega muzeja sta se lotili brskanja po ljubljanskih arhivih, muzikolog dr. Marko Motnik iz dunajskega Arhiva glasbenega združenja pa je našel mnogo informacij o ljubljanskem in dunajskem življenju Linhartove soproge in njenih dveh hčera, Amaliije in Sophie. Zanje je doslej v javnosti veljalo, da so se kmalu po Linhartovi smrti preselile na Dunaj, kjer se je sled za njimi izgubila.

MARJANA AHAČIČ

Laibacher Zeitung se imenuje časopis iz leta 1831, v katerem je Radovljčan Miha Valant, takrat še študent, ki je pripravljala magistrsko nalogo, našel novičko, v kateri piše, da bo pevka Sophie Heuschöber, rojena Linhart, nastopila v Ljubljani. »Prva nadaljnja raziskovanja niso obrodila veliko sadov,« je zgodbo o tem, kako so vendarle začeli odstriti tančico skrivnosti z življenja potomcev Antona Tomaža Linharta, povedala Katja Praprotnik, kustosinja mestnega muzeja Radovljica. »S kolegico Nadjo Gartner Lenac sva se nato osredotočili na informacijo, da je bila Sophie častna članica dunajskega glasbenega združenja. Odločila sem se, da napišem prijazno prošnjo za pomoč v Arhiv glasbenega združenja na Dunaju; v nemščini, seveda. Odgovor je prišel zelo hitro. V slovenskem jeziku. Oglasil se nam je dr. Marko Motnik, ki nam je ponudil pomoč pri raziskovanju v dunajskih in drugih avstrijskih arhivih.«

Malo znanega o zasebnem življenju

V Radovljici rojeni Linhart je študiral na Dunaju, se nato leta 1780 vrnil v Ljubljano, kjer je z odlično izobrazbo,

kakršno je imel, upal na dobro službo. Dobil jo je leta 1783; najprej je bil okrajni šolski komisar za Gorenjsko in nazadnje dobro plačani tajnik kranjskega deželnega glavarstva. »O njegovem zasebnem življenju vemo zelo malo,« je na nedavnem predavanju v Radovljici nekaj dni pred 262. obletnico Linhartovega rojstva povedal dr. Motnik in navedel pismo, ki ga je Linhart leta 1789 pisal Marku Kuraltu. »Kako živim? Oženjen sem že leto dni. Imam hčerko in živim zadovoljno.«

Dve hčeri in prezgodnja smrt

V ljubljanski knjigi porok piše, da se je Linhart poročil z Jožefo Detela, leta 1769 rojeno Ljubljankinjo iz ugledne družine, je še povedal dr. Motnik. V rojstni knjigi ljubljanske stolnice pa sta zabeleženi rojstvi obeh Linhartovih hčera: Sophie Antonia je bila rojena leta 1788, njena sestra Maria Amalia se je rodila tri leta kasneje. Družina je na današnji Streliški ulici v Ljubljani v začetku devetdesetih začela graditi hišo, a je v času gradnje leta 1795 Linhart zaradi počene aorte umrl. Vdova je imetjete že kmalu po njegovi smrti prodala in se s hčerama preselila na Dunaj.

Vdova se ni več poročila

»Glavno vprašanje, zakaj se je vdova v dvema dekletoma, Sophie je bilo takrat deset let, Amalii sedem, odločila, da zapusti Ljubljano in se odpravi v precej veliko, povsem neznano mesto, ostaja neodgovorjeno. Najprej bi seveda pomislili, da je spoznala premožnega Dunajčana in se z njim poročila, a smo v časopisu Wiener Zeitung našli osmrtnico, v kateri je zapisano, da je 9. oktobra 1824 umrla kot Jožefa Linhart, kar pomeni, da se po smrti moža ni več poročila,« navaja dr. Motnik. Podatkov o tem, kaj so Linhartova žena in hčeri počeli na Dunaju, do leta 1813 za zdaj ni, pravi. So pa v knjigi smrti našli naslov, kjer je ob smrti živela Jožefa Linhart. Naslov, na katerem je stanovala starejša hči Sophie, pa so našli v leta 1823 objavljenem imeniku vseh na Dunaju živelih glasbenikov.

Obe hčeri sta bili pevki

»Ve se, da sta bili obe Linhartovi hčerki pevki. O Amalii karieri je zelo malo znane, več vemo o Sophie. Učila se je pri dveh vrhunskih dunajskih učiteljih tistega časa: prvi je bil dvorni kapelni mojster Antonio Salieri, eden izmed najbolj iskanih učiteljev petja in

Direktorica Muzejev radovljiške občine Verena Štekar Vidic, kustosinja mestnega muzeja Katja Praprotnik, muzikolog dr. Marko Motnik, raziskovalka Nadja Gartner Lenac in umetnostni zgodovinar Miha Valant, ki je med študijem našel prvi zapis o koncertu Linhartove hčere Sophie v Ljubljani

skladanja na v tistem času na Dunaju, drugi pa še bolj priznan pedagog, čeprav danes manj znan, Giuseppe Tomaselli. Prvi Sophiin javno odmeven koncert je objavljen v časopisu maja 1813. Kritiki pravijo, da je gospodična Linhart, »naša nova razveseljujoča podoba na tukajšnjem glasbenem horizontu, prevzela vlogo angela Gabriela. Zaradi čistosti in moči njenega lepega glasu, njene pravilne intonacije

in čutne deklamacije si je aplavz med vsemi nastopajočimi najbolj upravičeno zaslužila.«

Bogata kariera, sedem otrok

Od takrat dalje se okoli 15 let vrstijo koncerti, nekateri med njimi pred večtisočglavim občinstvom, z vrhunecem med letoma 1817 in 1827, pripoveduje dr. Motnik. Večinoma je pela na Dunaju, vsaj šestkrat je tudi

v Ljubljani. Ko se je Sophie poročila, je, kot je videti, v glavnem prenehala javno nastopati, o njenem kasnejšem življenju pa za zdaj ni veliko znanega. Je pa dr. Motnik prišel na sled drugi sestri Amalii. Tudi ta se je poročila, imela pa je najmanj sedem otrok. Še živih potomcev te veje družine dr. Motnik še ni našel, je pa že vzpostavil stik z ljudmi, ki bi mu pri tem lahko pomagali.

Pogovor

Mojca Trnovec iz Gostilne Mihovec prva slovenska obrtnica leta ... **Stran 20**

Obletnice

Letos mineva osemdeset let, odkar so v Kranju zgradili Gaštejki klanec. **Stran 21**

MultiKulti

Aleksander Igličar z Godešiča se je v Argentini ponovno srečal s slovenskimi rojaki. **Stran 22**

Od petka do petka

Šolski minister Jernej Pikalo se je na zadnje kritike dela šolskega inšpektorata odzval s predlogom razrešitve glavnega inšpektorja Tomaža Rozmana. / Foto: arhiv Gorenjskega glasa

V SDS, NSi in SNS so napovedali, da bodo z ustavno obtožbo premierja Marjana Šarca še nekoliko počakali.

Še vedno aktualni koprski župan Boris Popović se bo na ustanovni seji mestnega sveta, ki jo je sklical za 21. december, pritožil na rezultat županskih volitev.

Ustavna obtožba čaka

V poslanskih skupinah SDS, NSi in SNS bodo še počakali z vložitvijo ustavne obtožbe premierja Marjana Šarca zaradi neuresničitve ustavne odločbe glede financiranja zasebnega šolstva.

SIMON ŠUBIC

Ukinitev inštituta za otroške srčne bolezni

Minister za zdravje Samo Fakin je v torek napovedal ukinitev Nacionalnega inštituta za otroške srčne bolezni (NIOSB) in razložil, da bo program obravnave otrok s srčnimi boleznimi kot samostojna organizacijska enota v prihodnje deloval v Univerzitetnem kliničnem centru Ljubljana (UKC). »V UKC so mi zagotovili, da je program optimalno organiziran, pridobivajo mlajše strokovnjake vseh kategorij in specializante,« je dejal Fakin. Slovenske otroke bo odslej glede na zahtevnost operacije operiral domač kirurg pod nadzorom čeških kirurgov, so pojasnili v UKC. Predstavnica staršev otrok s prirojeno srčno napako Petra Aleš pa je izrazila zadovoljstvo, da so dobili zagotovilo o vzpostavitvi neodvisnega strokovnega nadzora nad programom otroške kardiologije in kardiokirurgije v UKC Ljubljana, čeprav starši še vedno niso pomirjeni.

Razrešitev prvega šolskega inšpektorja

Vlada je včeraj odločala o predlogu šolskega ministra Jerneja Pikala za

razrešitev glavnega inšpektorja za šolstvo in šport Tomaža Rozmana, na katerega so v zadnjih dneh letele številne kritike, predvsem zaradi uvedbe dveh izrednih nadzorov. V enem primeru je šlo za obravnavo ravnateljstva nekdanjega ravnatelja ljubljanske osnovne šole Dušana Merca, ker je leta 2014 dvema učencema zadnje tri šolske dneve prepredil vstop v šolo, ker naj bi spolno napadla sošolki. Ker naj bi s tem devetošolcema kršil zakonsko pravico do šolanja, je Merc pristal celo v kazenskem postopku, a je tožilstvo obtožbo pred dnevi umaknilo. V drugem izrednem nadzoru pa šolski inšpektor že poldrugo leto obravnava učiteljico glasbene umetnosti, ker je devetošolki po ocenah 4, 4, 4 predmet zaključila z oceno 4. Minister Pikalo sicer zatrjuje, da predlog razrešitve glavnega inšpektorja inšpektorata za šolstvo in šport Tomaža Rozmana ni posledica posamične odločitve v posamičnem primeru, ampak je »telo dlje časa«.

Z ustavno obtožbo bodo počakali

V poslanskih skupinah SDS, NSi in SNS so v torek sporočili, da imajo zaradi nepripravljenosti vlade za uresničitev ustavne

odločbe glede financiranja zasebnega šolstva pripravljen predlog ustavne obtožbe zoper premierja Marjana Šarca, a bodo z njo počakale, kaj se bo zgodilo z novelo zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, ki jo je v državni zbor (že petič) vložil SDS. S predlogom SDS želi, da država javne programe v zasebnih osnovnih šolah financira v enaki višini kot v javnih šolah, tj. stoodstotno, s tem pa bi uresničili ustavno odločbo iz leta 2014.

Tudi Slovenija za dogovor

Med 164 državami, ki so v ponedeljek v maroškem Marakešu pristopile h globalnemu dogovoru Združenih narodov (ZN) o varnih, urejenih in zakonitih migracijah, je bila tudi Slovenija. Generalni sekretar ZN Antonio Guterres je dejal, da gre za načrt za preprečevanje trpljenja in kaosa ter za zagotovitev sodelovanja, ki bo koristilo vsem, nemška kanclerka Angela Merkel pa, da je problem, kakršen so migracije, mogoče reševati le z mednarodnim sodelovanjem, ne pa vsaka država po svoje. Po njeni oceni gre pri nasprotovanjih sklenitve dogovora za poskus nasprotovanja mednarodnemu reševanju kriz. Slovenski zunanji minister

pa je v odzivu dejal, da je bilo s tem preseženo strašnje skrajnih populistov. Verjame, da bo dogovor prinesel predvsem pozitivne stvari, in poudarja, da bo treba tudi na nacionalni ravni še naprej ukrepati za preprečevanje nezakonitih vdorov in drugih negativnih pojavov. Po mnenju predsednika republike Boruta Pahorja varnost Slovenije zaradi pristopa k dogovoru ni in ne bo ogrožena.

Popović se še ni vdal

Aktualni župan Kopra Boris Popović je napovedal, da se bo na ustanovni seji novega mestnega sveta 21. decembra pritožil na odločbo občinske volilne komisije, ki je za zmagovalca volitev razglasila njegovega izzivalca Aleša Bržana. Rezultat drugega kroga županskih volitev v Kopru je bil zares tesen. Sprva je bila razlika med Bržanom in Popovićem le sedem glasov, po obravnavi pritožb obeh kandidatov, ko je občinska volilna komisija še enkrat preštela glasovnice na enem od volišč, pa se je razlika v korist Bržanu povečala na 17 glasov. Popović bo zdaj zahteval štetje vseh glasovnic. Poročali smo že, da bodo v Šmarjeških Toplicah na enem od volišč 16. decembra ponovili drugi krog volitev.

Slovinci v zamejstvu (642)

Priznanja skrbnikom narodove dediščine

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Gibanje Kultura – Natura Slovenija, ki mu predseduje Slavko Mežek, je v začetku decembra že devetič zapored razpisalo zbiranje predlogov za njegova priznanja naša Slovenija. Priznanja, ki niso povezana z denarnimi nagradami, ampak dobijo prejemniki likovne stvaritve trajne vrednosti, bodo podeljena za zgledne dosežke pri ohranjanju in uveljavljanju slovenske kulturne in naravne dediščine, tudi krajinske v letu 2018. Osnovni kriterij za priznanja so odličnost izvedenega posega in predhodnih raziskav, spoštovanje kulturnih, krajinskih in socialnih vrednosti okolja, verodostojnost in celovitost, trajnost, prepričljivo izobraževalno delo, družbena odgovornost projektov

Dr. Herta Maurer-Lausegger, doma s Slovenjega Plajberka, je predsednica odbora za podelitev priznanj naša Slovenija.

in ustrezna predstavitev ter utemeljitev. Na dosedanjih razpisih je bilo za priznanja predlaganih nad tristo

organizacij in posameznikov, prejemnikov pa je bilo devetdeset, tako iz Slovenije kot iz zamejstva. Razpis bo odprt do 8. februarja prihodnje leto. Predloge je treba poslati na naslov Kultura – Natura Slovenija, Kropa 72, 4245 Kropa, s pripisom, da gre za priznanja naša Slovenija. Podelitev priznanj bo v soboto, 2. marca, v Križu pri Trstu, častni pokrovitelj letošnjega izbora pa je minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Peter Jožef Česnik.

Priznanja naša Slovenija bodo podeljena v štirih kategorijah. V prvo je uvrščeno ohranjanje dediščine, v drugo raziskovanje in uveljavljanje dediščine, v tretjo zasluge posameznikov ali organizacij, v četrto pa

izobraževanje, usposabljanje in ozaveščanje. Informacije o razpisu so na voljo na spletnem naslovu pkdslovenija@gmail.com ali na telefonski številki 070 554 232.

Koroška bo konec tedna v znamenju adventnih in božičnih pevskih in glasbenih prireditev. V nedeljo, 16. decembra, popoldne bodo koncerti v Šmihelu pri Pliberku, v Bilčovsu, v Štebnu pri Globasnici in v Šentjanžu. V petek, 21. decembra, ob 19. uri pa bo velik

adventno-božični koncert v Selah. Na njem bosta nastopila tudi Oto Pestner in Tomaž Kozlevčar. Omembe vredna sta še dva dogodka, povezana s Slovinci na Koroškem. V sredo so v Šentprimozu v Podjuni predstavili zgoščenko z naslovom Povodni mož v Živovem bvat, na kateri so posnete basni, pripovedke in pesmi, danes med 9.30 in 11.30 pa bo dan odprtih vrat na javni dvojezični šoli v Celovcu na Ebenthalerstrasse 24.

Včeraj zvečer so v Vrbi pri Vrbskem jezeru proslavili 65-letnico delovanja Slovenskega kulturnega društva Celovec. Zgodovina društva se je začela z gledališčem, zadnji dve desetletji pa je glavna dejavnost lutkarstvo. Društvo še nima svojih prostorov. Rešuje jih Mohorjeva družba, kjer lahko pripravijo svoje prireditve.

Gorenjska Gremo gor.

Gorenjska – tu želim živeti, delati in se igrati

Kje bomo čez devet let

Kje želimo biti leta 2027 in kako bomo do tja prišli? O novi razvojni strategiji regij do leta 2027.

Franja Gabrovšek Schmidt

Gorenjska – tu želim živeti, delati in se igrati, smo zapisali v viziji razvoja gorenjske regije do leta 2020. Z izvajanjem ukrepov, programov in vrste projektov v regiji delamo za uresničevanje zapisanega v sprejetem in veljavnem Regionalnem razvojnem programu Gorenjske 2014–2020. Za izvajanje Regionalnega razvojnega programa in regijskih projektov je bil v tem programskem obdobju vzpostavljen nov instrument izvajanja regionalnega razvoja – dogovor za razvoj regije. V okviru tega smo do sedaj z državo podpisali dogovor za izvedbo 25 projektov v skupni višini sofinanciranja 34,7 milijonov evrov.

Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (ZSRR-2) v 5. členu določa, da se regionalna politika načrtuje z naslednjimi medsebojno usklajenimi dokumenti: strategija razvoja Slovenije, državni strateški prostorski akt, program državnih razvojnih prioritet in investicij, programski dokumenti na mednarodni in državni ravni, regionalni in območni razvojni programi ter dogovori za razvoj regij.

Konec leta 2017 je Vlada Republike Slovenije sprejela Stra-

tigijo razvoja Slovenije 2030, krovni razvojni okvir države, ki v ospredje postavlja kakovost življenja za vse. S petimi strateškimi usmeritvami in dvanajstimi medsebojno povezanimi razvojnimi cilji postavlja nove dolgoročne razvojne temelje Slovenije. Z vključevanjem ciljev trajnostnega razvoja Organizacije združenih narodov

pa Slovenijo uvršča tudi med države, ki so prepoznale pomen globalne odgovornosti do okolja in družbe. Uresničuje se preko uravnoteženega gospodarskega, družbenega in okoljskega razvoja, ki ustvarja pogoje in priložnosti za sedanje in prihodnje rodove. V naši regiji kot tudi v še enajstih razvojnih regijah

po Sloveniji pa trenutno stojimo pred novim izzivom postavitve prioritet in smeri razvoja regije za prihajajoče programsko obdobje do leta 2027. Regionalni razvojni program je temeljni strateški in programski dokument na regionalni ravni, s katerim se uskladijo razvojni cilji v regiji ter določijo instrumenti in viri za njihovo uresničevanje. Z dokumentom se opredelijo ključne prednosti in zaostanki, vsebinsko in finančno ovrednoti programe in projekte za spodbujanje regionalnega razvoja ter opredeli nosilce ključnih razvojnih projektov. Razvojni svet gorenjske regije, ki je sestavljen iz 45 članov (18 predstavnikov občin, 18 predstavnikov gospodarstva in devet predstavnikov nevladnega sektorja) je septembra 2018 sprejel Program priprave Regionalnega razvojnega programa Gorenjske, ki opredeljuje aktivnosti in časovnico priprave novega razvojnega dokumenta regije za obdobje do leta 2027. S pripravo in sprejemom Programa priprave Regionalnega razvojnega programa Gorenjske 2021–2027 smo tako v mesecu septembru tudi v naši regiji začeli z aktivnostmi programiranja za prihodnje programsko in finančno obdobje.

Vzeti ali pustiti in zakaj smo sami sebi največji sovražnik

Kritični pogled na neuspešno črpanje EU sredstev naše države v tej perspektivi je vsekakor upravičen. Da smo lena desetih odstotkih možnega, je skrb vzbujajoč podatek. A če vemo, da je podpisanih pogodb za izvedbo raznovrstnih projektov za skoraj petdeset odstotkov od približno 4,2 milijarde evrov naše evropske pogače, nas to dejstvo lahko vsaj malo pomiri. Razlogi in vzroki za nastalo stanje so večplastni. Zagotovo pa temu ni krivo pomanjkanje projektov, kot velikokrat slišimo od predstavnikov države. Po mojem mnenju je glavni vzrok nečrpanja sredstev v tem, da se nacionalni pristojni organi osredotočajo na nadzor postopkov z nešteto vmesnimi kontrolami, in ne na nadzor rezultatov. Se pravi, uspešni smo pri kreiranju in razvoju novih projektov, zapletamo pa se v labirintu administrativnih ovir in postopkov, ko pridejo na vrsto izplačila sredstev na račune projektovnih upravičencev. Takrat postanemo sami sebi največji sovražnik. Tudi zato se vse več subjektov, predvsem gospodarskih družb, ne odloča za sodelovanje v projektih, saj jim ti postopki predstavljajo motnjo v njihovih poslovnih procesih in ne možnost za razvojni preboj, kar je namen pridobivanja teh sredstev.

Rok Šimenc

V zadnjih 15 letih delovanja smo se razvojne agencije uspešno vključile v evropsko skupnost, ki nas je sprejela v svojo sredino. Projekti so zahtevni, tako sama priprava kot tudi izvedba in poročanje. Če želimo biti njen aktivni del, se moramo prilagoditi zahtevnejšemu projektnemu nivoju. Občasno trčimo na užaljenost predlagateljev, ki bi s svojimi projekti še vedno radi plesali na svojem »tanc podnu« in ne na evropskem parketu. Taki projekti žal ne morejo biti financirani iz evropskih sredstev.

Kljub uspešnemu delu Regionalne razvojne agencije – BSC Kranj, še vedno naletimo na nerazumevanje našega dela. Ko me je sin vprašal: »No, pa našteje projekte, ki kaj koristnega prinašajo regiji in so tudi razumljivi širši javnosti«, je bila moja prva naloga, da sem izmed 34 projektov, ki jih uspešno vodimo, naredil selekcijo in prišel do pravičnejše številke sedem:

- dogovor za razvoj regij, ki prinaša Gorenjski 34,7 milijona evrov na področju poslovnih con, kolesarskih poti, kanalizacije in vodovoda;
- začetek osmih projektov v vrednosti dveh milijonov evrov na področju razvoja podeželja;
- Kovačnica s sodelovnim (coworking) prostorom in 27 aktivnimi podjetniki, svetovanjem za podjetnike in razstavnim prostorom gorenjskega podjetništva;
- regijski trajnostni načrt gorenjske regije, s katerim želimo do leta 2030 v našem zraku znižati CO₂ za 40 odstotkov;
- spodbujanje ohranjanja bogate industrijske dediščine na Gorenjskem z začetkom v Škofji Loki in Trziču s konkretnima projektoma kreativnega prostora in tematske industrijske poti;
- štipendiranje deficitarnih poklicev in posledično preprečevanje bega možganov iz regije;
- umeščanje Karavank na turistični zemljevid s pomočjo kolesarjenja, pohodništva in zimskih aktivnosti.

Potem pa pravi: »Ja, in kaj je s tem narobe?« Nisem želel zaiti v pogovor z obrazložitvami, kako se nekateri hranijo s tem, da svojo nesposobnost prekrivajo s širjenjem negativnih in lažnih informacij o drugih. Temveč v smer, da moramo biti v življenju usmerjeni k pozitivnemu razmišljanju, ki nam edino lahko prinese razvoj in s tem boljšo prihodnost za vse.

Brezplačno podjetniško svetovanje

Nastija Podobnik

BSC Kranj je bil skupaj s partnerji, Razvojno agencijo Sora, Razvojno agencijo zgornje Gorenjske in Gospodarsko zbornico Slovenije, uspešen na razpisu za vzpostavitev in delovanje Slovenske poslovne točke – SPOT svetovanje Gorenjska za obdobje pet let.

SPOT svetovanje Gorenjska ima svoje prostore v Kovačnici na Župančičevi ulici 22 v Kranju. Kaj ponujamo na točki SPOT svetovanje Gorenjska? Obveščanje potencialnih in obstoječih podjetnikov o aktualnih razpisih in podjetniških dogodkih, brezplačna podje-

tniška svetovanja, registracije in spremembe podjetij (s. p. in d. o. o.), brezplačna usposabljanja in delavnice ter različne ekskurzije z namenom izmenjave dobrih praks med podjetji in odpiranja novih poslovnih priložnosti.

Ena od nalog SPOT svetovanja Gorenjska je tudi vzpostavitev in delovanje razstavnega prostora gorenjskega podjetništva. Razstavnim prostor je razdeljen v dva dela: na stalno in začasno razstavo. V prvem delu so podjetja, z več kot desetletno tradicijo poslovanja,

BSC Kranj je bil s partnerji uspešen na razpisu za vzpostavitev Slovenske poslovne točke – SPOT svetovanje Gorenjska.

ki razvijajo in/ali proizvajajo izdelke oz. storitve na Gorenjskem. V stalni razstavi svoje proizvode in storitve trenutno predstavlja 29 podjetij, še vedno pa imate možnost, da

tudi vi predstavite svoje podjetje in svoje dosežke. Drugi del razstavnega prostora pa je namenjen začasni razstavi, ki se bo za razliko od stalne razstave spreminjala večkrat na leto. Trenutno svoje izdelke in storitve predstavljajo podjetnice, udeležence programa Podjetnost je ženskega spola. Če potrebujete informacije glede registracije podjetja, poslovanja, informacije o naših dogodkih ali bi si radi ogledali razstavnim prostor, vas vabimo, da nas obiščete ali se kako drugače obrnete na nas.

Preteklost za prihodnost

Bogato dediščino naših prednikov združujemo z živahnim utripom sedanosti in zdravimi perspektivami za prihodnost gorenjske regije.

Mateja Korošec

Spoštovanjem do bogate industrijske dediščine in neprecenljivega znanja lokalnih mojstrov poskušamo razviti nove kulturne potencialne za razvoj regije. V projektu InduCult2.0 z desetiimi partnerji iz osmih srednjeevropskih držav na različne načine oživljamo kulturni duh starih industrijskih območij. Ne osredotočamo se le na ohranjanje industrijske dediščine, ampak gre za kombinacijo preteklih, sedanjih in prihodnjih kulturnih vsebin, povezanih z industrijo.

V tem duhu smo kot pilotni projekt pod skupnim imenom Industrija se predstavi javnosti izdelali interaktivno industrijsko obeležje, posvečeno čevljarstvu, ki je Trzič v preteklem stoletju močno zaznamovalo in vplivalo na življenje prebivalcev. Pod drevesom cigarovcem (pred nekdanjo Lavičkovno lekarno, levo pred mostom čez Tržiško Bistrico) je postavljena lesena klop z informacijskim totemom. Na njem so podane kratke informacije o čevljarstvu in poteh, po katerih nas vodijo kovinski

Industrijsko obeležje v Trziču

odtisi čevljev na tleh. Ti nas usmerjajo po celotnem zgodovinskem jedru in opozarjajo na točke, kjer je bilo čevljarstvo skozi zgodovino najbolj prisotno. Obeležje nas nago-varja, da si ob čevljarski dediščini ogledamo kulturne in turistične znamenitosti Trziča po poti sledi odtisnjenih podplatov. Lokacije so povezane v dobro uro dolgi krožni poti po Trziču. Vse skupaj dopolnjuje zemljevid z glavnimi lokacijami in kratkimi zgodbami, ki

so zaznamovale posamezne lokacije (turistično znamenitost ali čevljarsko delavnico). Možna je nadgradnja poti z novimi vsebinami (sodobni industrijski objekti, novi podplati, ki označujejo dodatno pot).

Škofja Loka ima bogato rokodelsko tradicijo, ki lahko s prenosom tradicionalnih znanj in njihovo vključitvijo v sodobne trende predstavlja priložnost za nadaljnji razvoj. Tik pred poletjem smo na

Kreativnice v Škofji Loki

Spodnjem trgu v neposredni bližini Tovarne klobukov Šešir odprli kreativni center za tekstil Kreativnice. Gre za razstavno-ustvarjalni prostor, ki predstavlja bogato dediščino tekstilne industrije na Škofjeloškem in deluje predvsem na spodbujanju kreativnosti in vzajemnega sodelovanja kreativnih interesnih skupin in industrije. Hkrati se prepleta z identiteto lokalne skupnosti, ki je z ustvarjalnostjo in industrijo

povezana. V slogu preteklost za prihodnost oblikovalke nizajo ideje in spletajo nove, sodobne tekstilne zgodbe na temeljih tradicionalnega znanja in spretnosti. Z inovativno predstavitev dediščine tekstilnih podjetij (s poudarkom na Tovarni klobukov Šešir) v razstavnem prostoru ustvarjamo kontekst in pripovedujemo zgodbo o sodobnem ustvarjanju tekstilnih ustvarjalcev in njihovo povezavo z industrijo. V Kreativnicah

želimo ustvariti dinamično in navdihujoče delovno okolje ter poligon za inovativno razvijanje novih tekstilnih izdelkov domačih ustvarjalcev in ustvarjalcev. V njem bodo potekali izobraževalni in turistični programi. Gostili bomo različne »pop-up« trgovine in ustvarjalce. Razstavnih delovnih prostorov bo namenjen inovativni predstavitvi in promociji tradicije tekstilne industrije ter sodobni ustvarjalnosti v lokalnem okolju.

Kovačnica: kjer se kujejo ideje

Sanja Šendula

Že od leta 2015 v prostorih nekdanje trgovske šole na Planini v Kranju deluje sodelovna (coworking) skupnost Kovačnica. Gre predvsem za sodelovni prostor, kjer potencialni in obstoječi podjetniki lahko najamejo delovno mizo ali pisarno, na voljo sta jim brezplačen dostop do spleta in souporaba kuhinje.

Od začetka leta v prostorih deluje tudi informacijska poslovna točka SPOT svetovanje Gorenjska, kjer ponujamo brezplačno svetovanje, registracijo podjetij in še marsikaj. V Kovačnico lahko pridete tudi po informacije glede drugih nacionalnih in evropskih projektov, ki jih izvaja BSC Kranj: Europe Direct Gorenjska, namenjen vprašanjem glede Evropske unije ali njenih institucij, ali pa projekt Erasmus za mlade podjetnike, ki ponuja sofinancirano izmenjavo v tujini pri izkušenem podjetniku. Kovačnica je tudi prostor izobraževanja in delavnic. Doslej smo organizirali že 183 podjetniških delavnic, ogledov dobrih praks, poglobljena usposabljanja. Za spremljanje

Praznovanje tretjega rojstnega dne Kovačnice

prihajajočih dogodkov pa nas poiščite na Facebooku ali obiščite našo spletno stran. Kovačnica nista samo miza in stol, je družina, ki raste skupaj in vas motivira, da naredite več. Je skupnost, ki se je letos še tesneje povezala v Kooperativo 22. Deset uporabnikov je namreč registriralo zadrugo kreativcev, v kateri so se povezali arhitektura, oblikovanje, video produkcija, poslovno svetovanje, obdelava besedil, web & app development in fotografija. Vse, kar potrebujete pri načrtovanju in izvedbi projektov!

V Karavanke na zimska doživetja

S projektom Alpe Adria regija doživetij, sofinanciranim iz programa sodelovanja Interreg V-A Slovenija-Avstrija, do vse več ponudbe za pohodniška, kolesarska in zimska doživetja.

Barbara Špehar

Gorenjske občine obmeji z Avstrijo skupaj z Regionalno razvojno agencijo Gorenjske – BSC Kranj, Planinsko zvezo Slovenije, združenjem Pohodništvo in kolesarjenje GIZ ter partnerji z avstrijske Koroške sodelujejo pri nadgradnji turistične ponudbe Karavank. Minulo leto je bilo v znamenju urejanja planinskih koč na Golici, pri izviri Završnice, na

Zelenici, Kofcah in pod Storžičem. Nova oprema, dodatna ležišča, storitve pranja in sušenja oblačil, shranjevanja in popravila koles so le nekatere nove pridobitve. Na vznožju Karavank, v parku Ruteč v Kranjski Gori in dolini Završnice, kolesarje in pohodnike čakajo urejena počivališča in hkrati izhodišča za planinske in turnokolesarske ture. Tudi za vzpon s kolesom do Žirovniške planine in adrenalinski spust po progi, imenovani

Z Žirovniške planine do Završnice je za kolesarje urejen 1,9 kilometra dolg spust.

Snežna kolesa čakajo, da zavijugate po pobočjih Zelenice.

Predigra. Na zimsko sezono so z novo ponudbo že pripravljene na Zelenici in na Jezerskem. Zelenica bo kot zibelka tržiškega smučanja s tradicijo nadaljevala, saj so za najmlajše uredili snežni park z vlečnico. Ljubitelji snega ste vabljeni na turno smuko, vse, ki imate radi nova doživetja, pa čakajo snežna kolesa. Na

Jezerskem, ki je tekačem na smučeh poznano po odlično urejenih progah, so na novo urejene garderobe, postavljene informacijske oznake in elementi za varno prečkanje cest. Projektne aktivnosti in rezultate spremljajte na Facebooku: Alpe Adria Karavanke/Karawanken.

Energetsko-podnebni načrt

Prizadevanja pri prehodu v nizkoogljično prihodnost in vsebine, povezane s podnebnimi vplivi, so teme, ki v zadnjem obdobju zaznamujejo naš vsakdan.

Lidija Zeme

Razlage za trenutno stanje ter scenariji za prihodnost so številne, prav tako pa zavedanje in pristopi k ukrepanju. Zadnji dve desetletji se v okviru zakonskih zahtev izdelujejo lokalni energetske koncepti, strategije, načrti, prav tako pa so bile oblikovane številne pobude z namenom doseganja ciljev na področju energetske učinkovitosti, obnovljivih virov energije, kakovosti zraka, okolja, podnebnih sprememb itd.

Zavedanje, da se področja, ki so bila obravnavana ločeno, morajo obravnavati celostno, je vse bolj prisotno. Oktobra 2015 sta bili tako združeni Konvencija županov za podnebne spremembe in Konvencija županov za energijo. Enotni pobudi Konvenciji županov za podnebne spremembe in energijo je, v letu 2016, sledila združitev pobude Konvencije županov (Convent of Mayors) in pobude Kompakt županov (Compact of mayors) v t. i. združeno pobudo Globalna konvencija za podnebne spremembe in energijo.

Gorenjske občine so januarja 2016 na Svetu gorenjske regije sprejele predlog Regionalne razvojne agencije, BSC Kranj, po izdelavi Trajnostnega energetskega podnebnega načrta Gorenjske. Sinergijski

Zeleni Alpski dan na Bledu, februar 2018

pristop k vprašanju trajnostnega razvoja namreč omogoča doseganje boljših rezultatov kot izoliran pristop, saj temelji na povezovanju in izmenjavi izkušenj. Prav tako bo načrt spodbujal sodelovanje med podjetji, raziskovalnimi ustanovami in lokalnimi skupnostmi.

BSC Kranj je za izdelavo Trajnostnega energetskega podnebnega načrta Gorenjske pridobil sredstva EU v okviru Programa Interreg Alpine Space – projekt PEACE ALPS (85-odstotno sofinanciranje izdelave TEN Gorenjska) in pripravo začel v letu 2016. V februarju 2017 je bilo na Svetu gorenjske regije potrjeno 15-odstotno sofinanciranje s strani lokalnih skupnosti v gorenjski regiji. V nadaljevanju je bila izražena podpora

k pripravi Trajnostnega energetskega podnebnega načrta v okviru Konvencije županov za podnebne spremembe in energijo.

Na zadnji seji Sveta regije v letu 2018 je bil TEN predstavljen županom, ki so ga potrdili. Gorenjska je s tem postala prva regija v Sloveniji s celostnim pristopom prilaganja na podnebne spremembe.

Prednostna področja ukrepanja z namenom zmanjšanje emisij za štirideset odstotkov do leta 2030 glede na izhodiščno leto 2005 trenutno vključujejo štiri področja ukrepanja, in sicer: občinske zgradbe, opremo/zmogljivosti, stanovanjske zgradbe, občinsko javno razsvetljavo in promet.

Trajnostni energetskega načrt v svojem drugem delu obravnava področja tveganj in ranljivosti, kjer so opredeljeni ukrepi na področju prilaganja podnebnim spremembam, in sicer za področja gozdarstvo, turizem in promet. Zaradi celostnih ukrepov, ki so predvideni znotraj Trajnostnega energetskega podnebnega načrta Gorenjske, so predvideni ukrepi blažitveni, prilagoditveni in blažitveno-prilagoditveni.

Gorenjska je s to zavezo sprejela celostni pristop k obravnavanju blažitve podnebnih sprememb ter prilaganja nanje. Splošni cilj Gorenjske je zmanjšanje izpustov CO₂ do leta 2030 glede na izhodiščno leto 2005 za 40,15 odstotka.

LAS Gorenjska košarica

Lokalna akcijska skupina Gorenjska košarica, ki deluje na območju 14 občin srednje in zgornje Gorenjske, ima novo in sodobnejšo spletno stran.

Mitja Mežnar

Nov pa je tudi logotip, ki v prelivanju različnih odtenkov zelene barve predstavlja razgibano podeželje in naravo, ki je značilna za območje LAS Gorenjska košarica.

Njena naloga je učinkovito izvajanje Strategije lokalnega razvoja za programsko obdobje 2014–2020 s pomočjo mehanizma CLLD (Lokalni razvoj, ki ga vodi Skupnost), v okviru katerega upravlja s sredstvi iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) ter Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo (ESPR).

Septembra 2017 je bil zaključen prvi Javni pozivi za izbor operacij za uresničevanje ciljev strategije lokalnega razvoja za programsko obdobje 2014–2020. Razpis je bil več kot uspešen, saj je LAS Gorenjska košarica na nacionalni nivo prijaviła kar 19 operacij. S tem bo porabljena več kot polovica (okvirno 2,4 milijona evrov CLLD sredstev) vseh razpisanih sredstev. Na Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja je odobreno sofinanciranje desetih operacij, v potrjevanju pa so še operacije iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Od vseh prijavljenih operacij jih je BSC prijavil kar 13. Za celotno območje LAS Gorenjska košarica to pomeni, da bo preko operacij CLLD ure-

dila medgeneracijske centre, ohranila naravo in naravno dediščino, aktivirala in razvila degradirana in opuščena območja na podeželju, vzpostavila mreže izposoje koles za vzpostavitev trajne mobilnosti, ohranila biodiverzitetu v naseljih, uredila pametno osvetljevanje, izvedla aktivnosti za ohranitev zdravja za starejše in ostale ranljive skupine, usmerjala obisk v TNP, promovirala ekološko pridelano hrano itd.

Poleg omenjenih projektov pa LAS Gorenjska košarica sodeluje še pri šest projektih sodelovanja z ostalimi slovenskimi LAS. Tematika projektov sodelovanja je zelo raznolika in pestra. Dotika se vodnih virov v Kamniško-Savinjskih Alpah, kuharskih delavnic v povezavi z ribjimi jedmi, promocije Poti miru, povečanju lokalne prehranske samooskrbe in dvig vrednosti kmetijskim proizvodom, povečanju prepoznavnosti biosfernih območij ter ureditvi kolesarjem prijaznih postajališč.

V načrtu je tudi objava drugega javnega poziva LAS GK, ki bo v letu 2019.

Vabljeni k ogledu in spremljanju novic. www.las-gorenjskakosarica.si

Investicije v dinamično razsvetljavo

Dinamična javna razsvetljavo, ki spreminja jakost, smer in intenzivnost barv glede na potrebe lokacije, kjer je postavljena, s pomočjo IKT-tehnologije, je končno tudi v pilotnih demonstracijskih izvedbah na Gorenjskem. V občinah Bled, Tržič in Jezersko smo postavili štiri pilotne projekte.

Roko Padovac

Projekt Dynamic Light, programa Interreg Srednja Evropa, se osredotoča na zmanjševanje emisij CO₂ in izboljšanje energetske učinkovitosti v javni razsvetljavi. Projektni partnerji iz sedmih evropskih držav, ki skupaj iščejo inovativne rešitve za izboljšanje kakovosti javne razsvetljave z uvedbo dinamične razsvetljave, kar prispeva k povečanju energetske učinkovitosti in kakovosti bivanja. Pripravili smo projektno dokumentacijo in preko javnega razpisa izbrali izvajalce del za posamezne pilotne lokacije. Tako bodo v decembru na

Bledu in v Tržiču začeli z izvedbo del. Pametna oziroma dinamična razsvetljavo s senzorji in LED-lučmi bo nadomestila sedanjo. V Parku Zora na Bledu bodo 16 obstoječih svetilk zamenjali z novo generacijo svetilk z integriranimi senzorji. V parku pod vilo Bled pa bo 48 novih svetilk, ravno tako s senzorji in krmilniki.

V industrijski coni Mlaka v Tržiču oz. območja v Tržiču bo 14 obstoječih svetilnih enot popolnoma zamenjano z novimi svetilkami, krmilniki in senzorji. Prav tako bodo nameščeni novi kabli in nova napajalna enota. V začetku naslednjega leta pa bo pote-

kala še zadnja pilotna investicija v dinamično in pametno razsvetljavo, in sicer v naravno zaščitenem območju (Natura 2000) na Jezerskem, kjer bo nameščenih 36 svetilk cestne razsvetljave nove generacije na osnovi LED-tehnologije, dopolnjene s krmilniki in upravljalnimi napravami. Dodatno bodo nameščeni tudi reflektorji za osvetljevanje dela rekreativne steze za tek na smučeh.

Celotna pilotna investicija v treh občinah z gradbenimi deli in vgrajeno opremo znaša 219 tisoč evrov, od tega je petdeset tisoč evrov iz projekta Dynamic Light, preostanek pa sofinancirajo občine same.

Sestanek partnerjev projekta na Bledu

Štipendijska shema

Eva Roškar

Regijska štipendijska shema je projekt, ki temelji na partnerstvu med Regionalno razvojno agencijo Gorenjske, delodajalci v regiji ter državo. Gorenjska štipendijska shema omogoča podjetjem, da si na konkurenčen način zagotovijo dotok najboljših kadrov in obenem pozitivno vplivajo na razvoj posameznika ter njegove kariere. Gorenjskim delodajalcem omogočamo sofinanciranje študentov in hkrati s tem zmanjšujemo neskladje med ponudbo in povpraševanjem po posameznih poklicih v regiji. Dijake in študente namreč spodbujamo k študiju tistih izobraževalnih programov, ki jim po zaključenem izobraževanju omogočajo takojšnjo zaposlitev v gorenjski regiji.

V projektu je petdeset odstotkov sofinanciranja podeljenih štipendij namenjenih delodajalcem, ki imajo sedež v eni izmed 18 gorenjskih občin in bodo izbrani na Javnem raz-

pisu za sofinanciranje kadrovskega štipendij delodajalcem v okviru Regijske štipendijske sheme Gorenjske. Če se kadrovske štipendije izobražuje na ravni izobraževanja in področju, opredeljenem v Politiki štipendiranja (2015–2019), ki jo je Vlada Republike Slovenije sprejela 4. junija 2015 na svoji 39. redni seji, skupaj z njenimi spremembami se sofinanciranje kadrovskega štipendiranja dodeli v višini sedemdeset odstotkov kadrovske štipendije, vendar največ v višini štirideset odstotkov minimalne plače. Skladno z določbami Zakona o štipendiranju omogočamo sofinanciranje z namenom dviga ravni izobraževalne strukture, zniževanja strukturne brezposelnosti, usklajevanja ponudbe in povpraševanja po kadrih v posamezni regiji, pridobivanje praktičnih izkušenj (prek redne delovne prakse) že med izobraževanjem ter še mnogo več.

Brez sprememb ni inovacij, ustvarjalnosti niti pobud za izboljšanje. Tisti, ki spodbujajo spremembe, se bodo bolje znali soočiti s spremembami, ki so neizogibne. (William Pollard)

Da bo leto 2019 leto pozitivnih sprememb in razvoja, vam želi ekipa Regionalne razvojne agencije Gorenjske – BSC Kranj.

Poslovno podporni center Kranj
Regionalna razvojna agencija Gorenjske

Ohranimo družinska podjetja

V Sloveniji je kar 83 odstotkov podjetij družinsko vodenih. Po statistikah v zahodnih državah prenos lastništva na naslednjo generacijo izpelje le tretjina vseh podjetij. S projektom STOB Regions skupaj s partnerji iz evropskih držav iščemo najboljše načine pomoči pri prenosu.

Nives Justin

Prenos lastništva družinskega podjetja v Sloveniji postaja oz. je že postala zelo aktualna tema. To je razumljivo glede na to, da je od vseh podjetij v Sloveniji kar 83 odstotkov družinsko vodenih. Od vseh družinskih podjetij, ki zaposlujejo velik del aktivne delovne sile, pa jih kar 58 odstotkov še vedno vodijo managerji prve generacije, ki so starejši od petdeset let.

Če se ne bomo že sedaj začeli aktivno ukvarjati s procesom prenosa lastništva in pomoči podjetjem pri tem procesu, se bomo čez deset do petnajst let soočili z velikimi težavami. Po statistiki zahodnih držav proces prenosa lastništva na naslednjo generacijo uspešno izpelje le tretjina vseh podjetij. Nekatera podjetja ne najdejo prevzemnika, se razdelijo na več delov ali pa zaradi slabo izvedenega procesa prenosa propadejo.

Regionalna razvojna agencija Gorenjske – BSC Kranj je leta 2017 začela izvajati projekt STOB Regions, kjer s partnerji iz evropskih držav (Nemčija, Danska, Španija, Poljska, Romunija in Bolgarija) iščemo najboljše načine pomoči podjetjem pri prenosu.

Podjetja enostavno ne vedo, kako začeti. Vprašanj je ogromno, odgovorov je malo.

Delavnica Prenos družinskega podjetja

Kdo bo direktor? Je usposobljen za to nalogo? Kdo bo lastnik? Je lahko več lastnikov?

Kaj pa tisti nasledniki, ki jih podjetje ne zanima?

Kako pravno in finančno najbolj optimalno izpeljati postopek?

Naj bo prenos brezplačen ali bo morda potrebno financiranje?

S pomočjo prenosa dobrih praks, primerjave izkušenj in učenja med državami bomo v Sloveniji pripravili Akcijski načrt s kratkoročnimi in dolgoročnimi ukrepi pomoči podjetjem na tem področju. Za najboljšo izkušnjo glede prenosa lastništva podjetij smo pripravili tudi pilotni projekt, s katerim bomo udeležena

Če se ne bomo že sedaj začeli aktivno ukvarjati s procesom prenosa lastništva in pomoči podjetjem pri tem procesu, se bomo čez deset do petnajst let soočili z velikimi težavami. Proces prenosa lastništva na naslednjo generacijo uspešno izpelje le tretjina vseh podjetij.

podjetja (podjetja iz Gorenjske in drugih regij) prek deset skupinskih delavnic in individualnega svetovanja v obdobju osem mesecev pripeljali do načrta za prenos lastništva podjetja.

S tem pilotnim projektom bi radi podjetnikom pomagali, da se začnejo pripravljati na ta proces oz. ga izvajati. Dr-

žavo pa bi radi spodbudili, da sistemsko podpre prenos podjetij tako s svetovalci kot tudi finančno.

Drugi o nas:

Dr. Jaka Vadnjal, predsednik uprave Hranilnice Lon:

»BSC Kranj vidim kot enega ključnih gradnikov skladnega razvoja. S podjetniško noto, lokalno prisotnostjo in hkrati mednarodno vpetostjo odpira in razvija številne teme, ki bodo ključne že kmalu. S podporo družinskemu podjetništvu pa kaže, da se dobro zaveda pomena vrednot gorenjskega malega gospodarstva in podjetništva.«

Milan Čadež, župan Občine Gorenja vas - Poljane:

»BSC Kranj je letos uskladila nove dopolnitve Dogovora za razvoj gorenjske regije in s tem zagotovila dodatna evropska nepovratna sredstva za razvojne projekte gorenjskim občinam. Agencija opravlja izjemno vlogo povezovanja lokalnih skupnosti in prispeva k večji učinkovitosti regije, ki je lahko močna in uspešna le ob sodelovanju vseh deležnikov.«

Ciril Globočnik, župan Občine Radovljica:

»BSC je pomemben vezni člen med občinami in državo. Razvojne pobude in interese občin uspešno povezuje in sooblikuje projekte, pomembne na regijski ravni, s tem pa omogoča pridobitev nepovratnih sredstev za njihovo uresničitev.«

Prof. dr. Janez Bešter, Predstojnik Katedre za IKT in Laboratorija za Multimedijo na Fakulteti za elektrotehniko:

»BSC Kranj ima zelo pomembno vlogo, ker izvaja programe in projekte, ki krepijo regijsko konkurenčnost in uspešnost gospodarstva. Med ključnimi projekti lahko poudarimo Kovačnico, ki na inovativen način spodbuja podjetnost med mladimi.«

Srđan Nađ, član Kovačnice:

»Kovačnica je na prvi pogled le prostor, kje mladi podjetniki najdejo svoj kotiček za delo. Pa vendar že po petih minutah ugotoviš, da je skupnost, ki gradi inovativen in človeka dostojen koncept dela. Zato ni presenetljivo, da smo nekateri člani Kovačnice s podporo BSC-ja ustanovili kooperativo 22, ki ni le samo naše skupno podjetje, ampak je tudi nadaljevanje duha Kovačnice.«

Franc Čebulj, župan Občine Cerklje na Gorenjskem:

»Občina Cerklje na Gorenjskem se vse od ustanovitve BSC Kranj, Razvojne agencije Gorenjske, aktivno prizadeva, da bi čim več projektov, predvsem vezanih na sredstva EU, realizirala v dobrobit Gorenjske. V prihodnje želim, da bi nam BSC Kranj s svojim kadrom prisluhnila pri realizaciji izvedljivih projektov.«

Po svetu

Mikroplastika sredi oceana

Pred leti nas je šokiralo poročilo, da je sredi Tihega oceana ogromno območje, kamor so tokovi nanесли vso mogočo plastiko. Recimo ji makroplastika. Problem pa je tudi mikroplastika, ki je že povsod, tudi na azorskih plažah ...

MIHA NAGLIČ

Morje plastike

»Naša lepa plaža Porto Pim na otoku Faial je, ko po nevihti veter odpihne površinski pesek, čisto bela. Ko prideš bližje, vidiš, da je bela zaradi smeti. Prvič sem to videl pred 15 leti in nisem mogel verjeti svojim očem. Sredi raja, daleč proč od mest, pa imamo plažo, polno mikroplastike.« Tako pripoveduje Henrique Ramos, okoljevarstvenik z Azorov. In nadaljuje: »Živimo sredi Atlantika in nikakor ne moremo odvrniti obraza od težav s smetmi v morju ... Gre za globalno težavo, ki pa jo je treba reševati lokalno. Če razmišljaš globalno, potem govorimo o 10 do 12 milijonih ton plastičnih odpadkov, ki vsako leto končajo v morju. To je srhljivo. Tako imamo sredi Atlantika plaže, polne plastike. Na naši plaži smo našli več kot 4000 kosov plastičnih odpadkov na kvadratnem metru. Tega se ne da ignorirati.« Zlasti hudo je po nevihtah. »Takrat greš lahko na plažo in tam najdeš različne odpadke: od plastike, telefonov, kablov, vrvi do ostanov ribiških palic. Res vsakovrstni odpadki.« Smeti seveda ne prinaša le ocean, proizvajajo jih tudi otočani sredi njega. »Na mojem

otoku Faial je 15.000 prebivalcev, ki dnevno proizvedemo 20 ton smeti, ki gredo v ločevalni center, kjer pa ne morejo vsega predelati. Pri tem je treba vedeti, da je približno 37 odstotkov odloženih odpadkov organskih. Torej, če bi nam že to uspelo, da bi jih domačini ločili, bi bil narejen velik korak naprej.« So domačini v tem oziru že kaj bolj ozaveščeni? »Pri krajevnih prebivalcih se šele prebujajo ozaveščanje o varovanju okolja. Kako to storiti? Pobrali smo smeti, ki so jih pometali v bližnje potoke in jarke, od plastičnih vreč do ostanov gradbenih materialov, in smo jih "razstavili" sredi trga. Tako so ob sobotah in nedeljah gledali smeti in se izgovarjali drug na drugega, kazali so s prstom na druge. Toda ključno je bilo predvsem to, da so začeli govoriti o tem, in počasi se začele stvari spreminjati. Nam ni mar, kdo je dejansko kriv za smeti, za nas je pomembno, da se pogovarjajo o tem in da spreminjajo svoje navade.« Posebno kritični so v tem oziru ribiči: »Ribiči so v celoti odvisni od morja: vse vzamejo iz morja in vse vržejo vanj. To ni prav, morje ni njihova lastnina.« Kaj pa turisti, kolikšen je njihov prispevek k onesnaženju okolja? »Dobro je, da nimamo še preveč turizma.

Sicer se število turistov povečuje, pa vendar. Razlog, da ni skokovitega porasta turizma, je po moje v tem, da nimamo luksuznih letovišč z dolgimi peščenimi plažami. Imamo pa prelepo zeleno naravo in odlične možnosti za pohodništvo ... Turizem je priložnost, predvsem kot vir financiranja, tudi okoljevarstvenih pobud, hkrati pa pomeni tudi težavo. Azorčani radi uživajo v svoji naravi, zdaj pa je že tako, da kamor koli greš, je tam neki turist. To je nova resničnost. Recimo najvišji vrh: včasih je bil dostop prost, zdaj pa je omejen, vsak dan je omejeno število ljudi, ki se lahko povzpnejo na vrh z vodnikom. Tako lokalni prebivalci ne smejo več tja, kadar koli si želijo, in ne morejo iti sami, pa še plačati morajo za vzpon.« (Vir: Ksenja Tratnik, MMC RTV SLO)

Upor poražencev globalizacije

Kako razumeti aktualne proteste rumenih jopičev v Franciji in še drugje po svetu? Ameriški politolog Ian Bremmer razloži, da gre za »upor poražencev globalizacije«. Gre za množice ljudi, ki imajo občutek, da politične in gospodarske elite, ki so blizu oblasti, ne delujejo več v njihovem interesu.

»Ta množica je prepričana, da so nanjo pozabili tako intelektualna elita kot množični mediji. Veliko ljudi je izgubilo službo in se upravičeno čutijo odrinjene, tukaj je še vse bolj aktualno vprašanje migracij. Seveda so izkušnje ljudi v Združenih državah vendarle drugačne, kot so v Franciji, Veliki Britaniji, Nemčiji ali Italiji, a na splošno imajo vsi zelo podobne skrbi, kar vodi v protestne glasove. Tako imamo zdaj že serijo protestnih glasovanj proti elitam, kar je okrepilo nekaj popolnoma drugačnega, pridobile so politične skupine, praviloma na desni strani političnega spektra in s senzibilnostjo do nacionalizma.«

Annegret namesto Angele

»Razumeli smo, da konservativno ne pomeni konzerviranja, ampak da ohranimo to, kar nas krepi, in spremenimo to, kar nas ovira.« Tako je svojo konservativnost razložila nemška kanclerka na vrhu svoje stranke v Hamburgu, kjer so za njeno naslednico na čelu CDU izvolili dosedanja generalno sekretarko stranke Annegret Kramp-Karrenbauer. Njenega težko izgovorljivega imena se bomo morali še navaditi, za zdaj jo kličejo kar »Akaka« (A. K. K.).

Pogled na obalo Atlantika v Gvajani (Britanski). A problem niso le vidni odpadki, v pesku med njimi je tudi ogromno mikroplastike ... / Foto: Wikipedia

Pogled na eno od mnogih protestnih zborovanj Gibanja rumenih jopičev v Franciji, v tem primeru so zasedli in blokirali avtocesto ... / Foto: Wikipedia

Annegret Kramp-Karrenbauer je nova predsednica CDU. Lahko svojo politično botro Angelo Merkel nasledi tudi kot kanclerka? / Foto: Wikipedia

Petinšestdeset let Gorenjskega muzeja (46)

Konserviranje-restavriranje poslikanega pohištva

MAG. IRENA JERAS DIMOVSKA

GORENJSKI MUZEJ

Etnološka zbirka Gorenjskega muzeja hrani več kot sto petdeset eksponatov, ki predstavljajo umetnost poslikavanja kmečkega pohištva iz različnih delavnic in območij Gorenjske.

Večina eksponatov je bila v dokaj slabem stanju, zato se je začela po letu 1991 načrtno izvajati konservacija-restavracija zbirke poslikanega pohištva. Do danes je bilo tako konserviranih-restavriranih 41 skrinj, enajst zibk, devet omar in pet postelj. Glavna značilnost poslikavanja kmečkega pohištva je slikanje neposredno na lesni nosilec brez temeljnega premaza, ki predstavlja osnovo (podloga, podsnova,

grund) v tehnologiji priprave slikarskega platna pa tudi tabelnega slikarstva in lesne plastike. Ker vemo, da so skrinje poslikavali predvsem ljudski umetniki, je zanimivo dejstvo, da je neposredno na les poslikavala tudi slikarska delavnica Layerjevih naslednikov.

Konservatorsko-restavratorska metodologija dela se v letih delovanja muzeja ni spremenila in se prilagaja ohranjenosti predmeta. Globalizacija, tehnološki razvoj in širjenje zavedanja človeka o nevarnostih in toksičnosti snovi, s katerimi se dnevno srečujemo, pa so prispevali k znanstvenemu pristopu tudi na

Preslikana skrinja; stanje pred odstranitvijo preslikav in po njej / Foto: Irena Jeras Dimovska

konservatorsko-restavratorskem področju. Kemijske raziskave so potekale na podlagi sistematičnega raziskovanja vplivov delovanja toplih, barv, lakov, utrjevalnih sredstev in fungicidnih sredstev tako na eksponate, v katere te materiale vnašamo, kot na ljudi, ki so tem snovem izpostavljeni, z njimi ravnaajo, jih vnašajo v eksponate ali z njimi sobivajo. Do sprememb je zato prišlo pri uporabi novih materialov za izvajanje

restavratorsko-konservatorskih postopkov.

Znanje o materialih in poslikavah, ki so sestavni del poslikanega pohištva, je v začetku večinoma temeljilo na interdisciplinarnem načinu dela strokovnjakov (etnologija, umetnostna zgodovina, restavratorstvo), ne pa na sami strukturi (kemijski) analizi posameznega predmeta. V želji po preverjenih podatkih o njihovi sestavi smo se v Gorenjskem muzeju v zadnjem desetletju

usmerili k identifikaciji posameznih materialov poslikave (pigmenti, polnila, veziva in premazi). V sodelovanju z naravoslovnim oddelkom Restavratorskega centra v Ljubljani, ki opravlja raziskave s pomočjo različnih metod, kot so optična mikroskopija, ramanska spektroskopija in infrardeča spektroskopija s Fourierjevo transformacijo, smo pridobili zelo dragocene podatke, ki jih bomo v bližnji prihodnosti predstavili javnosti.

Pogovor

Prva slovenska obrtnica leta

Mojca Trnovec

Mojca Trnovec iz Gostilne Mihovec v Zgornjih Pirničah je obrtnica leta, sploh prva ženska s tem nazivom. To je že druga letošnja velika nagrada za Mihovčeve. V pogovoru je spregovorila o svoji poti, usklajevanju družine in posla pa tudi o težavah obrtnikov.

MAJA BERTONCEJ

Ko gost v teh dneh vstopi v Gostilno Mihovec, ki ima več kot 160-letno tradicijo, takoj opazi, da je v hišo prišla nova pomembna nagrada. Kipec in priznanje za obrtnico leta sta na vidnem mestu. »Prejela sem veliko čestitk, največja čestitka pa so vedno naši gostje. Oni so potrditelj, da delamo dobro in prav,« je pogovor začela Mojca Trnovec, letošnja obrtnica leta. Priznanje je prejela pretekli četrtek na slovesnosti na Brdu.

Vaše priznanje za obrtnico leta je že drugo priznanje za Mihovčeve v letu 2018. Zagotovo vam bo to leto ostalo v posebnem spominu.

»Lahko bi rekla, da je leto 2018 poklon naši hiši. Oče (Jernej Petač, op. p.) je na Dnevih slovenskega turizma prejel priznanje za življenjsko delo v gostinstvu. Že to je bila za našo hišo lepa nagrada, sedaj pa še naziv obrtnica leta. Obe priznanji sta potrditelj naše tradicije, dela, ki ga opravljamo, ljubezni, ki jo gojimo, tako do ljudi kot do zemlje.«

Doslej so bili obrtniki leta sami moški, vi ste prva ženska s tem nazivom. Kako si to razlagate?

»V 16 letih je šlo to priznanje letos prvič v ženske roke. Mislim, da je to vzpodbuda za naprej, predvsem komisiji, ki o tem odloča. Prepričana sem, da je bila tudi pred mano že kdaj kakšna ženska, ki bi lahko prejela ta naziv. O enakopravnosti z moškimi bi lahko veliko povedali.«

Se mora po vašem mnenju ženska bolj potruditi, da postane obrtnica leta?

»Lahko rečemo, da smo enakopravne, a moramo vložiti veliko več, da smo na isti ravni z moškimi. Pri ženski je potrebna več zagnanosti, odpovedovanj in prilaganj.«

Pravijo, da za vsakim uspešnim moškim stoji uspešna ženska. Kdo pa stoji za uspešno žensko?

»Za uspešno žensko mora stati cela družina. Otroci morajo veliko potrpeti, so marsikdaj prikrajšani. Ravno danes je v pirniški osnovni šoli bazar, a ne bom mogla iti. V gostinstvu je treba delati, ko pride gost.«

Mojca Trnovec s kipcem in priznanjem za obrtnico leta v domači Gostilni Mihovec

Kakšna je obrtnica leta, kako bi se opisali?

»Težko je opisati sebe, lahko pa bi rekla, da sem trmasta, vztrajna, dosledna in seveda delovna. To so tiste stvari, na katere sem sedajle najprej pomislila.«

Kako je potekala vaša obrtniška pot?

»Traja že celo življenje. Po osnovni šoli sem se vpisala na srednjo gostinsko šolo v Ljubljano. Odločitev je bila enostavna, sploh nisem pomislila na kaj drugega. Nadgradnja so dodatna izobraževanja, ki se jih še vedno udeležujem. Spomladi me čaka izobraževanje še za sommelierja tretje stopnje. Učenje je pomembno. Sem pa po srednji šoli imela misli še drugje kot v gostinstvu. Odločila sem se za vpis na pedagoško fakulteto, smer biologija in gospodinjstvo. Na dan vpisa, ko sem bila že pripravljena, da grem od doma, me je oče lepo vprašal, kako si sedaj to predstavljam za naprej, kdo bo doma delal. Morda je bilo to vprašanje malce prenaplajeno, morda je bila moja odločitev prenaplajena, a najbrž je bilo tako prav. Danes vidim, da obojega ne bi mogla usklajevati. Mi je pa bilo delo z otroki vedno veselje in to nadomestim poleti, ko je v gostilni manj dela, ali v času počitnic, ko organiziramo delavnice za otroke. Očetu tistega vprašanja takrat nisem nikoli očitala, sama sem se odločila, da se ne grem vpisat. In tako sem se zaposlila. Moj prvi delovni dan je bil na moj rojstni dan, 29. novembra, nekdan dan republike. Na ta dan mi ni bilo treba nikoli hoditi v

šolo. Se mi zdi, da ga v naši hiši kar dobro praznujemo še danes. Gostje vedo, da na ta dan praznujem jaz, da praznuje naša hiša. Zaposlena sem že 27 let.«

Ste začeli v strežbi ali v kuhinji?

»Najprej v strežbi – še kot otrok. Mi je pa bila logistika med strežbo in kuhinjo vedno zanimiva. Z ene strani pulta sem šla nato na drugo. Ne nazadnje sem se na gostinski šoli izučila za kuharico. Moja učiteljica velemojstrica kuhanja pa je bila moja stara mama Ivanka in pri njej sem se kalila že od začetka.«

Za kaj vse v gostilni skrbite danes?

»Bolje bi bilo vprašati, česa ne delam. Dostikrat mi kdo reče, da bi moja dela morali delati trije. Moja glavna skrb je kuhinja, oblikovanje ponudbe in organizacija dela, sprejemam tudi rezervacije, naročam sestavine, pozdravim goste in jih postrežem, komuniciram z delavci ... To je moje delo, kar se tiče gostilne. Drugo pa je delo na naši njivi. Na njej obdelamo tisto, kar je najnujnejšega. Ostale so nam še korenovke, zimске listnice ... To je za dušo. Kmetijo vodita brat z družino in oče. V času vegetacije smo samooskrbni z vso zelenjavo in žiti.«

Koliko imate zaposlenih?

»Redno zaposleni smo štirje, drugi delajo prek različnih pogodb. Vseh skupaj nas je okrog 25.«

Gljuč do uspeha?

»Predvsem trdo delo, vztrajnost ljubezen do

zemlje, do ljudi, do dela, ki ga opravljaš, in tradicija, ki vse to združuje.«

S kakšnimi težavami se srečujete obrtniki?

»Predvsem mali obrtniki pogrešamo posluš države. Vse, kar se danes dela fizično, ročno, sem sodi tudi gostinski poklic, ni cenjeno. Spremembe bi bile potrebne povsod, od šolstva, strukture izobraževalnega sistema do samega odnosa gospodarstva do nas malih obrtnikov. Tudi sama sem v gostinski sekciji in na osnovi naših problemov, ki smo jih imeli v preteklih letih z različnimi inšpekcijskimi službami, spoznaš, da se zelo težko kam kaj premakne. Obrtnik mora imeti v glavi praktično vse, tudi zakonske in podzakonske akte mora poznati, ki pa se spreminjajo. Dobro je, da nam ob strani stoji obrtna zbornica, le obrniti se je treba nanjo z vprašanjem. V današnjem času, ko je članstvo v zbornici prostovoljno, se ji dela krivica. Obrtniki pravijo, da zanje nič ne naredi. Če ne zaprosiš, res ne. Če pa boš potreboval pomoč, jo boš dobil.«

Gostilna Mihovec ima bogato družinsko tradicijo. Kaj prinaša vpetost v družinsko podjetje?

»Naša gostilna ima res dolgo tradicijo. Prevzela sem jo pred osmimi leti, ko se je upokojil oče Jernej, ki jo je pred tem vodil ob pomoči mame Mihaele. Rada se pohvalim, da smo štiri generacije pod isto streho. Vmes so takšne ali drugačne prepreke. V družinskih podjetjih pride tudi do konfliktov, ki pa jih je treba

znati rešiti. Tisti, ki rečejo, da tega nimajo, se zlažejo. Vse ima pluse in minuse. V gostinstvo je vpeta cela družina. Tudi sin Martin se je po osnovni šoli odločil, da nadaljuje v tej smeri. Izobražuje se v gostinski šoli v Bad Gleichenbergu v Avstriji. Obiskuje tretji letnik. Ela je v četrtem razredu in pravi, da bo šla v isto šolo kot Martin. Do tja je še daleč, bo morala pokazati še veliko znanja. Martin je šolanje v tujini dobil kot potrditelj in nagrado za svoje pravo razmišljanje. V osnovni šoli je bil odličen učenec, poleg tega je imel še veliko drugih aktivnosti, od harmonike, golfa do tečajev angleščine, nemščine ... Sicer pa ne Martina ne Ele ne silim, da nadaljujejo tradicijo. To morajo otroci sami začutiti. Upam in verjamem, da sta na pravi poti.«

Kakšni so današnji gostje?

»Današnji gost veliko več, kar je vredno spoštovanja. V kulinaricni in vinski smeri so izobraženi. Tisti, ki pridejo v našo hišo, si želijo poštenega odnosa. Moja stara mama je vedno rekla, da moraš biti do gosta pošten in ga ne smeš nikoli ogoljufati. Nismo pa nikoli rekli, da mora biti gost kralj, ker potem vlada nad tabo. Gost ob naročilu izrazi želje, ti pa ga usmeriš, mu ponudiš tisto, kar imaš.«

Vaša gostilna je znana. Kdo vse je že jedel pri vas?

»Naša hiša je bila doslej – in upam, da bo tudi naprej ostalo tako – znana tudi po tem, da se nikoli nismo šopirili, kdo vse je vstopil k nam. Prihajajo različni gostje, znani, neznanji ... Za nas je gost gost, vsakemu postrežemo enako. Zelo me podraži, če pride natak in pove, kateri znani Slovenec se je usedel za mizo. Vedno rečem, naj ga postreže tako, kot je postregel tistega, ki je tam sedel pred njim.«

Kako naprej?

»Želja je, da se to, kar je, nadaljuje in nadgrajuje. Nekaj velikega obetati si za naprej je težko, ker ne vemo, v kakšno smer bo šel ekonomski položaj. Z nakupom sosedove domačije smo se razširili. Tja nameravamo prestaviti sedanjo kuhinjo, širiti se s prenočitvenimi kapacitetami in širiti turizem v malce drugačni zgodbi.«

»V šestnajstih letih je šlo to priznanje letos prvič v ženske roke. Mislim, da je to vzpodbuda za naprej, predvsem komisiji, ki o tem odloča. Prepričana sem, da je bila tudi pred mano že kdaj kakšna ženska, ki bi lahko prejela naziv obrtnice leta.«

Obletnice

Ta čudoviti Gaštejki klanec

V ponedeljek so v Galeriji Mestne hiše v Kranju odprli zanimivo dokumentarno razstavo o gradnji Gaštejkega klanca z naslovom Glavna dovozna žila za Kranj. Za tiste čase izjemno zahtevno gradnjo je Gradbeno podjetje Josipa Slavca opravilo v pičlih dveh letih. Prvi in v primerjavi z današnjim časom še zelo redki promet je po klanecu in čez most stekel ta čas pred osemdesetimi leti.

IGOR KAVČIČ

Gaštejki klanec je s svojim imponantnim videzom, ki ga tako v funkciji kot tudi estetskem smislu določajo ogromni oboki podpornega zidu, ki se dvigajo nad cesto, nedvomno ena izmed značilnih kranjskih podob, ki so v preteklosti našle svoje mesto na prenekateri poštini razglednici s pozdravi iz Kranja. Ime mu je dala gostilna, ki je nekoč obratovala vrh klanca na Laborah. Povod za muzejsko obuditev spomina na načrtovanje in gradnjo Gaštejkega klanca je osemdeseta obletnica dokončanja njegove gradnje, ki je potekala med letoma 1936 in 1938. Da je šlo za preložitve Gaštejkega klanca, kot se je takrat strokovno reklo obsežnemu gradbenemu projektu nove ureditve glavne dovozne žile v Kranj. Za kako pomembno dovožno žilo v mesto in naprej proti Gorenjski gre, kljub temu da se danes iz Ljubljane običajno pripeljemo po avtocesti, ob prometnih konicah kažejo kolone vozil, ki so se zlasti okrepile konec poletja, ko so začeli obnavljati most na tako imenovano kranjsko obvoznico.

Gradnjo so zaupali Josipu Slavcu

Vrnimo se v trideseta leta prejšnjega stoletja. »Gradnja je bila del projekta sistematične obnove državnih in banovinskih cest za sodobni avtomobilski promet. Obnova se je v Kraljevini Jugoslaviji še posebno razmahnila po letu 1935 s sredstvi iz državnih posojil. V načrtovano posodobitev je sodila tudi državna cesta iz Ljubljane proti Bledu, ki je potekala skozi Kranj. Kot vemo,

Avtorica razstave kustosinja Gorenjskega muzeja Monika Rogelj je pripravila zanimivo predstavitev Gaštejkega klanca. / Foto: Tina Dokl

je na Bledu kraljeva družina Karadorjevičev imela tudi poletno rezidenco, kamor so njeni člani pogosto zahajali,« zgodbo o Gaštejki klanecu začne avtorica razstave Monika Rogelj, kustosinja v Gorenjskem muzeju. Gradbeno daleč najbolj zahteven del obnove na cestnem odseku Labor–Kranj je bil prav klanec skupaj z mostom čez železnico, dolg 1300 metrov. Dela so bila ocenjena na vrednost skoraj tri milijone, a ne evrov, ampak tedanjih dinarjev. Kot najugodnejši ponudnik je bila na licitaciji izbrana Gradbena družba Josipa Slavca iz Kranja. Slavčev sloves enega najboljših graditeljev nizkih gradenj tistega časa se je širil po področju celotnega današnjega slovenskega ozemlja in tudi na Hrvaško.

Kot ob tem dodaja Rogljeva, je prav družina Slavec, gradbenikov vnuk Aleš Slavec je na odprtju razstave tudi nagovoril prve

obiskovalce, z bogatim fotografskim arhivom o potebnosti gradnje mnogo prispevala k razstavi sami, še zlasti pa njeni vizualni podobi. Predmetov in drugih artefaktov, načrtov za celotno gradnjo tako rekoč ni. »Našla sem nekaj dopisov in dokumentacije o sami gradnji v okviru arhivskega gradiva tedanje občine, ki ga hranijo v kranjski enoti Zgodovinskega arhiva Ljubljana. Iz arhiva sem razbrala tudi kronološki potek gradnje, prav tako je o njej z objavami poročal takratni časopis Gorenjec, v veliko pomoč pa mi je bila seveda obsežna knjiga o gradbeniku Josipu Slavcu in njegovih dosežkih,« pojasni sogovornica.

Podporni zid z oboki sprva ni bil v načrtu

Na razstavi tako lahko zaslutimo celoten potek gradnje, ki je zelo nazorno oplemeniten s fotografijami. Tako izvemo, da so v

maju 1936 najprej pridobili gradbena dovoljenja, pripravili traso, konec poletja pa so že začeli dela. Nova trasa je bila sicer speljana naravnost od Labor, mimo gostilne na Gašteju in višje nad staro cesto. Za prehod čez železniško progo je bil načrtovan širok nadvoz, nato se je cesta nadaljevala po nasipu do Savskega mostu, ki so ga sicer zgradili leta 1909. Zanimivo je, da je tudi v času gradnje promet še naprej tekkel po stari cesti, cesto pa so zapirali le izjemoma ob najzahtevnejših delih. Seveda pa so pri tem vseskozi sodelovali z železnico, saj je prav tako čim bolj nemoteno potekal železniški promet. Zaprli so le pešpot proti Stražišču in dostop na Kalvarijo ter naprej proti Šmarjetni gori. Oba dostopa, tako pešpot po stopnicah kot dovozna pot, sta bila kasneje na zahtevo občine in krajanov Stražišča obnovljena.

Najprej so zgradili nadvoz nad železniško progo, tam je bil pred tem prehod z zapornicami, od koder so speljali cesto na nasip proti Savskemu mostu. Cestišče je bilo široko šest metrov prav zaradi prilaganja avtomobilskemu prometu, zaradi varnosti pešcev pa so na mostu na vsaki strani dodali tudi meter in pol širok pločnik. Preberemo, da je ta po finančni plati šel na račun občine.

Delavci so veliko dela zaradi težavnosti terena opravljali ročno. V športnem žargonu bi lahko rekli, da je bil razred zase breg nad cesto. Tam so namreč gradbinci naleteli na precej težav

zaradi materiala. »Brežina je pretežno sestavljena iz labore, ta pa je na zraku zelo nestabilno vezivo konglomerata, zato jim je leta 1937 gradbišče dvakrat zasulo,« ob fotografijah pojasnjuje avtorica razstav; da se je naknadno tako po sili razmer pokazala zahteva po gradnji dolgega in visokega podpornega zidu. Mogoče tudi zato ni na voljo kakršnihkoli načrtov o tem zidu. Ker se je mudilo, so delavci morali delati tudi ob slabem vremenu. Do konca leta 1937 jim je uspelo dokončati betonske zidove, ki so razdeljeni v pet odsekov, razčlenjeni z lepo oblikovanimi stebri iz klesanih kamnov in se zaključujejo z oboki. Kamnite kvadre in drug gradbeni material je Slavčevo podjetje dovažalo iz kamnoloma Kamnitnik v Škofji Loki. Ceste so takrat betonirali. V Gorenjcu je bilo moč prebrati, da je dela dodatno oteževalo slabo vreme, a nasip je bil kljub temu dokončan, v letu 1938 so zgolj še urejali nasip za cesto do železniškega nadvoza in naprej proti Savskemu mostu. Sledilo je tlakovanje ceste z granitnimi kockami, ki so bile na klanecu tudi še petdeset let kasneje, dokler

cesti. Zadnji odsek ceste do Zlatega polja je bil končan tik pred vojno leta 1940.

Mojstrovina in kranjska znamenitost

Gaštejki klanec je bil za Kranj pomembna pridobitev in je temu delu mesta dal novo podobo. »Cesta ni bila pomembna le zaradi povečanega tranzita, ampak tudi zaradi potreb kranjske industrije. Prav pod klanecem je na desnem bregu Save zrasla velika tovarna Jugoslovska, današnja Iskra,« razmišlja Monika Rogelj, ki je drugi del razstave posvetila gradbeniku Josipu Slavcu, pripravila pa je tudi zgodovinski pogled območja Gašteja v prejšnjih stoletjih. »V dvajsetih in tridesetih letih je ta del Kranja doživel velike spremembe. Do tedaj je bil to prazen prostor na desnem delu Save, namenjen predvsem pašnikom, potem pa se začne polniti z industrijo in tudi sicer postane pomemben za celotno območje in tudi dejansko postane del Kranja. Več, z železnico, mostom in novo cesto je Gaštej postal eden najpomembnejših delov mesta,« še dodaja Rogljeva, ki na

Aleš Slavec, vnuk stavbenika Josipa Slavca, skrbno neguje dedovo zapuščino. / Foto: Mateja Likožar

jih niso preplastili z asfaltom. Slavčevo podjetje je pri utrjevanju cestišča že uporabljalo sodobno tehnologijo, teptalce, valjarje in podobno.

Del načrta modernizacije celotne trase ceste je bila tudi razširitev Savskega mostu, kjer je bilo za tedanjí promet cestišče preozko. Dela je prevzelo drugo podjetje in so bila končana konec leta 1939. Sledilo je nadaljevanje obnove državne ceste skozi Kranj, po Jelenovem klanecu, mimo gimnazije, do razcepa cest proti Bledu in Jezerskemu in naprej po današnji Koroški

razstavi predstavlja še nekaj zanimivih utrinkov iz preteklosti, od lesenega mostu skozi stoletja do sodobne cestne infrastrukture.

Že pred leti je družina Slavec dala pobudo, da bi ta pomembni gradbeni dosežek njihovega prednika razglasili za kulturnozgodovinski spomenik, a za zdaj do tega še ni prišlo. Zagotovo pa so slikoviti oboki ena izmed najbolj značilnih podob mesta Kranj. Že res, da smo se domačini nanj navadili, da njegove mogočnosti niti ne opazimo več, zagotovo pa napravi vtis na vsakega tujca, ki pride v mesto.

Na razstavi ne manjka fotografij, s katerimi je dokumentirana gradnja Gaštejkega klanca.

MULTIKULTI

Pri slovenskih rojakih v Argentini

Aleksander Igljučar z Godešiča, ki vodi Muzejsko društvo Škofja Loka, je že večkrat potoval v Argentino in se srečal s tam živečimi Slovenci, med njimi tudi škofjeloškimi rojaki. Vtisi so tudi ob nedavnem obisku navduhujoči, saj Slovenci daleč od domovine čutijo do nje veliko ljubezen in se trudijo že več generacij živeti kot živa skupnost.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kaj našega sogovornika tako vleče v daljno Argentino? »Ko sem leta 2008 prevzel vodenje Muzejskega društva Škofja Loka, mi je v roke prišla knjiga Črni Kamnitnik Loma Negra z osmimi novelami in pismi Tineta Debeljaka družini. Debeljak je leta 1945 emigriral v Argentino, žena Vera in trije otroci pa so ostali v domovini in se mu pridružili šele konec leta 1954, ko so se emigrantje na pritisk Združenih narodov in mednarodnega Rdečega križa slednjič smeli združiti s svojimi družinami. Takrat se mi je utrnila misel, da operemo čast Tineta Debeljaka in ga v društvu imenujemo za častnega člana,« svojo pripoved začne Aleksander Igljučar. Takrat si je tudi zaželel, da bi Debeljakovi obiskali domovino, a to takrat zaradi bolezni sina Tineta Debeljaka ni bilo mogoče. Hčerki Metka Vombergar in Jožejka Žakelj pa sta pozneje prišli v Slovenijo in sprejeli so ju tudi v domači Škofji Loki. Nato se je Igljučar odločil rojake obiskati v Argentini.

Rdeča nit – Tine Debeljak

»Srečal sem se s Tonetom Rodetom in leta 2011 sva se z ženo Mileno prvič pridružila skupini v organizaciji agencije Trud podjetja Družina. V Slovenski hiši v Buenos Airesu sem takrat v dvorani, imenovani po Tinetu Debeljaku, pripravil Debeljakov

večer. Zame in zanje je bilo to lepo doživetje, zato se v k našim rojakom vedno znova rad vračam.«

Sin Tineta Debeljaka je leta 2013 umrl, hčerka Metka Vombergar z možem Juretom živi v Buenos Airesu, od njenih osmih otrok dva živita v Sloveniji, pri nas pa živi tudi njun vnuk Andrej Vombergar, ki igra nogomet za Olimpijo. Jožejka Žakelj z možem Jožetom živi v Tucumanu, okoli tisoč kilometrov severno od Buenos Airesa. Imata deset otrok. Ob obisku v Argentini novembra letos se je Igljučar srečal z obema družinama.

Ljubijo svojo prvo domovino

V Argentini danes živi okoli 25 tisoč Slovencev. Pet tisoč jih je tja z ladjami prispelo konec leta 1948 in letos so se spominjali okrogle obletnice prihoda. Samo v Buenos Airesu je šest slovenskih domov, tam je tudi Slovenska hiša kot osrednje mesto srečevanja in druženja slovenske skupnosti, s cerkvijo, posvečeno Brazjanski Mariji Pomagaj. »Slovenci so te domove zgradili pretežno sami, nastajali so v petdesetih letih prejšnjega stoletja, in to običajno še preden so imeli dokončno zgrajene svoje hiše, saj so čutili, da morajo imeti svoja mesta srečevanja,« opazuje Aleksander Igljučar. V domovih imajo učilnice, kjer ob sobotah poteka slovenska šola, tam so športna igrišča, kuhinja, družabni prostor ...

Slovenci se srečujejo ob nedeljskih mašah, prirejajo kosila, gledališke igre, glasbene in folklorne nastope. Obiskali so tudi dom Pristava, kjer se je v tem času (na južni polobli je bil začetek poljetja) zaključevalo šolsko leto. Učenci, ki med tednom hodijo v redno šolo v španskem jeziku, imajo ob sobotah slovensko šolo s slovenskimi učitelji, ki poučujejo prostovoljno. Vsako srečanje začnejo slovesno, z dvigom slovenske zastave in petjem slovenske himne.

Obiskali so tudi Rožmanov dom v Buenos Airesu, ki je dom za kakih sto starostnikov. Zgrajen je bil ob pomoči slovenskega podjetnika Hermana Zupana, njegova vdova še vedno prebiva v njem. V domu so se obiskovalci iz domovine udeležili maše, ki sta jo darovala »soromarja« župnika Ivan Albreht in Jože Dolenc.

Slovenski dan

Osrednji dogodek pa je bil 25. novembra slovenski dan. Gre za velik dogodek, ko se v enem od domov zberejo Slovenci iz vseh šestih slovenskih hiš v Buenos Airesu. »Dvig zastave, argentinska in slovenska himna, sveča maša, ko zadonijo slovenske pesmi, vse to je zelo ganljivo in kaže, kako Slovenci v Argentini čutijo do svoje domovine in kako se trudijo, da bi tu obstala njihova slovenska skupnost. Kaže na njihovo globoko vernost in ljubezen do domovine,

doma v Sloveniji kaj takega redko doživiš,« razmišlja Igljučar. Dogodka se je udeležila tudi slovenska veleposlanica Jadranka Šturm Kocjan in v svojem nagovoru med drugim dejala, da obžaluje dogodke, ki se po drugi svetovni vojni ne bi smeli zgoditi, in da v tem obdobju pobiti ljudje zaslužijo dostojen civilizacijski pokop. Po kosilu in prijetnem druženju so zvečer prisluhnili velikotedenskem muzikalu Kerigma (oznanilo) slovenskega avtorja Martina Sušnika, po očetu z Jame pri Kranju. Zborovodkinja Marta Selan Brula je bila prav tako potomka slovenskih emigrantov, režiral pa je njen mož Marcelo Brula. Pri poslušanju tega dela je Igljučar našel povezavo s Škofjeloškim pasijonom. Rojake je na koncu obdaroval z monografijo o Škofjeloškem pasijonu, v svojem nagovoru pa omenil dejstvo, da je Tine Debeljak leta 1936 v Škofji Loki pripravil njegovo odrsko uprizoritev. In še eno naključje: tokrat je bila uvodna govornica na prireditvi Debeljakova vnukinja Andrejka Vombergar.

Vseposod Slovenci

Poleg Buenos Airesa so obiskali še nekatera druga mesta. V največjem argentinskem romarskem središču Lujan so v kripti darovali sveto mašo pred oltarjem s podobo Marije Pomagaj z Brezij. V Mendoziji jih je sprejela Rezka Novak,

Jože in Jožejka Žakelj, Tone Rode, Sandi in Milena Igljučar pred mestno hišo v kraju Humahuaca najbolj na severu Argentine / Foto: Oto Krajnc

Indijanec razlaga, kako pridobivajo sol iz velikega slanega jezera.

poročena Nemanič, v tamkajšnjem slovenskem domu so se družili z več slovenskimi družinami: Bajuk, Bajda, Božnar, Nemanič ..., prisostvovali maši in zaključili s prepevanjem domačih slovenskih pesmi. V tem vinorodnem okolju so obiskali poznano vinarno Cateña Zapata, kjer jih je sprejel še en Slovenec, glavni vinar Nesti Bajda, po starem očetu Kotnikov iz Čirč pri Kranju. V Tucumanu sta jih sprejela zakonca Jožejka in Jože Žakelj z družino. Med romarji je bila tudi ddr. Marija Stanonik, ki se je udeležila ponovitve nove maše, ki

jo je pel duhovnik Pavel Erjavec. Njegova mama Minka je »mala sestrična« ddr. Stanonikove, ki je kot predstavnica sorodnikov iz Slovenije nagovorila zbrane goste.

Aleksander Igljučar naniza tudi popotniške vtise z obiska turističnih krajev na severu, kjer so nanje naredili vtis Hrib sedmih barv (kamnine iz različnih geoloških obdobjev ustvarjajo prelivajoče se barve), kosilo pri skromni indijanski družini in veliko slano jezero, kjer ob siceršnji industrijski pridelavi indijanska družina še na tradicionalen način, ročno pridobiva sol.

Skupina romarjev v Slovenski hiši v Buenos Airesu. V mestu je sicer šest slovenskih domov, Slovenska hiša pa je osrednje mesto srečevanja rojakov s šolo, igrišči, družabnim prostorom, vsako nedeljo pa je v tamkajšnji cerkvi tudi maša / Foto: Oto Krajnc

Srečanje s skupino Slovencev: Minka Stanonik Erjavec, mati novomašnika Pavleta, Andrejka Selan Vombergar, Jure in Meta Vombergar, Sandi in Milena Igljučar (sedijo), Marjan in Jožica Grilj, Marija Stanonik, Francka in Marjan Grilj

Na robu

Noči brez spanca

MILENA MIKLAVČIČ

usode

Iva ima velike težave s spanjem. Še zmeraj pride dan, ko ponoči ne zatisne oči. Takoj zatem, ko nasloni glavo na blazino, se ji zdi, da ji je na prsi legel težak, mlinski kamen. Nemalokrat ji začne srce pospešeno biti, zato mora vstati in se sprehajati sem in tja po stanovanju. Pa se še ne umiri. Tako hudo je.

»V službi so bili nekaj časa še tolerantni, saj sem znala "spati" za računalnikom z odprtimi očmi. Kar zmanjkalo me je. A me je, kot kaže, šef že dlje časa opazoval. Potem mu je bilo zadosti, nagnal me je k zdravniku. Počutila sem se grozno. Bila sem stara 48 let, samska, živela sem v garsonjeri, za katero sem plačevala v zlatu, nisem imela veliko prijateljic, z domačimi sem že dolgo tega

pretrgala stike. Če se šefa ne bi bala, ne bi šla k zdravniku. Najprej seveda k splošnemu. Na srečo ni imel veliko časa, saj je reševal nekega delavca, ki še slovensko ni razumel. Na gradbišču mu je zdrobilo palec, kri mu je drla tudi skozi obvezo. Bila sem presrečna, da sem dobila zgolj napotnico. Prizemljila me je šele sestra v sprejemni pisarni: "Poiščite prvo psihiatrično ambulanto, kjer ne bo predolgega čakanja!" Kriza! Jaz pa na psihiatrijo! Saj nisem nora!

Ko čez nekaj dolgih in mučnih tednov vstopim v nabito polno čakalnico, se me je lotila še klavstrofobija. Na grdih, plastičnih stolihi so sedeli mrki posamezniki. Gledali so v tla, niti opazili niso, da sem se jim pridružila. Strop je bil nižji, kot je običajno, a ker je bila ordinacija v kletnih prostorih, drugače ni moglo biti. Kljub temu da je na vratih visel napis Ne trkaj, je vsakih nekaj minut nekdo vstal in začel neumorno trkati na vrata. Naročena sem bila ob pol devetih, na vrsto sem prišla malo po dvanajsti. Zjutraj sem bila preveč živčna, da bi kaj jedla, zato se mi je v glavi pošteno vrtelo. Ordinacija, v kateri je sedel zdravnik, je bila majhna, natlačena, turobna. Nekaj dolgih minut me je pustil čakati, medtem ko je z dvema prstoma tolkel po tipkovnici. Potem imela veliko prijateljic, z domačimi sem že dolgo tega

pri psihiatru. Povem mu, da ja, a da je od takrat že dolgo. V srednji šoli sem imela napade panike, a me je zdravnik odslovil, češ da bo po maturi minilo. In je res. Povem mu, da ponoči ne spim, da sem zaradi tega zelo utrujena. Ker se v službo vozim s svojim avtom, morda tudi nevarna na cesti. Dodam, da ne maram tablet, ker te samo zastrupljajo. Očitno sem mu takrat stopila na živce, saj se je zelo razburil. Hotela sem mu reči, da sem prepričana o zaroti farmacevtskega lobija, a sem se raje zadržala. Kdo ve, kakšno fobijo bi še dodal tem, ki sem jih že imela!

Nekje v sebi sem si želela, da bi me vprašal, kako živim, kaj me muči, s katerimi problemi in težavami se soočam, sploh odkar sem se sprla s starši. Če bi bila verna, bi šla k župniku in se spovedala, tako pa nisem in me za kazen muči nespečnost, mu razlagam. Po dobrih petih minutah se ponovno obrne k računalniku in mi začne pisati recept. Čeljust se mi pobesi. Ne morem skriti začudenja in ogorčenja. A me je hudič frdamani sploh slišal, ko sem rekla, da ne maram tablet?

Lekarnarica mi je izročila dva zavitka tablet Eglonyl (50 mg). Njen pogled je izdajal, vsaj tako se mi je zdelo, da me pomiluje, ker sem že čisto nora ali pa to šele postajam. Usedem se za mizo, si skuham kavo in se poglabim

v navodila za uporabo. Lasje mi gredo pokonci, ko berem, za kaj so namenjene: depresija, mešana anksiozna in depresivna motnja, somatoformna avtonomna disfunkcija, akutna in kronična shizofrenija. Kletvica, ki mi je zletela iz ust, ni bila lepa. K zdravniku grem, ker ponoči ne spim, on pa me hoče ozdraviti shizofrenije! Da bi ga vrag pocitral! Počutila sem se ponižano, ničvredno, zapuščeno. Predvsem pa zelo osamljeno.

Prvič v svojem življenju sem se začela soočati sama s sabo. Očitno sem morala pasti na dno, da sem se začela zavedati, da tako ne gre več naprej. Imela sem probleme, to ja, a nisem bila psihični bolnik! Že ob misli, da bi za diagnozo, ki mi jo je skupaj s tabletami postavil psihiater, izvedeli v službi, me je navdal z grozo.

Smilila sem se sama sebi. Zavlekla sem se v posteljo in jokala. Za kakšno uro sem tudi zaspala, a okoli devetih zvečer sem planila pokonci, verjetno zato, ker se mi je nekaj morastega sanjalo. Priklonila sem se na računalnik, a ne na Facebook kot po navadi. Še dobro, da odlično obvladam angleščino. Prvič v življenju me je zanimalo, kako se z nespečnostjo ukvarjajo drugi.

Skoraj štiri ure sva se na nekem forumu pogovarjala s tipom, ki je imel podobne težave. Ko je opisoval otroštvo, so se v meni začeli

buditi spomini. Moja zgodba je bila na las podobna: oče je, ko se ga je napil, maltretiral mamo, jo pretepal in ji grozil, da jo bo ubil. Če ne drugače, pa med spanjem.

Pa ne bi ubil samo nje, temveč tudi naju z bratom. Imela sem pet ali šest let, nisem še hodila v šolo. Njegove besede so se mi vtisnile v spomin, na vso moč sem se trudila, da večer nisem zatisnila očesa. Vsake toliko časa sem vstala in se po prstih odhotapila do spalnice, kjer sta spala starša. Toliko časa sem vlekla na ušesa, da sem zaslišala mamino dihanje, potem pa sem se pomirjena vrnila v posteljo. Odrasli so nas strašili, da bodo ponoči prišli parkeljni in nas odnesli s seboj. Spomnila sem se, da so bile edine normalne tiste noči, ko sem mami pomagala, da je očeta, ki je bil pijan kot čep, obrnila na hrbet, potem pa mu je, da se ne bi prehitro predramil, zlivala žganje v usta. Oče se je pogosto davil, kašljal in pljuval, a mama je bila vztrajna. Spomnila sem se, kako je oče butal po vratih, za katerimi sva spala z bratom. Če mu ni bilo kaj prav, nama je grozil, da naju bo naučil kozjih molitvic. Redkokate- noč sem prespala v enem kosu, zmeraj se je zgodilo kaj, kar mi je nagnalo strah v kosti. Sogovornik, ki je bil doma iz Temišvara v Rumuniji, mi je tudi predlagal, naj opišem svojo izkušnjo in jo objavim na blogu. No, tega nisem storila, strah me je bilo. O sebi bi morala izdati še druge stvari: denimo to, da sem nekaj let živela z moškimi, ki je bil takšen kot oče: do mene nasilen, do

drugih ljudi pa zelo prijazen in vljuden. S tem, kar se je dogajalo, preden sem zbežala, se še nisem bila pripravljena soočiti. Prav tako ne z izgubo otroka ...

Vseeno pa mi je pogovor pomagal. Končno sem bila sposobna sebe zbrcati iz postelje! Do takrat je bilo vse, kar sem počela, to, da sem šla v službo, se vrnila domov, se zavlekla v posteljo, pred računalnik. V postelji sem tudi jedla.

Zdravnik bi mi lahko podaljšal bolniško, a sem se odločila, da grem v službo. Dragos me je vsak dan poklical po Skypu. Ali pa jaz njega. Pomagal mi je izbrati barve, s katerimi sem prepletkala stene stanovanja. Kupila sem nekaj novega pohištva, zamenjala sem garderobo. Denarja sem imela dovolj, saj sem dobro zaslužila. Za nekaj časa sem pozabila na vegansko hrano. Pobarvala sem si lase, ki so že močno siveli.

Ne boste verjeli, ampak vsak dan sem vzela zdravila iz predala, jih dala na mizo, ter si govorila: "Četudi zdravnik meni, da si psiho, ti nisi! Nisi!"

Za vsako spremenbo, ki sem jo strnila v enem stavku, so bili potrebni meseci. Žal je imel Dragos še druge težave, tako da sva morala zaradi njegove hospitalizacije prekiniti stike. Me bo že poklical, ko me bo lahko! Veliko mi je tudi pomagalo, da sem o sebi spregovorila vam. Morda ne vsega, a dovolj, da se počutim bolje. Ponoči še zmeraj ne spim, a sem hvaležna tudi za tiste štiri ure sna, ki ga trenutno imam!«

(Konec)

Josip Plemelj, prvi rektor slovenske univerze

PETER COLNAR

V vasi Grad na Bledu (pod skalo z gradom briksenskih škofov) se je 11. decembra 1873 rodil slovenski matematik, prvi rektor slovenske (ljubljske) univerze Josip Plemelj. Bil je član SAZU, ki je slovel tudi po svojem citatu iz pedagoških dni: »Inženir, ki ne pozna matematike, je nikoli ne uporablja. Inženir, ki pozna matematiko, jo uporablja vedno.«

Josipov oče Urban je bil tesar in poljedelec, ki je umrl, preden je Josip dopolnil eno leto. Mati Marija je zato vzdrževala družino sama, vendar je vseeno svojega sina po končani osnovni šoli v domačem kraju poslala na šolanje v Ljubljano. V višji gimnaziji je inštruiral in se preživljal sam. Udeležen je bil tudi pri marsikateri študentski »pogruntavščini«. Tako je bil v četrtem letniku

izključen iz šole in je moral zasebno opravljati zaključni izpit. Do tega je prišlo, ker je družba, v kateri je bil, vrgla v Tivolsko jezero vejo. Ni znano, ali jo je vrgel on ali kdo od njegovih prijateljev.

Na Dunaju se je leta 1894 vpisal na filozofsko fakulteto. Študiral je matematiko, fiziko in astronomijo. Čeprav se je navduševal predvsem za astrologijo, ga je njegov profesor matematike Gustav von Escherich usmeril v matematiko. Priskrbel mu je tudi Knaflevo štipendijo, ki je olajšala študij marsikateremu nadarjenemu kranjskemu študentu. Maja 1898 je doktoriral (O linearnih homogenih diferencialnih enačbah z enolično periodičnimi koeficienti) in svoj študij nadaljeval v Berlinu in Göttingenu. Postal je zasebni docent na

dunajski univerzi, kasneje asistent na dunajski Tehniški visoki šoli, leta 1907 pa izredni in kmalu tudi redni profesor na ukrajinski univerzi v Černovicah.

V letih 1915–1918 ga je spremljala oznaka, da je »politično nezanesljiv«, ker je bil znan po svoji izrazito protimonarhistični usmerjenosti. Zato so ga prisilno preselili na Moravsko. Po razsulu monarhije se je vrnil na Bled in sprejel povabilo novoustanovljene ljubljanske univerze. Njegov prihod v Ljubljano je bila velika pridobitev za univerzo, saj je bil povezan s številnimi znanstveniki. Na univerzi je deloval štirideset let in je utemeljil študij matematike. Bil je njen prvi rektor, član Slovenske akademije znanosti in umetnosti ter član srbske in hrvaške

Zanimivi Gorenjci tedna iz dežele Kranjske:

- Na Dovjem se je 11. 12. 1918 rodil alpinist, gorski vodnik, gorski reševalec, planinski vodnik in muzealec Avgust Delavec. Skoraj štiri desetletja je opravljal redni zimski nadzor postojank v Vratih in vodil tudi obnovitvena dela.
- V številni in verni družini na Šnekovi kmetiji na Visokem pri Šenčurju se je 13. 12. 1899 rodil duhovnik Jože(f) Jagodic. Ob koncu druge svetovne vojne se je umaknil na Koroško. Papež ga je imenoval za vrhovnega dušnega pastirja jugoslovanskih katoliških beguncev v Avstriji.
- V Kranju se je rodil fotograf, popotnik in učitelj Kristijan Pajer. Njegove fotografije iz Svete dežele uvrščajo v vrh zgodnjeevropskih popotniških fotografij.

akademije. Josip Plemelj je naš najpomembnejši raziskovalec na področju teoretične matematike. Leta 1965 je izšel izbor njegovih del tudi v angleščini. V naslovu tega dela so omenili

njegovo rešitev Riemannovega problema, s katerim se je Plemelj leta 1906 uvrstil med najpomembnejše matematike na začetku dvajsetega stoletja. Umrl je 22. maja 1967.

Rumena puščica

ALENKA BOLE VRABEC

*mizica,
pogrni se*

Bila je temna noč v Pirenejskih blizu francosko španske meje leta 1984. Patrulja guardie civil se je sumničavo prebijala skozi goščavo in opazovala temno postavo, ki je na vsakih petdeset ali sto metrov postala. V eni roki je nosila velik kovček, v drugi pa nekaj, kar je bilo podobno pištoli. Vsake toliko je zamahnila z roko, vendar ni bilo slišati nobenega šuma. Patrulja je neznanca dohitela in ga obstopila. Policisti so zahtevali papirje in mu posvetili v obraz. Izkazalo se je, da je temna postava župnik don Elias Valiña Sampedro iz vasi O Cebeiro, skozi katero je vodila pot

v Santiago de Compostela. Tisto, kar se je zdelo, da je pištola, se je izkazalo za čopič, kovček pa je bil poln pločevink z živo rumeno barvo. Na vprašanje: »Kaj delate tu sredi noči?« je don Elias odgovoril: »Pripravljam veliko invazijo.« Mislil je na taktat ne pogoste romarje, namenjene na grob sv. Jakoba Starejšega v veliki katedrali v Santiagu de Composteli. Uradno znamenje kažipotov je sicer školjka sv. Jakoba, pokrovača, rumene puščice pa se obnesejo kjerkoli, na drevesih, po sredi poti, na grobljah, na tablicah, pritrjenih na zidove. Don Elias Valiña je vnovič hotel oživiti francosko pot, ki je vodila proti galicijski obali.

Legenda pravi, da je bil sv. Jakob Starejši misijonar v Španiji. Ob zadnjem obisku Jeruzalema pa je v svetem mestu umrl nasilne smrti. Po morskem poti se je njegovo truplo vrnilo v Španijo.

Neke noči v 9. stoletju je mož z imenom Pelayo odkril nenavadno zvezdo, ki je svetila na določen del polja. In nato še nekajkrat. Začuden je poklical bližnjega škofa in skupaj sta odkrila apostolov gob, marmorno grobnico, na kateri je pisalo: Tu počiva Jakob, sin Zebedeja in Salome. Znamenje je bilo jasno. Kraj je postal Santiago de Compostela, sveti Jakob z zvezdnega polja. Prvo cerkev, ki je kmalu postala pre-majhna, so v navalu razrušili Mavri. Sezidali so novo, današnjo katedralo so začeli

delati 1078, leta 1211 je bila posvečena ... Sprva oblegana romarska pot je v 17. stoletju utonila v pozabo, dokler rumene puščice očeta Eliasa, ki je umrl leta 1989, star šestdeset let, spet niso pritegnile množic na današnjem Caminu, ki je zdaj del Unescove svetovne kulturne dediščine.

Mandeljčki iz Allariza

Za 1 peko potrebujemo: 0,5 kg zmletih mandljev, 0,25 kg sladkorja, limonino lupinico, limonin sok, 2 beljaka, 1 rumenjaka, oblate.

Mandlje zmeljemo, zmes poravnamo na pekač, prekrit s papirjem za peko. Pečico ogrejemo na 120 stopinj Celzija in pekač z mandljevo zmesjo damo za 10 minut v pečico, da vlaga izpari. Počakamo, da se mandljeva zmes ohladi. Nato zmešamo mandlje s sladkorjem, počasi dodajamo beljak, limonino lupinico in nekaj kapljic limoninega soka. Na koncu dodamo tudi rumenjaka. Na pekač, obložen s papirjem za peko, razporedimo večje oblate in na vsakega damo tri majhne kepice zmesi. V pečici, ogreti na 150 stopinj Celzija, pečemo piškote 20–25 minut. Časa peke ne smemo prekoračiti, sicer bodo piškoti pretrdi.

Recept je zelo star, saj izvira iz 14. stoletja, ko so ga v svojem samostanu uporabljale sestre klarice.

Pa dober tek!

Vaš razgled

Še malo proti levi, široki kot, prava ostrina – tako, pa sva oba na fotografiji, jaz in naš biatlonski šampion Jakov Fak. Selfie oziroma sebek, kot so mednarodni izraz poslovenili naši slovenisti, je pripravljen za »šeranje«, no, deljenje po družbenih omrežjih. Kdo ve, mogoče pa bo ostal kar v mobilniku – za spomin na poključke biatlonske dni. Naš fotograf je v objektiv ujel kar oba, tako biatlonca kot še eno zapriseženo športnico, direktorico kranjskega Zdravstvenega doma Lili Gantar Žura. I. K. / Foto: Primož Pičulin

Otroci najbrž v teh dneh že nestrno odšteevajo dni do prihoda Božička in Dedka Mraza, ki jih bosta razveseljevala z darili pod novoletno jelko. Kot kaže, so bili letos otroci res zelo pridni, saj so bili njuni pomočniki palčki, ki smo jih naskrivaj fotografirali na njihovi skrivni lokaciji globoko v gozdu, videti nadvse zaposleni s pripravljanjem daril. M. R. / Foto: Tina Dokl

Nove knjige (464)

Ivan Cankar: literarni revolucionar

MIHA NAGLIČ

»Ničesar ne vemo o tem, ali je ob Ivanovem rojstvu divjala nevihta ali pa je bilo prisotno kakšno drugo znamenje, ki bi napovedovalo, da se je rodil nekdo, ki bo za vedno spremenil slovensko literarno pokrajino. Spodobilo bi se že, saj se zdi njegov življenjepis poln naključij in dramatskih lokov, vzponov v sedma nebesa in padcev na dno, rešitev v zadnjem trenutku in tragedije. Zlasti ob tem, ker je kratek in z nekaj izjemami brez velikih preobratov in razburljivih dogodkov. Ivan Cankar ni živel prav nič pustolovsko kakor nekateri pisatelji, čeprav ni šlo brez škandalov, sovražnikov in navzkrižij s sistemom. Toda večina

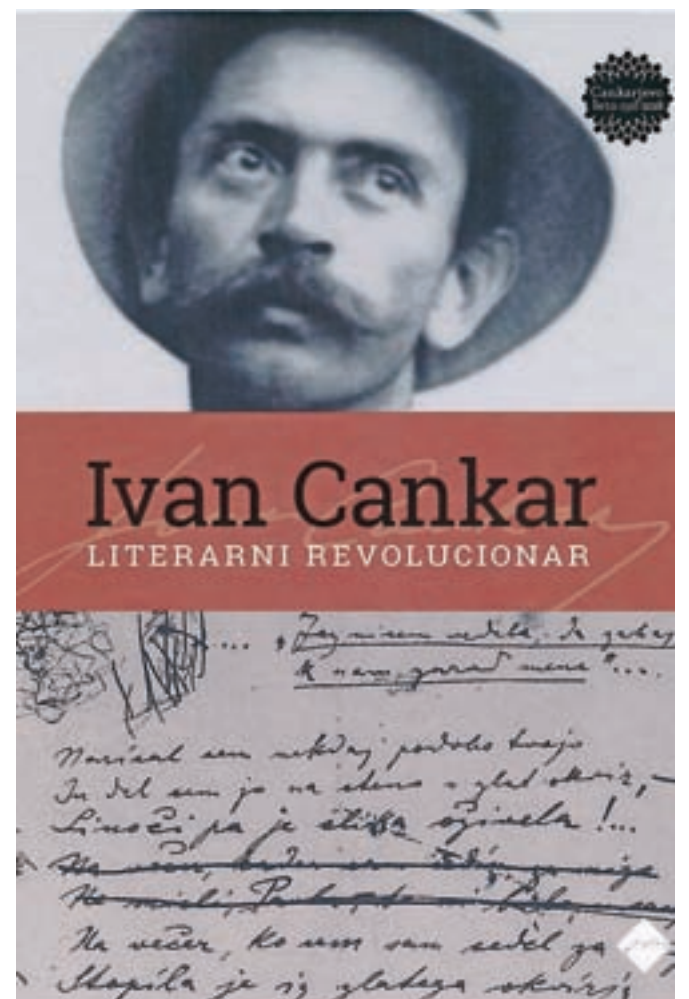
njegovega življenja, tudi omenjeni razburljivejši deli, so se dogajali na papirju, pismih, v katerih je razkrival svoje najgloblje misli, in okrog literature, v kateri je brezkompromisno upodabljal svoja prepričanja in mnogim neprijetno resnico. Kakor da bi bilo tudi njegovo življenje le literatura. /.../ In priznati moramo, da je Cankar pisal, kakor da drugo življenje kot to, ki nastaja pred njim na papirju, ne obstaja. Neumorno in z vsem svojim bitjem. Ne le zato, ker je bil prvi slovenski profesionalni pisatelj – nekdo, ki se je preživljal s pisanjem in je svoje ustvarjanje dojemal obenem kot umetnost in kot resno delo, vredno poštenega poplačila; temveč tudi zato, ker je svoje življenje

resnično nenehno literariziral v svojih delih. Zgodbe o materini kavi, o peharju suhih hrušk in druge so enako del našega zgodovinskega spomina kot roka, ki bo kovala svet, ali vradček Anarhist, ki si neutrudno prizadeva najti pot ven iz kletke na svobodo. Pri čemer se je fikcija pri Cankarju nenehno mešala z resničnostjo. Res je bil to sicer še čas domišljanja nacionalne države, proces, v katerem je slovenska književnost, tako kot književnosti druge, igrala pomembno, če ne osrednjo vlogo, toda aktualnost del Ivana Cankarja presega samo nacionalno

književnost in umetnostno obdobje, v katero ga uvrščamo. Tako kot je njegovo mnogokrat osamljeno in ubožno življenje prešlo v mit.« (Str. 7–8)

Tako je urednik Aljoša Harlamov zastavil uvod v knjigo, s katero je naposled tudi Cankarjeva založba počastila pisatelja, po katerem se imenuje. Ob uredniku so svoje študije prispevale štiri literarne dame: dr. Irena Novak Popov (poezija, esejistika in publicistika), dr. Jožica Ceh Steger (kratka proza), dr. Mateja Pezdirc Bartol (dramatika), dr. Alojzija Zupan Sosič (romani). Dobra knjiga, še Cankar bi je bil vesel.

Ivan Cankar: literarni revolucionar, več avtorjev, Cankarjeva založba, Ljubljana, 2018, 296 strani

RAZREDNI

GG

PETJE JO NAVDUŠUJE

Vnukinja Slavka Avsenika in hči skladatelja in glasbenika Gregorja Avsenika Monika Avsenik je lani posnela svojo prvo skladbo Morda pa некоč; letos pa Nesi me, nesi (Srečanje). Melodijo slednje skladbe boste morda prepoznali, saj gre za zelo staro skladbo Srečanje Monikinega dedka Slavka Avsenika, ki pa je danes, več kot trideset let kasneje, dobila modernejšo podobo in prvič tudi besedilo.

Alenka Brun

Monika Avsenik se je s petjem začela ukvarjati že zelo zgodaj. Z vstopom v osnovno šolo je začela obiskovati še nižjo glasbeno šolo, kjer se je učila igrati klavir. Vseskozi je prepevala tudi v šolskem pevskem zboru. Prvi solistični nastop je imela v tretjem razredu, ko je na šolski prireditvi zapela skladbo Memory iz muzikala Cats; naslednje leto pa je za prireditev ob zaključku šole z družino pripravila pravi mini nastop: izvedli so očetovo skladbo Počitnice, Monika pa je pripravila še skladbo Pesem mojih sanj, ki je v bistvu njeno prvo avtorsko delo. Skladba je nastala po njenem motivu, njen oče pa je dodal vse drugo, zgradbo melodije in aranžma.

Glasbena družina

Monika prihaja iz družine, kjer je pet otrok – trije fantje in dve dekletki. Ko se spominja omenjenega družinskega nastopa, pravi, da so jih takrat primerjali z družino iz filma Moje pesmi, moje sanje. Razloži: »Res smo glasbena družina. Vsi otroci imamo glasbeno izobrazbo. Sestra Nataša se je tudi učila igranja klavirja, tako kot najmlajši Primož; Aleš, ki je šef strežbe v domači gostilni, je igral saksofon; Sašo, ki ima svoj ansambel, pa je takrat igral

Monika Avsenik / Foto: Tina Dokl

bobne. Za to posebno priljubljenost pa se je celo mami naučila nekaj malega zaigrati na klavir.«

Omeni priimek Avsenik, ki ga ne poznajo samo Slovenci, temveč je znan tudi izven naših meja. Biti vnukinja znanega dedka namreč ni vedno enostavno. »Priznam, da mi je včasih neprijetno, ker ne želim, da me ljudje gledajo drugače. Želim, da me spoznajo; mene samo. Pa ne da bi bilo s priimkom kaj narobe, samo ne želim, da me kot osebo dojamejo na napačen način. Priimek kot tak je lahko plus, lahko prinese priložnosti; včasih pa s seboj nosi prevelika pričakovanja in potem tudi od sebe posledično pričakuješ več. Mislim, da se mi je nekaj podobnega zgodilo, ko sem bila mlajša.« Takrat

se je zaprla vase in izkoristila trenutke, ko je bila hiša prazna, da se je razživela in pela. »Doma so me vedno podpirali pri mojih odločitvah; sploh oče, ki je vedel, da je petje moja strast, in me je spodbujal, naj vseeno poskusim.«

In je. Pred tremi leti se je tako prvič predstavila širši javnosti. Oblekla je narodno nošo in nastopila na Avsenikovem festivalu. Skupaj z bratovim Ansambлом Saša Avsenika in očetom Gregorjem na kitari je odpela nekaj skladb pred več kot tisoč obiskovalci. Njen glasbeni debi je bil odmeven. To leto je bilo prelomno tudi za Monikin odnos do narodno-zabavne glasbe in njenih glasbenih korenin. Njen pogled na dedkovo glasbeno zapuščino se je spremenil. Začela

je sodelovati z bratovim ansambлом in očetom, sledil pa je tudi njen prvi televizijski nastop: decembra istega leta je nastopila v Cankarjevem domu na festivalu Mati domovina, kjer je zapela skladbo Tam, kjer murke cveto.

Morda pa некоč

Leta 2016 je Monika z bratovim ansambлом, očetom in Slovenskim oktetom nastopala na turneji po Avstriji; lani je posnela svojo prvo skladbo Morda pa некоč, glasbeno sodelovanje z družino ostaja. Z bratovim ansambлом je nastopala tudi na turneji po Nemčiji, letos pa je izdala svojo prvo solistično pesem Nesi me, nesi (Srečanje), za katero sta glasbo napisala

brata Avsenik že v osemdesetih letih prejšnjega stoletja, sodoben aranžma in prvič tudi besedilo pa je skladba dobila za najnovejšo izdajo. Za pesem so posneli tudi že videospot.

Pred dobrimi desetimi leti je bila Monika prvič na koncertu vokalnega orkestra Perpetuum Jazzile. »In kot nekdo, ki ga petje veseli, sem seveda gojila željo, da bi enkrat morda pela pri tovrstnem zboru. Takrat niti pomislila nisem, da dejansko некоč bom. Ko so Perpetuum Jazzile pred tremi leti nastopili na Avsenikovem festivalu kot gostje, sem izvedela, da imajo vsako leto avdicijo. Prijavila sem se, uspešno opravila vseh pet krogov, prestala preizkusno obdobje in sedaj sem pri njih že več kot dve leti. Sem pa že prvo leto z njimi veliko potovala. Videla Rusijo, veliko Avstrije, Nemčije ... Od nekdaj sem vedela, da mi glasba veliko pomeni, da se želim na tem področju izpopolnjevati in ustvarjati, nisem pa vedela, da se bom dejansko pojavila na sceni na takšen način.«

O svojem ansamblu ne razmišlja, bliže ji je žanr oziroma način Nine Pušlar, želi pa, da bi dedkovo glasbo na sodoben način lahko približala mlajšim. Upa, da bo v prihodnosti napisala tudi kakšno lastno pesem. »Včasih malo že poskusim, tistega pravega navdiha pa še nisem imela. Bom pa verjetno spet sedla za klavir, saj si

želim, da bi se lahko kdaj na odru spremljala na klavirju.«

Se bo odločila za pevsko kariero?

Monika sedaj obiskuje program Razredni pouk na pedagoški fakulteti, kjer je študentka tretjega letnika. Njeni dnevi so zapolnjeni, usklajevanje zasebnega življenja s profesionalnim ni enostavno. »Zasebnega je res malo,« pravi. »Rada bi se posvetila še vokalni tehniki, pa zadnje čase niti nimam časa. Včasih nimam časa niti jesti. Je kar naporno, ampak na koncu, ko te publika nagradi z reakcijami in aplavzom, je ves vložen trud poplačan.«

Vprašanje, ki si ga včasih zastavi tudi sama, je, ali bo ostala v pedagoškem poklicu ali ne. »Biti pevka je zelo zahtevno delo. Ker pa si čez čas želim družinskega življenja, se mi zdi, da je solo kariero težko usklajevati z zasebnim življenjem. Čeprav včasih pomislim, si zaželim in se kar malo zasanjam. Zagotovo pa bom ostala povezana z glasbo, tudi če ne bom tako izpostavljena.«

Če ne bi bila tako zaljubljena v glasbo, bi verjetno razmišljala – a že veliko prej – tudi o tem, da bi pomagala v domači gostilni. Pravi, da bo videla, kako se bo izšlo. »Se bom prepustila. V življenju nič ne gre na silo, na koncu se vedno vse izide tako, kot se mora, se mi zdi.«

JAKA

Jezero

Igrani program Televizije Slovenija je v decembru začel snemanje šestdelne kriminalne dramske nadaljevanke Jezero. Režirata jo Matevž Luzar in Klemen Dvornik. Nadaljevanke je prvi korak TV Slovenija v kontinuirano produkcijo petdesetminutnih dramskih nadaljevanek, gledalci pa si jo bodo lahko ogledali prihodnjo zimo. Scenarij nadaljevanke so izkušeni filmski avtorji Matevž Luzar, Miha Hočevar in Srđan Koljević napisali skupaj z avtorjem knjižne uspešnice Jezero Tadejem Golobom. Snemanje bo trajalo 47 dni, predvidoma do sredine februarja, potekalo bo na lokacijah v Ljubljani ter Bohinju in njegovi okolici. Zgodba: Višji inšpektor Taras Birsa – igra ga Sebastian Cavazza – je nekdanji alpinist, ki se na poti z nooletne zabave proti domu zaplete v preiskavo umora. Bohinjsko jezero je naplavilo truplo dekleta brez glave in Birsa se znajde pred zanimivim izzivom ...

Glavno vlogo višjega inšpektorja Tarasa Birse v Jezeru igra Sebastian Cavazza. / Foto: arhiv nadaljevanke (Sašo Stih)

HOROSKOP, ZANIMIVOSTI

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki **Gorenjskega glasa**, izkoristite popust v višini 10%. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: **040 514 975**

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)
Na površje bodo prišle neke zadeve, ki jih niste razčistili v preteklosti. Navezujejo se na druge ljudi, ki so bili vpleteni. Včasih manj besed pove več, zato se tega držite. Misli zadržite zase, pomembna dejstva pa naj izvedo vsi.

Bik (22. 4.–20. 5.)
Ob prejemu nekega sporočila kar nekaj časa ne boste vedeli, kako bi se odzvali, če bi sploh se. V takih primerih je najbolje kakšen dan prespati in se potem odločiti. V poslovnem krogu bodite previdni, da česa ne naredite narobe.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)
Kljub dejstvu boste še vedno tiščali z glavo skozi zid. Ne gre zato, da bi črno postalo belo, ampak da vsaka stvar potrebuje svoj čas, včasih je tega časa malo in drugič več. Svet se vrti naprej in vi se morate vrteti z njim.

Rak (22. 6.–22. 7.)
Prejeli boste kar nekaj komplimentov iz nasprotne smeri. Naučili ste se jih že sprejemati, a vseeno vam bo kar malce nerodno. Presenečenje vas čaka tudi na poslovnem področju, kjer boste pokazali svoje znanje in boste ponosni nase.

Lev (23. 7.–23. 8.)
Ljubezenske zadeve ste preveč jemali z levo roko in bili skorajda prepričani, da je vse samoumevno. Kar pa niti slučajno ni res. K sreči boste imeli priložnost, da vse skupaj popravite – in glejte, da se boste maksimalno potrudili.

Devica (24. 8.–23. 9.)
Obračate se k božanstvom po pomoč, ob tem pa ne smete zanemariti ljudi, ki vas obkrožajo in vam želijo pomagati. Angeli pridejo do nas v različnih oblikah, na nas pa je, da tega ne spregledamo. Ste v obdobju, ko se bo dogajalo najlepše.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)
Vse po malem bo krivo, da boste nekaj dni preležali v postelji. Seveda virusi, ki pridejo spotoma do vas, in to, da ste izgoreli, saj ste zadnje čase postavljali delo na prvo mesto in tudi druge obveznosti so vam jemale še kako potrebno energijo.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)
Zaradi nepričakovanega denarja boste takoj naredili načrt o dopustu, ki ste ga resnično potrebni. Ne boste se ozirali na mnenje drugih, kar je tudi prav. Iz ene poti lahko nastaneta dve in načrti se lahko čez noč spremenijo. Pa kaj zato.

Strelec (23. 11.–21. 12.)
Prosti čas radi preživljate v dobri družbi in te vam ne bo manjkalo. Poiskali vas bodo stari prijatelji, zato vam ne bo dolgčas. V delovnem okolju vas čaka umirjeno obdobje, nič niste dolžni za nazaj in lahko se do konca sprostite.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)
Bodite previdni, da se ne ujamate v mrežo svojih sanj, ki so trenutno neuresničljive. Kar pa ne pomeni, da nikoli niso, le sedaj bo treba pozornost nameniti drugim stvarim. Okolica od vas veliko pričakuje, ne boste jih razočarali.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)
Stvari, ki so vam še pred kratkim bile nepomembne, bodo tokrat zasedle prvo mesto. Ne boste mogli verjeti, ko se bo pred vami sestavljal mozaik zgodbe, ki je popolnoma v vašem interesu. Vse je moč volje. Čisto preprosto in resnično.

Ribi (20. 2.–20. 3.)
Lahko se zgodi, da vam v tem tednu ne bo šlo vse po načrtu. Razlog ne bo v tem, da ste nesposobni ali brez pravih ambicij, enostavno so zadeve, ki se ne morejo zgoditi čez noč. Vsaka slaba volja zaradi tega je povsem nepotrebna.

USPEŠNA JESEN

Za Pevci ljudskih pesmi Kulturnega društva FS Karavanke je več kot uspešna jesen.

Samo Lesjak

Tako so navdušili na koncertnem sklopu Folk Union, ki poteka v organizaciji Glasbene matice Ljubljana in Grand hotela Union. Pevce je povabila muzikologinja dr. Urša Šivic, ki je prepoznala njihovo kakovost. Večji del koncerta je obsegal repertoar pesmi s tematiko pomladi in prebujanja narave. Za popestritev so dodali sklop prstnih iger, ki so se jih otroci naučili od babic in dedkov, prenašajo pa jih tudi na mlajše. Zapeli so tudi nekaj koledniških pesmi in predstavili običaj koledovanja, ki so ga pred leti obudile pevke, in ker je bil odziv ljudi nadvse pozitiven, so se pridružili tudi pevci. Koledujejo

Pevke in pevci FS Karavanke s svojimi nastopi prinašajo veselje. / Foto: arhiv skupine (Kaja Valjavec)

po okoliških vaseh Tržiča in s tem razveseljujejo ljudi v predprazničnem času. Obe pevski skupini se vsako leto udeležujeta tudi Srečanji ljudskih pesmi in godcev ljudskih viž. Na območnem srečanju v Tržiču so se pevci

predstavili s pesmima Fletno je na svet in Sem vprašal ptičice, pevke pa s Kaj pa delaš Hanzel mlad ter Vrtec ogradila bodem. Obe skupini sta se uvrstili na regijsko srečanje, ki je potekalo v Komendi. Na dosežke, ki

skupini spremljajo že vsa leta delovanja – nekajkrat sta skupini dosegli tudi državni nivo –, so izredno ponosni. Zvesti ostajajo željni, da bi z ljudsko pesmijo tudi v prihodnje vabili nasmeh na obraze zvestih obiskovalcev prireditev.

Prifarci tudi v Škofji Loki

Prifarski muzikanti radi delijo veselje s prijatelji. Konec tega tedna jih lahko ujamate tudi na jutrišnjem koncertu, 15. decembra, ob 19. uri v Športni dvorani Trata v Škofji Loki, kamor so povabili glasbenike, s katerimi radi in večkrat sodelujejo. Nastopili bodo še evrovizijski zbor leta Carmen manet, violinistka Anja Bukovec in bobnar Dušan Kranjc.

Veselo po domače 2018

Folklorno društvo Bled prireja že dvajseto prireditev Veselo po domače, ki bo v soboto, 29. decembra, ob 20. uri v Festivalni dvorani na Bledu. Program bo glasbeno in plesno bogat, za humor bosta poskrbeli Majda in Maruša, skozi prireditev pa bosta občinstvo vodila člana Folklornega društva Bled Mateja Repe in Milan Debeljak. Tudi letos bo imela prireditev dobrodelni značaj.

TA JE DOBRA

Prilika o prezeblem vrabčku

Zmrzuje, da drevesa pokajo. Vrabčka zebe kot psa in podhlajen omahne na kolovoz. Takrat pride mimo krava in kravjek pade naravnost na premrlega ptička. Od toplote se vrabček spet zave. Pogleda iz kravjeka in veselo začivka. To sliši lisica, zgrabi vrabca in ga požre.

Nauki te basni:

Prvič – ni vsak tvoj sovražnik, četudi ti serje na glavo.

Drugič – ni vsak tvoj prijatelj, četudi vleče iz dreka.

Tretjič – če si že enkrat v dreku, tega ne čivkaj naokrog.

Novi časi v vrtcu

Po koncu službe pride mama po otroka v vrtec. Vrata velikega otroškega igrišča okoli vrtca so odprta, vsi otroci so v peskovniku, vsak s svojim pametnim telefonom. Vzgojiteljica poležava na klopci.

Mama zgrožena vpraša: »Kako lahko spite, vrata so odprta, vam bodo otroci ušli!«

Vzgojiteljica umirjeno odgovori: »Nič ne bodo ušli. Pri nas je wi-fi samo v območju tega peskovnika.«

Strogost nekdanjega ravnatelja

V zapor pride nov paznik, ki je bil prej ravnatelj na gimnaziji.

Upravnik zapora ga vpraša: »Ali ste sposobni za to delo? Naši zaporniki so zelo neukrotljivi!«

Bivši ravnatelj odvrne: »Tega pri meni ne bo! Kdor ne bo ubogal, bo letel ven!«

Letalska

Kaj lahko še strgaš z nage stevardese? Pilota.

LAŽJI SUDOKU

5	8	7			3			
		2	1			6		4
			9	7	2		5	
6	7		8			5		9
	4						2	
3		9			1		6	8
	1		5	9	8			
4		6			7	3		
			4			2	9	1

Rešitev:

1	6	2	9	7	8	5	4	3
5	8	7	1	2	9	6	3	4
9	7	2	8	6	5	3	1	2
6	7		8			5		9
3	4						2	
4		9			1		6	8
	1		5	9	8			
4		6			7	3		
			4			2	9	1

TEŽJI SUDOKU

2	4							9	6
	6		3		9			2	
		9				5			
		4	9		8	1			
				7					
		7	5		6	4			
		2					3		
	8		2		7			6	
7	3							1	5

Rešitev:

5	1	2	7	6	9	8	3	4	2
8	2	9	1	3	5	7	6	4	2
6	9	7	5	2	8	4	1	3	2
2	8	6	4	9	1	7	5	3	2
4	1	8	2	6	7	5	9	3	2
1	2	6	7	4	8	3	5	9	2
9	6	1	5	2	3	7	2	4	2

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravila B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

GRAJSKI PREDDVOR

Sobota, 1. 12. 2018, Župnišče Preddvor, od 9. do 15. ure
ORATORIJSKI DAN: IZDELAVA VELIKEGA ADVENTNEGA VENCA
 Župnija Preddvor in Kokra, Zavod za turizem Preddvor

Petek, 7. 12. 2018, Kulturni dom Preddvor, ob 19.30 uri
MONOKOMEDIJA: PROFESOR KUZMAN MLAJŠI

Zavod za turizem Preddvor, E: info@visitpreddvor.si. Občanke in občani Preddvora imate do vključno 30. 11. 2018 prednost pri obvezni rezervaciji brezplačnih vstopnic. Dobrodošli prispevki za šolski sklad.

Sobota, 15. 12. 2018, Dvorski trg, od 14. do 18. ure
ADVENTNI SEJEM
 Zavod za turizem Preddvor, Župnija Preddvor in Kokra

Sobota, 15. 12. 2018, cerkev Sv. Petra, ob 19. uri
JAZZVA: KONCERT A CAPPELLA
 Zavod za turizem Preddvor, Brezplačen vstop. Dobrodošli prostovoljni prispevki za šolski sklad.

Nedelja, 16. 12. 2018, Kulturni dom Preddvor, ob 16. uri
LUTKOVNA PREDSTAVA PRINCESKA NA ZRNU GRAHA Z OBISKOM DEDKA MRAZA
 Zavod za turizem Preddvor. Dobrodošli prostovoljni prispevki za šolski sklad.

Sobota, 22. 12. 2018, TIC Preddvor, od 10. do 11. ure
BOŽIČNI ŽIV ŽAV: BOŽIČNA DELAVNICA
 Zavod za turizem Preddvor

Torek, 25. 12. 2018, jezero Črnava, ob 16. uri
POTOP BOŽIČNEGA DREVESCA
 Zavod za turizem Preddvor

Sreda, 26. 12. 2018, jezero Črnava, ob 14.30 uri
TEK BOŽIČKOV
 ŠD Divji zajci: Obvezne prijave na 041 691 190.

Sreda, 26. 12. 2018, Kulturni dom Preddvor, ob 18. uri
BOŽIČNA IGRA
 Župnija Preddvor in Kokra

Sobota, 29. 12. 2018, TIC Preddvor, od 10. do 11. ure
NOVOLETNI ŽIV ŽAV: NOVOLETNA DELAVNICA
 Zavod za turizem Preddvor

Ponedeljek, 31. 12. 2018 SILVESTROVANJE
 Okrepčevalnica Rožmarin, Možjanca; Hudičev boršt na Zaplati; Planinska koča na Sv. Jakobu; Hotel Alma

OBČINA PREDDVOR Zavod za turizem Preddvor šenkdesign Gorenjski Glas CVETLIČARNA LOKVANI Picerija Gorski privez

SESTAVIL: F. KALAN	MESTO V TURČIJI	LIK IZ KNJIGE O DŽUNGLI	MESTO V UKRAJINI	BOJNI STRUP	RASTLINSKA BODICA	VELIKO REŠETO	ARZEN	NEKD. HRV. NOGOMETAS (BERNARD)	GRŠKA MUZA POEZIJE	REKA NA TAJSKEM	NAŠ DIRIGENT (RISTO)	GORENJSKI GLAS	PEČAT Z DATUMOM	NAPAD NA ZNANO OSEBNOST	NEKROZNA RAZJEDA	KRAJ PRI PODČETRTRKU	LOJZE SLAK	ORGAN VIDA	SUROVINA ZA KAVČUK	PAKET	VOJNI TOVARIŠ	JUDOVSKI KRALJ	NORDIJSKA MORSKA BOGINJA
APRIL (STAR.)								13			ZAČETNI DEL ČESA									14			
ZDRAVILNA TEHNIKA		6									SKUPINA SENIORJEV AVSTRALSKI MEDVEDEK												
VLADARJEV NAMESTNIK							FRANCOŠKI ODRSKI PLES AMERIŠKO DREVO																
HRV. NOGOMETAS (GORAN)					POLDRAG KAMEN					VRSTA METULJA RIBIŠKA VRVICA													
SANKE					RUSKI DRŽAVNIK (ALEKSEJ)	IZOLA (IT. ZAPIS) NEKDANJI VRVAR						IHTA	NAŠE GOROVJE DIPLOMATSKI PREDSTAVNIK										
ABASIDI ANATEMA ATRATO OSARIJ REGENT	NECEP-LJENA JABLANA	PLOD STROČNIC LETOVIŠČE PRI KOPRU						IGRA S KARTAMI	MOSTOVŽ, POMOL														
LOŠČILO					PRIMORSKA RASTLINA, OŽEP					DEL MOTORJA TALNA PODLOGA													
EMIL NOLDE			PROVINCA V ŠPANJI	ZOBNA GNILOBA							ČETRTI PLANET POKRAJINA V SRBIJI												
GLASBENA ZVRST Z JAMAJKE					AFRIŠKA ANTILOPA BARVILNA TEHNIKA	2				SL. SPIKERKA (IDA) ETNOLOG KURET													
MOČNO DEZEVIJE						LEPILO	VULKAN NA SICILIJ TROPSKA PAPIGA					AVSTRALSKI PTIČ ŠVEDSKO SMUČIŠČE											
DRŽAVA OB IRANU		9			VOJAŠKO STRANIŠČE LINDA EVANS							ALAIN DELON IVAN LENDL											
UGLAJEN MOŠKI								GRŠKI OTOK, IKARIA															
CERKVENO IZOBČENJE								LASTNIK HOTELA															

1. nagrada: Vikend paket (nočitev z zajtrkom) za dve osebi v Hotelu Alma, Preddvor
2. nagrada: 1 x savna za dve osebi v Hotelu Alma, Preddvor
3. nagrada: 1 x knjiga Oblačilna podoba Preddvorčanov in okoličanov v preteklosti, Zavod za turizem Preddvor

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do petka, 28. decembra 2018, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

1	2	3	4	5	6	7	
8	9	10	11	12	13	14	15

ZAVOD ZA TURIZEM PREDDVOR, LOKVANSKI TRG 3, PREDDVOR

DRUŽABNA KRONIKA

POSEBEN BONDOV VEČER

Bil je zapeljiv večer, obarvan s prestižem, čisto močjo in popolno natančnostjo. Prisotni sta bili tudi skrivni zvezdi večera – avtomobilska lepotca. Ni manjkalo glamurja, z roko v roki sta šli tudi kulinarika in izbrani koktajli. Prostor pa se je našel tudi za dobrodelnost.

Alenka Brun

Znani kranjski salon vozil bavarskega ponosa je namreč gostil poseben večer, zabavo v duhu Jamesa Bonda, na kateri ni manjkalo lepih deklet, prestiža in elegancije. Avto Aktiv Bond večer, kot so zabavo poimenovali, je imel tudi dobrodelno noto, na svoj račun pa so seveda prišli vsi ljubitelji vozil znamke BMW, saj so premierno predstavili še dva nova jeklena konjička: novi model X5 in »novega agenta, ki po dvajsetih letih

prihaja nazaj na filmska platna; agenta, ki bo slišal na ime 008« – kot so napovedali novo osmico.

Na odru avenije prestiža in lepote sta se tokrat v voditeljski vlogi dobro znašla sicer znani obraz tovrstnih vodenj Pia Pustovrh in Seni Čatič, direktor marketinga podjetja Avto Aktiv. Dogajanje je s koktajli popestril škofjeloški barman Anže Tomšič, zapele je Gaja Prestor, ki jo je glasbena publika v Sloveniji najprej spoznala z njeno To je kar imam. Sledila je pesem Ona in pred dnevi je pevka lansirala že tretje avtorsko delo, skladbo Decem-ber. Za čaroben in poseben

umetniški vtis večera pa sta poskrbeli Maja Pirc in Teja Bugar iz Pole dance studia M Kranj. S plesom ob drogu sta prisotnim jemali dih. V sklopu večera je karizmatična krupjeja Noemi za svojo mizo delila srečo, celoten izkupiček pa je šel v dobrodelne namene. Zbrani zne- sek se bo prišel zbranemu na najdaljšem in prav tako dobrodelnem Denis Avdič Showu na Radiu 1.

Med prisotnimi smo opazili kar nekaj tistih z lepotnimi nazivi: mistra Slovenije 2017 Majka Perošo, letošnjo zmagovalko slovenskega tekmovanja Miss Earth Danijelo Burjan; med

Bondovimi dekleti v belem je zagotovo izstopala dolgonoga gorenjska lepotica, ki je naziv najlepše Slovenke prejela lani, Maja Zupan. Srečali smo še modno oblikovalko Tejo Jeglič, pisateljico Azro Širovnik, pevko Kristie Clé. Znani televizijski obraz in plesalec Miha Vodičar je prišel v družbi soproge Kristine. V množici prisotnih smo opazili igralca Jana Bučarja in tudi nekaj znanih Kranjčanov. Naleteli pa smo še na nasmejanega Franka Bajca, ki mu je uspel preboj med zadnjo četverico letošnje Kmetije, šova, ki se ga – kot kaže – Slovenci zlepa ne naveličamo.

Seni Čatič in Pia Pustovrh

Anže Tomšič

Maja Pirc in Teja Bugar tik pred nastopom

Miha Vodičar s soprogo Kristino

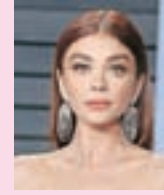
Opazili smo tudi nasmejano ekipo Mercatorja: Marjeta Bohinc, Tina Bajde, Marko Koren in Mateja Zagode.

Večer je bil glamurozen, dobrodelen, v znamenju avtomobilov – pa tudi Bondovih deklet.

VRTIMO GLOBUS

Sarah Hyland preživela drugo operacijo ledvic

Zvezdnica serije Moderna družina **Sarah Hyland (28)** je potem, ko je njeno telo zavrnilo prvo ledvico, ki ji jo je daroval oče, prestala drugo presaditev. Darovalec je bil njen mlajši brat. Za njo sta, kot pravi, dve težavi leti, saj se je borila z depresijo in samomorilskimi mislimi ter v zadnjih 16 mesecih prestala kar šest operacij. Sedaj se počuti odlično, z zgodbo pa je želela spodbuditi in navdihniti vse tiste, ki imajo podobne težave.

Kirk Douglas praznoval stoderugi rojstni dan

Stoderugi rojstni dan je praznoval **Kirk Douglas**, legendarni igralec zlate dobe Hollywooda. Praznovanje je potekalo v krogu najožjih. Catherine Zeta-Jones je svojemu tastu čestitala in z javnostjo delila nekaj fotografij iz filmov, v katerih je zaigral, kot tudi iz njegovega osebnega življenja. Sicer pa je Douglas najbolj znan po vlogi v filmu Spartak iz leta 1960.

Mel B prisiljena prestaviti promocijo knjige

Triinštiridesetletna **Mel B** je zaradi dveh zlomljenih reber in večkratnega zloma desne roke primorana za nekaj časa odložiti svoje načrte. Pevka se je zahvalila osebju bolnišnice in se opravičila oboževalcem, ker je morala odpovedati promocijo svoje nove knjige Brutalno iskrena. V bolnišnici so jo obiskale preostale članice skupine Spice Girls, s katerimi se prihodnje leto odpravljajo na turnejo.

Beyonce na poroki bogatašnje

Pop diva **Beyonce (37)** je nastopila na predporočni slovesnosti Iše Ambani, hčerke najbogatejšega Indijca. Poroka poteka že nekaj dni, bodoča zakonca pa zaobljub še nista izmenjala. Pevkin honorar ni znan, gre pa menda za ogromno vsoto, saj je nevestin oče Mukeš Ambani po podatkih revije Forbes 19. najbogatejši zemljan. Veliko pozornosti je pritegnila že zaroka ob jezeru Como, na zabavi ob zaroki pa je nastopil John Legend.

Simpatična Zala Smolnikar je ljubitelj glasbe dobro znana po svojem glasu in igranju klavirja. Nedavno je popestrila popoldne najmlajšim in tudi tistim malo starejšim, ki jih je v Cerkljah obiskal Miklavž. / Foto: A. Se.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00, faksu 04/201 42 13 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630

VESELI DECEMBER: ZAGREB: 22. 12.; ŽIVE JASLICE: 28. 12.; BANOVCI: 26.–27. 12.; RADENCI: 26.–28. 12.; SILVESTROVANJE TERME TUHELJ ali MADŽARSE TOPLICE: 30. 12.–2. 1.; TRST: 8. 1. 2019. www.rozmanbus.si

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PIREDITVE

Postavitev božične smreke

Olševak – KS Olševak vabi na postavitve božične smreke in veselo druženje, ki bo pred cerkvijo sv. Mihaela v soboto, 15. decembra, ob 15. uri.

Prednovoletno srečanje

Preddvor – Društvo upokojencev Preddvor vabi svoje člane in članice na prednovoletno srečanje v soboto, 22. decembra, v Kulturni dom Preddvor. Z veseljem druženjem in prijetno glasbo slovo od starega leta. Prijave na tel.: 040 556 373, Marija.

Dobrodelni bazar kvačkanih in pletenih kap

Škofja Loka – V Galeriji Ivana Groharja v ponedeljek, 17. decembra, v okviru spremljevalnega programa Izložb domišljije ob 18. uri Pletilska skupnost Breja preja (Zavod Tri) tudi letos organizira dobrodelno akcijo, tokrat s pletenimi in kvačkanih kapami. Kape, izdelane na delavnici 3. decembra, bodo naprodaj na dobrodelnem bazarju v Galeriji Ivana Groharja. Pozneje jih bo mogoče kupiti tudi v trgovinah, ki sodelujejo v projektu Izložbe domišljije. Izkupiček od prodaje bo namenjen otrokom v socialni stiski. Vstop bo prost.

Aktivnosti v Medgeneracijskem centru

Kranj, Cerklje, Šenčur, Preddvor – V Medgeneracijskem centru Kranj se bodo odvijale naslednje brezplačne aktivnosti: ponedeljek, 17. december: ob 17. uri francoščina; ob 17.30 strategije iskanja glasbe na internetu; ob 17.30 predavanje Pravna pomoč na socialnem področju. Cerklje: petek, 14. december, ob 10. uri urejanje parka ob Domu Taber; torek, 18. december, ob 15. uri brezplačne inštrukcije matematike, TIC Cerklje. Šenčur: ponedeljek, 17. december, ob 9.30 ugovadba za starejše, Dom krajanov. Preddvor: sobota, 15. december, ob 10. uri gozdna terapija, zbor pred hotelom Alma ob jezeru. Obvezna prijava na tel. 041 724 134, e-naslov: mc-k-prijava@luniverza.si.

Kako so se na Jesenicah včasih igrali

Jesenice – Zaključil se je študijski krožek Raziskovanje kulturne dediščine, zato vabijo na predstavitev dela študijskega krožka ter knjižice z naslovom Kako so se na Jesenicah včasih igrali? Prireditve bo v torek, 18. decembra, ob 17. uri v dvorani Kolpern.

IZLETI

Pohod na Vršič

Kranj – PD Iskra Kranj vabi na tradicionalni decembrski pohod na Vršič, ki bo v sredo, 26. decembra; odhod s posebnim avtobusom izpred Mercatorja na Primskovem ob 7.30. Najprej do kočice Na gozdu (1226 m), nato hoja mimo Tonkine kočice in po stari cesti do Poštarske kočice (1688 m). Če bo vreme primerno, bo sledil še vzpon na vrh Vršiča (1737 m). Ne pozabite na opremo za zimski čas in nekaj kondicije. Informacije pri vodniku Milanu Čeliku, tel. 031 418 146.

PREDAVANJA

Proučevanje Svetega pisma

Kranj – Krščanska adventistična cerkev Kranj vabi jutri, v soboto, 15. decembra, v Dom krajanov Primskovo na proučevanje Svetega pisma s temo Edinost v bogoslužju ob 9. uri ter predavanje Kaj pravi Sveto pismo o Svetem Duhu ob 10.30.

Razkošje Katarja

Žiri – V petek, 14. decembra, bo ob 18. uri v Krajevni knjižnici Žiri potopisno predavanje z naslovom Razkošje Katarja, kamor bo z besedo in fotografijo popeljala Maja Novak Mayita.

Tržiška kulinarčna dediščina

Tržič – Občina Tržič vabi na predavanje članic študijskega krožka Ljudske univerze Tržič z naslovom Tržiška kulinarčna dediščina – kako jo spoznavamo, raziskujemo, poustvarjamo in posredujemo drugim, ki bo v torek, 18. decembra, ob 18. uri v Razstavno-izobraževalnem središču Dolina.

Očistimo in podprimo dom svoje Duše

Kranj – Prerajeni vabijo v ponedeljek, 17. decembra, od 18. uri v poslovno hišo TELE-TV in GTV - gorenjske televizije, Oldhamska cesta 1a, Kranj (vhod z glavne ceste, nasproti vrta Janina), na predavanje na temo Očistimo in podprimo dom svoje Duše in bivalni dom pred prazniki. Ob 19.30 kontrolni in brezplačni pregledi atlasa ter možnost namestitve. Več informacij in prijave na tel. 041 289 632, Jožica.

Kako lahko tudi v mojo bolečino posije luč

Škofja Loka – O žalovanju bo razmišljala gospa Mira Dobravec v ponedeljek, 17. decembra, ob 19. uri v Kašči.

OBVESTILA

Ustvarjalna delavnica

Kamna Gorica – Praznična ustvarjalna delavnica za vse generacije v Domu krajanov bo v soboto, 15. decembra, od 16.30 do 18.30 – ustvarjanje različnih novoletnih dekoracij.

PREDSTAVE

Dobri, zlobni volk

Šenčur – Dramska skupina vzgojiteljic iz šenčurskega vrtca Skokice in DPM Šenčur vabita na ogled igrane gledališke predstave za otroke Dobri, zlobni volk, ki bo v soboto, 15. decembra, ob 10. uri v Domu krajanov. Po igrici čaka otroke presenečenje.

RAZSTAVE

Tomo Zupan – veliki prešernoslovec

Naklo – Kulturno-umetniško društvo LIK Naklo, vabi v torek, 18. decembra, ob 18. uri v Pavlinovo galerijo kulturnega Doma Janeza Filipiča na odprtje dokumentarno-slikarske razstave o pomembnem Naklancu Tomu Zupanu. Razstava bo odprta 23. in 30. decembra od 10. do 12. ure in 26. decembra od 10. do 16. ure.

KONCERTI

Skrivnostna noč

Škofja Loka – V soboto, 15. decembra, bo ob 10. uri v Kristalni dvorani Sokolskega doma glasbena pravljica Skrivnostna noč.

Božični koncert

Škofja Loka – V soboto, 15. decembra, bo ob 19. uri v Kristalni dvorani Sokolskega doma Božični koncert Otroškega pevskega zbora Mifun iz Prage.

Božično-novoletni koncert

Škofja Loka – Mestni pihalni orkester Škofja Loka vabi na tradicionalni božično-novoletni koncert, ki bo v torek, 25. decembra, ob 19.30 v Športni dvorani Trata. Cena vstopnice je sedem evrov, nakup bo mogoč pol ure pred koncertom pri blagajni ŠD Trata.

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 41
www.gorenjskiglas.si

PETKOVA PRIREDITEV
Izvaj: Lutkovno gledališče Tri EGON
Petek, 14. decembra 2018, ob 17.30 uri
OKC Kriče krace, Tomšičeva 14

SOBOTNA MATINEJA
Izvaj: Gledališče Koper BRUNDAGRROM!
Sobota, 15. decembra 2018, ob 10. uri
Prešernovo gledališče Kranj

www.pgk.si

Gorenjski Glas

Sejem starin na domžalski tržnici

Domžale – Občina Domžale vabi na Sejem starin, ki ga bodo organizirali jutri, 15. decembra, med 8. in 13. uro na prireditvenem prostoru pri tržnem prostoru v Domžalah. Ogladali in kupili si boste lahko stare kovance, medaljone, znamke, značke, vojaška odlikovanja, stare razglednice, porcelan, izdelke iz stekla, knjige, slike, okvirje, fotografije, fotoaparate, gramofonske plošče, glasbene kasete, gospodinjstvo opremo, stara orodja in mnogo drugega.

KINOSPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Sobota, 15. 12.

12.45, 18.40 AQUAMAN
16.35 SPIDER-MAN: NOVI SVET, sinhro.
16.00 ASTERIX: SKRIVNOST ČAROBNEGA NAPOJA, sinhro.
15.15 A JE TO! PAT IN MAT ZNOVA V AKCIJI
21.10 KURSK: PREKLETSTVO GLOBINE
14.00 GRINCH, sinhro.
12.00 NAJVEČJI DAR
18.20 BOHEMIAN RHAPSODY
20.45 ZVEZDA JE ROJENA

CINEPLEXX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 15. 12.

15.30, 19.45, 21.00, 22.30 AQUAMAN
18.45 SPIDER-MAN: NOVI SVET
13.30, 15.45, 18.00
SPIDER-MAN: NOVI SVET, sinhro.
14.15, 16.30
SPIDER-MAN: NOVI SVET, 3D, sinhro.

20.50 SMRTONOSNI STROJI
18.50, 21.10 ROBIN HOOD
18.15 MAGIČNE ŽIVALI:
GRINDELWALDOVA HUDODELSTVA
15.00, 17.00 GRINCH, sinhro.
14.00, 16.00, 17.50
GRINCH, 3D, sinhro.
13.30 BOŽIČEK IN DRUŠČINA
20.15 BOHEMIAN RHAPSODY

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 14. 12.

18.00 POJ MI PESEM
20.00 ZIMSKE MUHE

Sobota, 15. 12.

18.00 SPIDER-MAN: NOVI SVET, 3D, sinhro.
20.00 POJ MI PESEM

Nedelja, 16. 12.

17.00 SPIDER-MAN: NOVI SVET, sinhro.
19.00 ZIMSKE MUHE

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

GLEDALIŠKI SPORED

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Petek, 14. december

20.00 Kahlil Gibran: PREROK (v Stolpu Škrlovec)

Sobota, 15. decembra

10.00 Sobotna matineja: Tamara Matevc: BRUNDAGRROM! (v dvorani PGK)
18.00 PLESNI OGNJEMET 2018 (v dvorani PGK)
20.00 Kahlil Gibran: PREROK (v Stolpu Škrlovec)

GLEDALIŠČE TONETA ČUFARJA JESENICE

Ponedeljek, 17. december

19.30 Gregor Čušin, Nataša V. Trseglav: ZA ZMERA!

LOKA V SNEGU
Festival

1. 12. - 31. 12. v Škofji Loki

Prižig novoletnih luči, odprtje Izložb domišljije, miklavževanje, prihod Božička in dedka Mrza, sejmi, koncerti, delavnice, filmske predstave, Božični LUFt...

www.lokavsnegu.si

Logo: OBČINA ŠKOFJA LOKA, MESTNI TRG 15, ŠKOFJA LOKA

STORITVE

NUDIM

SENCILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net 18003628

ADAPTACIJE od temelja do strehe, omete, fasade, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tudi manjša gradbena dela - z vašim ali našim materialom, Gradton, d.o.o., Valjavčeva ulica 8, Kranj, 041/222-741, www.gradton.si 18003618

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246 18002997

TESNENJE OKEN IN VRAT, uvožena tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepriha in prahu ni več! Zmanjšana hrup, 10 let garancije. Samo Kališnik, s.p., Velika Lašna 45, Kamnik, tel.: 031/720-141 18003626

ZASEBNI STIKI

40 LETNI fant, bi rad spoznal prijazno punco za resno zvezo, tel.: 051/391-832 18003713

ŽENITNE ponudbe za iskrene ljudi zrelih ter starejših let. http://www.zau.si, tel.: 031/836-378 18003619

RAZNO

PRODAM

3 KROPARKE lestenice, motor 7 kw za masažno kad in brus na 2 plošči z motorjem, tel.: 041/583-870 18003710

LEPO ohranjena lovska oblačila, št. 52 in neškropljena jabolka, tel.: 04/25-03-289, 051/415-568 18003744

MOTOR z reduktorjem elektro - kuhinjsko salamoreznico, tel.: 041/583-870 18003718

NEKAJ noveletnih prtov, ročne izdelave, zelo ugodno, Kranj, tel.: 031/624-509 18003686

NOVE, še zapakirane, IR lamele in zmrzovalno skrinjo, tel.: 040/393-000 18003714

SILAŽNE bale, novo zračno puško, ventilacijski grelnik 3000 kw, tel.: 041/364-504 18003703

ZIDNO stojalo za rože, 7 lončkov, cirkularček - trofazni elektromotor, tel.: 041/583-870 18003711

PODARIM

DVE 1.500-litrski, plastični, cisterni za kurilno olje, tel.: 04/23-28-958, 031/237-408 18003716

TERMOAKUMULACIJSKO peč in posteljo, tel.: 04/23-10-189, 031/768-763 18003690

IŠČEM

ALI imate star pralni stroj, računalnik, pipo, akumulator ali ostalo odpadno železo, tel.: 070/385-956 18003688

www.gorenjskiglas.si

Svojo življenjsko pot je sklenil naš upokojeni sodelavec

MARJAN HRIBERNIK

Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Zavarovalnica Triglav, d. d.
Območna enota Kranj

*Ni res, da je odšla – nikoli ne bo!
Ujeta v naša srca,
z najlepšimi spomini,
bo vsak naš korak
spremljala v tišini.*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage žene, mame, babice, prababice, sestre in tete

MARIJE KALAN

Ivanove Marinke z Brega ob Savi

se zahvaljujemo vsem za darovane sveče, cvetje, svete maše in tople besede. Hvala vsem, ki ste jo obiskovali v času njene bolezni, se poklonili njenemu spominu in jo pospremili k večnemu počitku. Posebna zahvala dr. Martini Reberšek z Onkološkega inštituta in ekipi dr. Mateje Lopuh iz Paliativne službe, za dolgoletno zdravljenje in oporo v težkih trenutkih.

Žaljuči vsi njeni

OSMRTNICA

Sporočamo žalostno vest, da je v 77. letu umrl

BRANKO MEDJA

univ. dipl. ing. lesarstva

Pogreb bo v torek, 18. decembra 2018, ob 11. uri na ljubljanskih Žalah. Žara bo na dan pogreba od 8. ure dalje v mrliški vežici številka 2.

Žaljuči: Nataša, Alenka, Blaž in ostali sorodniki
Mlaka pri Kranju, 11. decembra 2018

Sporočamo žalostno vest, da je umrl

IVAN MARJEK

dolgoletni direktor IC DOM-a

Sodelavci IC DOM-a in prijatelji

Kranj, 13. decembra 2018

*Je čas, ki da,
je čas, ki vzame,
pravijo je čas, ki celi rane,
in je čas, ki nikdar ne mine,
ko zasanjaš se v spomine.*

ZAHVALA

Ob boleči in prezgodnji smrti nas je v 77. letu starosti zapustila draga mami, stara mama, sestra, teta, nečakinja, sestrična, sva-kinja in tašča

DANI VERBIČ

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom na Stari cesti, sosedom v Trnovljah, vsem na Hribcu, maminih bivšim sodelavcem Kmetijske zadruge Cerklje, sodelavcem podjetij Koto, Tim Tron, Ekotron in kolektivu Tovarne olja Gea za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče in svete maše. Hvala vsem, ki ste jo v velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala zdravnikom dr. Borutu Beleharju, dr. Blažu Makovcu, dr. Mateji Lopuh, dr. Nevi Volk ter sestram Bernardi in Nataši. Iskrena hvala g. župniku Jerneju Marenku za lepo opravljen obred, zvo- narjem, pevcem, ge. Sonji, ge. Damjani Božič Močnik za občuteno zapete pesmi in pogrebni službi Pogrebništvu Dvorje. Iskrena hvala vsem imenovanim in neimenovanim, ki ste jo imeli radi in jo boste ohranili v lepem spominu.

Žaljuči vsi njeni
Cerklje, december 2018

Sporočamo žalostno vest, da je v 93. letu za vedno zaspala naša draga

LJUDMILA VALIČ

rojena 16. 9. 1926 v Šenčurju

Zadnje slovo od drage pokojnice bo na Mestnem pokopališču v Kranju v ponedeljek, 17. decembra 2018, ob 14. uri. Na dan pogreba bo ležala v vežici na kranjskem pokopališču od 10. ure dalje.

Žaljuči vsi njeni

ZAHVALA

*Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče,
ni več tvojega smehljaja,
utihnil je tvoj glas,
bolečina in samota sta pri nas.*

*Zato pot nas vodi tja,
kjer sredi tišine spiš,
a v naših srcih še živiš.*

V 29. letu starosti se je mnogo prezgodaj od nas poslovil naš dragi sin in brat

IGOR JENKO

Vsem še enkrat iskrena hvala ...

Žaljuči vsi njegovi
Spodnji Brnik, 10. decembra 2018

*Nič ne more nadomestiti praznine,
nobena barva olepšati sivine,
srce pa utripa za spomine.*

ZAHVALA

V 69. letu se je poslovila

ZDENKA FRELIH

rojena Ajdovec, iz Žabnice

Hvala vsem, ki ste jo v času njene bolezni obiskovali, jo bodrili, mislili nanjo in ji želeli ozdravitve. Hvaležni smo dr. M. Arnejšek in dr. M. Lopuh za pomoč pri lajšanju njenih zadnjih dni. Bolezen je bila žal močnejša, 1. 12. 2018 je za vedno odšla od nas. Hvala vsem za izrečena sožalja, objeme, tolažbo, darovano cvetje, sveče in prispevke za Palias. Župnika Simon in Matjaž, gasilci PGD Žabnica in drugih društev, Jerica, Domen in pevcu, hvala vam za lep obred in hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebna in iskrena hvala Rezki in Janezu, ker sta bila ves čas z njo in nami v času bolezni in v času slovesa.

Vsi njeni
Žabnica, december 2018

ANKETA

Kaj hočemo,
potrpeti bo treba

SIMON ŠUBIC

Smo se Kranjčani in prišleki v gorenjsko prestolnico že sprijaznili s prometnimi zastoji, ki na glavni prometnici skozi mesto nastajajo že vse od konca septembra, ko so začeli obnavljati južno obvoznico? Naši anketiranci so se očitno že ...

Foto: Gorazd Kavčič

Franc Rovani, Kranj:

»K sreči se ne vozim veliko po tej cesti, sem pa tudi našel najbolj optimalne alternativne poti, po katerih se zastojem večinoma izognem. Več težav imajo verjetno tisti, ki se pripeljejo od drugod.«

Ana Žibert, Kranj:

»Avtomobila ne uporabljam velikokrat, tako da me kot voznico zastoji ne motijo prepirano. Enostavno bo treba potrpeti, dokler ne obnovijo obvoznice. Upam, da jo bodo čim prej.«

Matija Umek, Kranj:

»Najboljši recept za izogibanje zastoju je, da čim več vsakodnevnih poti prepešamo ali prekosarimo. Sicer pa menim, da je prometna gneča v Kranju mačji kašelj proti tisti v Ljubljani.«

Srečko Lapanja, Kranj:

»Ob konicah se skušam čim bolj izogibati vožnji skozi mesto. Sem pa že obstal v zastoju in je res dolgo trajalo, da sem se prebil skozi. Obvoznico bi lahko hitreje obnovili.«

Uroš Dragan, Radovljica:

»V Kranj se vsak dan pripeljem iz Radovljice, a se k sreči največjim zastojem izognem. Je pa tako, da smo ljudje vse manj potrpežljivi in nam nikoli ni nič prav.«

Peričnik natančno izmerjen

Raziskovalci Fakultete za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani so opravili natančne meritve spodnjega slapu Peričnik. Slap je bil na ta način izmerjen prvič.

NEŽA ROZMAN

Mojstrana – Slap Peričnik je eden izmed najvišjih slovenskih slapov in obvezen postopek na izletu v dolino Vrata. Pravzaprav hrib krasijo trije slapovi, kot je razložil Ivo Skumavec, oskrbnik doma pod slapovi, čeprav sta nam večinoma znana samo dva. Najmogočnejši slap je torej srednji oziroma bolj znano spodnji slap, ki ga je prvi izmeril Jakob Aljaž. Ta je meritev opravil, ko je slap tekkel še nekoliko bolj levo, kot teče danes, izmeril pa ga je s tehniko spuščanja po vrvi. Nameril je petdesetmetrsko višinsko razliko, na tabli pod slapom pa je sicer zapisana višina 52 metrov. O meritvah Jakoba Aljaža krožijo zgodbe, da niso najbolj točne, kot razlaga Ivo Skumavec, saj naj bi se med merjenjem Aljaž ustrašil deroče vode in višine, slap pa izmeril torej bolj »na oko«, kot radi rečemo.

Slap Peričnik v zgodovini še nikoli ni bil natančno izmerjen, kar so kot izziv videli študentje in profesorji na oddelku za geodezijo in geoinformatiko ljubljanske Fakultete za gradbeništvo in

Merilci pri iskanju najnižje točke slapu / Foto: Gorazd Kavčič

geodezijo. V okviru magistrske naloge sta se Jan Kokalj in Nina Stajnik pod mentorstvom profesorjev Tomaža Ambrožiča in Polone Pavlovčič Prešeren odločila, da izmerita višinsko razliko spodnjega slapu.

V dvodnevni geodetski izmeri so želeli z GNSS-merskimi tehnikami umestiti slap v globalni koordinatni sistem in nato s klasičnimi terestričnimi merskimi postopki določiti višinsko razliko med najvišjo in najnižjo točko slapu. V ta namen so vzpostavili geodetsko mrežo

točk in na njih izvajali meritve z elektronskim tahimetrom. Najnižja točka je bila na mostu čez Triglavsko Bistrico, štiri točke so bile pod slapom in tri točke nad njim. Vse točke so povezali v tako imenovano geodetsko mrežo točk.

Raziskovalci so sami izdelali program za izračun in izmerili višinski razliki novega in starega slapu, torej njegovega današnjega toka in tistega v času Jakoba Aljaža. Ugotovili so, da je bila višinska razlika starega slapu 51,75 metra, novega pa 49,13

metra. Slap se ni znižal, do razlike v višini je prišlo zaradi spremembe toka vode.

Meritve so nekoliko ovirali pogoji ob slapu, saj so kapljice vode, ki so pršile po zraku, ves čas meglile sliko na orodju za merjenje. Kakorkoli, meritve so bile uspešne in izkazalo se je, da Aljaževe izmere torej le niso bile tako zelo napačne. Ker pa slap Peričnik v vsakem letnem času pokaže nov obraz, bi se raziskovalci radi vrnili pozimi in slap posneli še v zamrznjenem stanju ter ustvarili tridimenzionalni model.

Odprli vrata
pravljicne dežele

V gozdčku pri Virmašah bodo tudi letos osemnajst dni v decembru otrokom poskušali pričarati pravo pravljicno doživetje v družbi številnih pravljicnih junakov.

MATEJA RANT

Virmaše – Devet je pravljicno število, zato so se v pravljicni deželi v Gorajtah odločili, da bo to leto zanje jubilejno, je ob odprtju pravljicne dežele poudarila Danica Kordež, ki si je pred devetimi leti skupaj z Boštjanom Sečnikom zamislila čarobno deželo, v kateri pravljice oživijo. »S tem, ko jim v naši deželi podarjamo neprecenljivo čarobnost, smo v preteklih letih že na tisoče otrokom obogatili spomine na lepe otroške dni.« V pravljicni deželi namreč fantaziji dajejo krila in najmlajše vsako leto popeljejo v njihov svet, kjer je vse mogoče.

Pravljicna dežela je svoja vrata slovesno odprla v torek, v prvih dneh pa so v njej gostili predvsem otroke

sponsorjev in donatorjev ter otroke in odrasle z motnjo v duševnem razvoju, v sodelovanju z Zvezo prijateljev mladine Slovenije pa še otroke iz socialno ogroženih družin. Tudi drugi, ki bi to želeli, pa se bodo pravljicnim bitjem v Gorajtah lahko pridružili med 18. in 28. decembrom, ko se bodo predstave odvijale vsak dan ob 15. in ob 17. uri, razen na božični dan, 25. decembra. V deželo so se tudi letos naselili še novi pravljicni junaki, med drugim čebelica Maja in njen prijatelj Vili, ki bosta delala družbo starim znanecem atu in mami Škratovi, pa trem prašičkom, Rdeči kapici in številnim drugim pravljicnim bitjem. Glavno vlogo pa so letos dodelili trem razposajenim tigrcem.

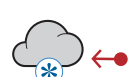
V Gorajtah je svoja vrata znova odprla pravljicna dežela.

vremenska napoved

Danes bo oblačno, občasno bo ponekod naletaval sneg. Pihal bo vzhodni do jugovzhodni veter. Jutri se bo od zahoda začelo jasno in popoldne bo precej jasno. V nedeljo bo sprva pretežno jasno z mrzlim jutrom, popoldne bo občasno zmerno oblačno.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

-3/-1 °C

SOBOTA

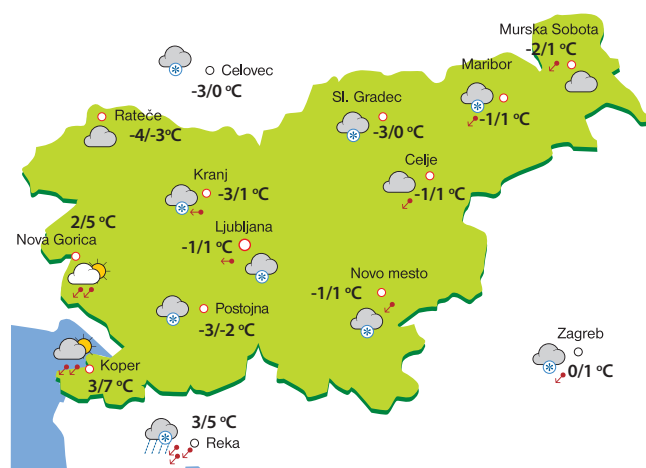

-3/1 °C

NEDELJA

-9/2 °C

Petič bodo tekmovali v kuhanju vina in čaja

Medvode – Ena izmed bolj priljubljenih in sedaj že tradicionalnih prireditev v sklopu Veselega decembra v Medvodah je tekmovanje v kuhanju vina in čaja. Letos bo v soboto, 15. decembra, na Mestnem trgu v središču Medvod potekala petič. Začelo se bo ob 18. uri, za zabavo bo skrbela glasbena skupina Help! A Beatles tribute.